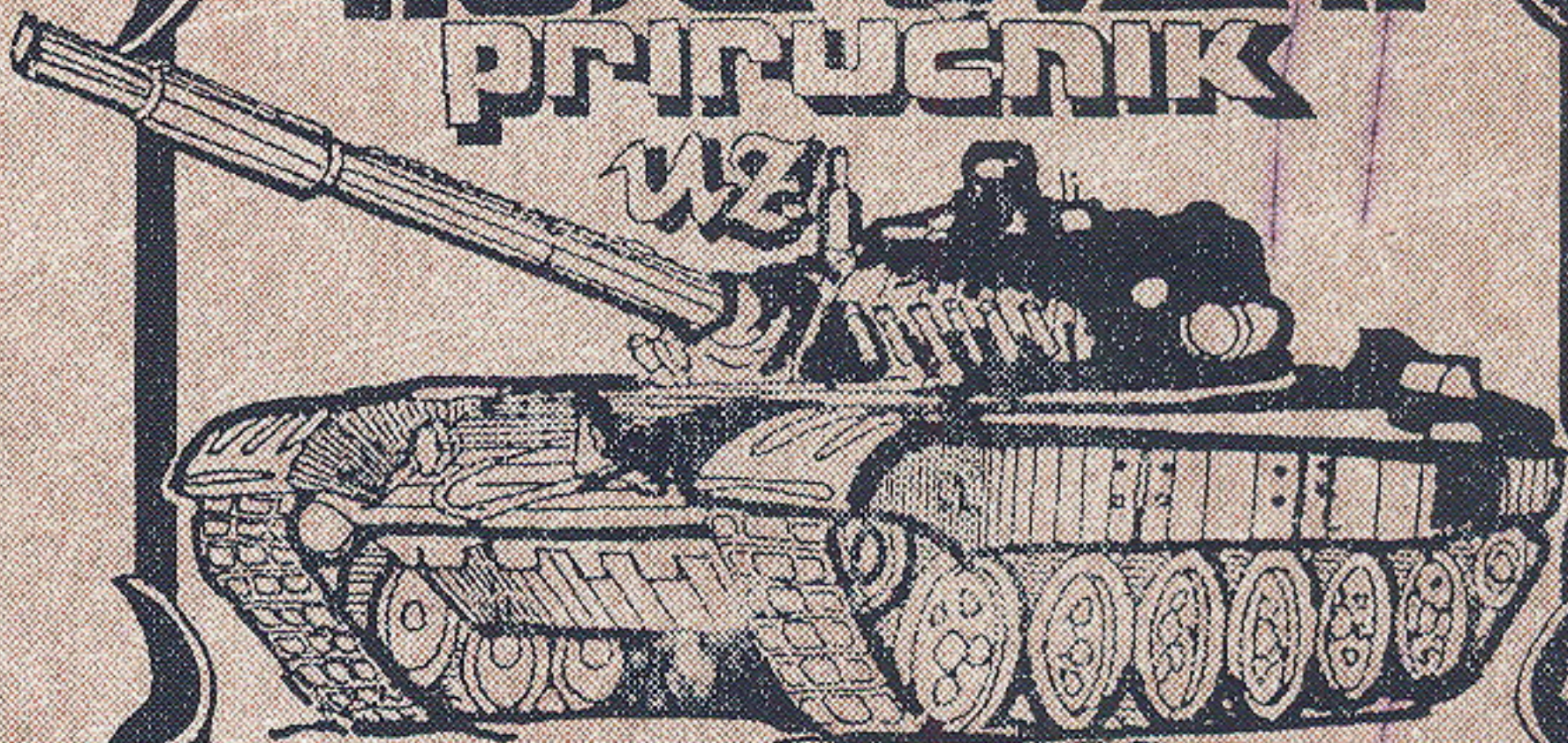

ILUSTROVANI PRIPUČENIK

PRAVILNO
GADANJE
POSREDOVANJE
OMU

ILUSTROVANI PRIRUČNIK
UZ
PRAVILO GAĐANJA
NAORUŽANJEM OMJ

VINC
– BEOGRAD, 1991. –

Autori

Pukovnik VITOMIR GRUJIĆ – ideja i stručna obrada

Poručnik LJUBIŠA FURUNDŽIĆ – likovna obrada (ilustracije)

Izdavač

UPRAVA OMJ I VINC

Biblioteka

VOJNOSTRUČNA LITERATURA

knjiga devetsto šezdeset četvrta

Glavni i odgovorni urednik

Pukovnik MILISAV ĐORĐEVIĆ

Urednik

Major ALEKSANDAR ARDELJAN

Recenzenti

Pukovnik DRAGOSLAV ĆOSIĆ

Potpukovnik MILIJAN BOGIĆEVIĆ

Jezički redaktor

Profesor MIRJANA ŠOŠIĆ

GENERALŠTAB ORUŽANIH SNAGA SFRJ

ZAMENIK NAČELNIKA GENERALŠTABA ZA KOV

UPRAVA OKLOPNIH I MEHANIZOVANIH JEDINICA

Int. br. 1067-2

Od 10. 12. 1991. godine

Na osnovu tačke 17, 19, 27 i 36 pod f), Uputstva za izradu i korišćenje vojnostručne literature, izdanje Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu – IV uprava, int. broj 1578 od 22. 11. 1982. godine

ODOBRAVAM

da se knjiga „ILUSTROVANI PRIRUČNIK UZ PRAVILO GAĐANJA NAORUŽANJEM OMJ“ može koristiti za borbenu obuku i vaspitanje u oklopnim i mehanizovanim jedinicama OS SFRJ.

NAČELNIK

general-major

Dragoljub Arandelović, s.r.

UDK [623.438:623.552](094.7)

GRUJIĆ, Vitomir

Ilustrovani priručnik uz Pravilo gađanja naoružanjem OMJ / [autori Vitomir Grujić, Ljubiša Furundžić] ; [propisao] Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, [Generalštab oružanih snaga SFRJ, Zamenik načelnika Generalštaba za KoV, Uprava oklopnih i mehanizovanih jedinica]. – Beograd : Vojnoizdavački i novinski centar : Uprava OMJ, 1991 (Beograd : Vojna štamparija). – 128 str. : ilustr. ; 20 cm. – (Biblioteka Vojnostručna literatura ; knj. 964)

Podaci o odgovornosti delimično preuzeti sa preliminarija. – Vojna tajna; Interno. – Tiraž 2000 primeraka. – UOMJ-210.

1. Furundžić, Ljubiša

a) Mehanizovane jedinice – Naoružanje – Pravila

Ilustrovani priručnik uz Pravilo gađanja naoružanjem OMJ sastoji se od ilustracija prema određenim sadržajima i tačkama Pravila gađanja naoružanjem OMJ. Pored toga, sadrži i manji broj ilustracija koje nisu vezane za sadržaje Pravila gađanja naoružanjem OMJ, ali se uklapaju u namenu ilustrovanog priručnika.

Namenjen je vojnicima, pitomcima, starešinama OMJ i svim imaocima oklopnih borbenih sredstava u oružanim snagama van sastava OMJ.

SADRŽAJ

	Strana
PREDGOVOR	7
1. OPŠTE ODREDBE	10
NEPOSREDNO GAĐANJE NAORUŽANJEM OMJ	
1. NAČINI NEPOSREDNOG GAĐANJA	17
2. PRIPREMA GAĐANJA	22
3. IZVOĐENJE GAĐANJA	62
1) Gađanje iz topa i mitraljeza	62
2) Gađanje helikoptera topom	62
3) Gađanje protivavionskim mitraljezom	95
4) Gađanje ručnim bombama iz borbenog vozila	100
5) Gađanje protivoklopnom raketom	102

PRILOZI

1. PODEŠAVANJE NIŠANSKIH SPRAVA	118
2. ZAKLONI ZA BORBENA VOZILA	120
3. TENKOVI	123
4. BORBENI HELIKOPTERI	124

PREDGOVOR

**„ŠTO ČUJEM – ZABORAVIM
ŠTO VIDIM – ZAPAMTIM
ŠTO URADIM – ZNAM“**

Rešavajući problem veće očiglednosti u obuci, a time bržeg usvajanja početnih znanja, veština i navika, smanjenje procesa zaboravljanja i trajnosti znanja, došli smo na ideju da napravimo ilustrovani priručnik koji će kroz ilustracije prikazati najbitnije sadržaje Pravila gađanja naoružanjem OMJ, kao i neke druge sadržaje vezane za praktičnu primenu oklopnih borbenih vozila.

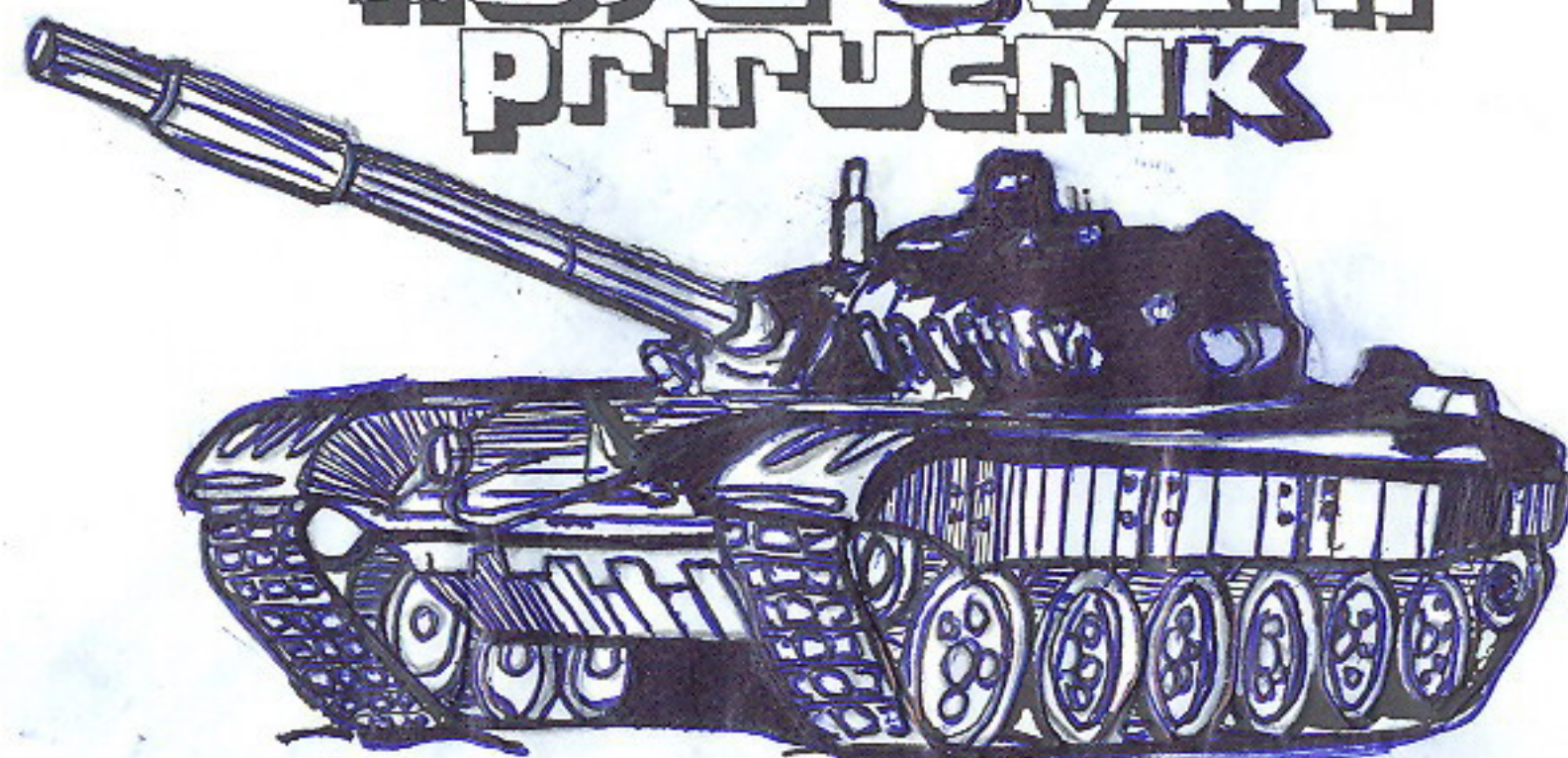
Ilustrovani priručnik je rađen na osnovu sadržaja Pravila gađanja naoružanjem OMJ i iskustava stečenih u dosadašnjoj nastavnoj praksi u procesu obučavanja tenkista. Urađen je u Školskom centru OMJ „Petar Drapšin“ angažovanjem starešina Katedre vatrene obuke. Bilo bi vrlo korisno da ga daroviti ilustratori iz trupe dopune i naprave sličan priručnik iz taktičke obuke.

Namenjen je vojnicima, pitomcima i starešinama u oklopnim i mehanizovanim jedinicama, kao i neposrednim izvođačima obuke. Može se koristiti za brže razumevanje novih nastavnih sadržaja, kao podsetnik ili kao ideja u rešavanju taktičko-vatrenih zadataka i situacija, bilo u izvornom ili dopunjenom obliku preslikan na nastavni list, termofoliju i sl.

Autori

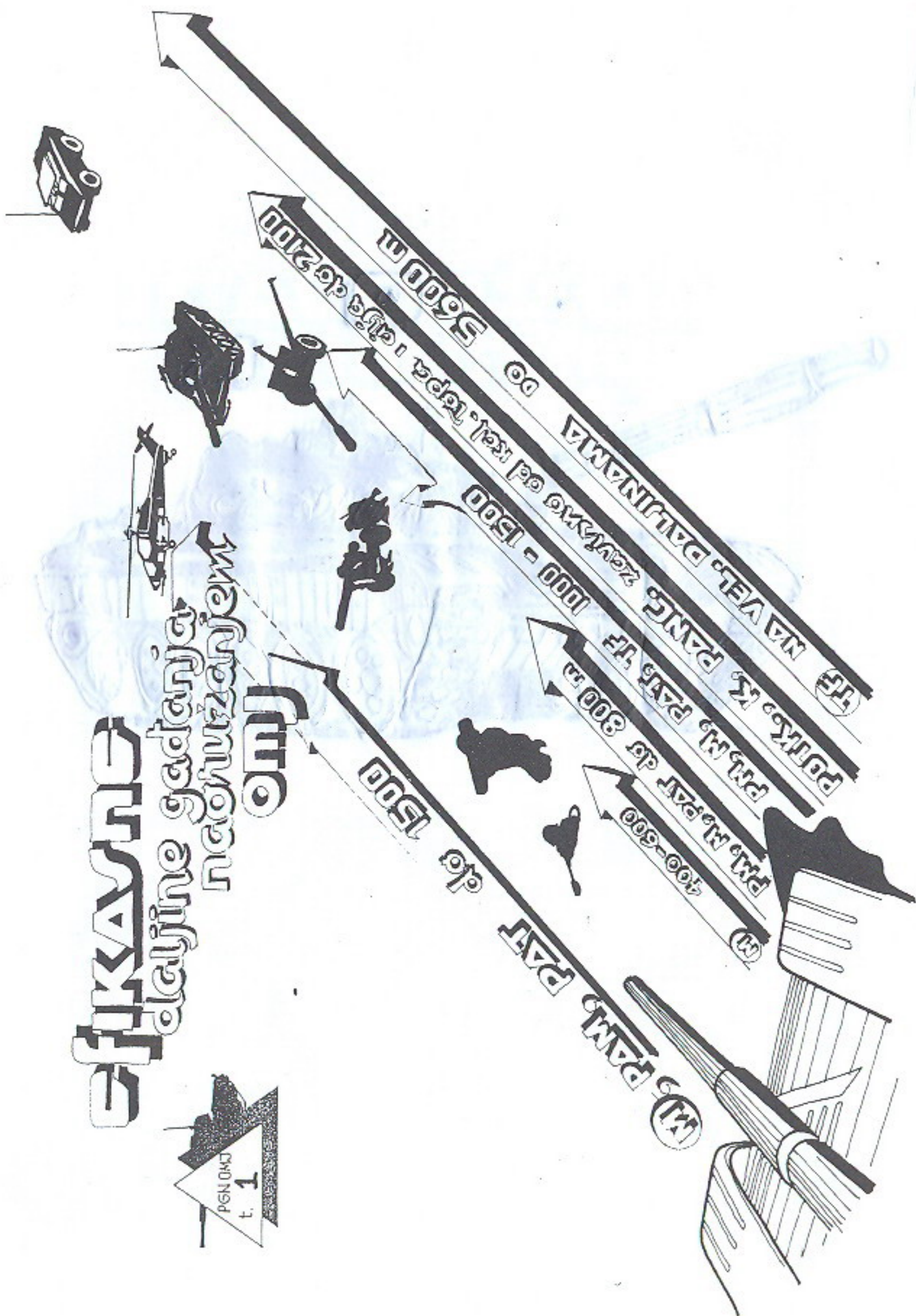
ILUSTROVANI PRIRUČNIK

delejtine gadanjanje na otvorenju

LEO

**VRSTE GILJEVA
NA BOJISTU**

POKRETNOST

NEPOKRETNOSTI

OKLOPLJENI

NEOKLOPLJENI

ZAKLONJENI

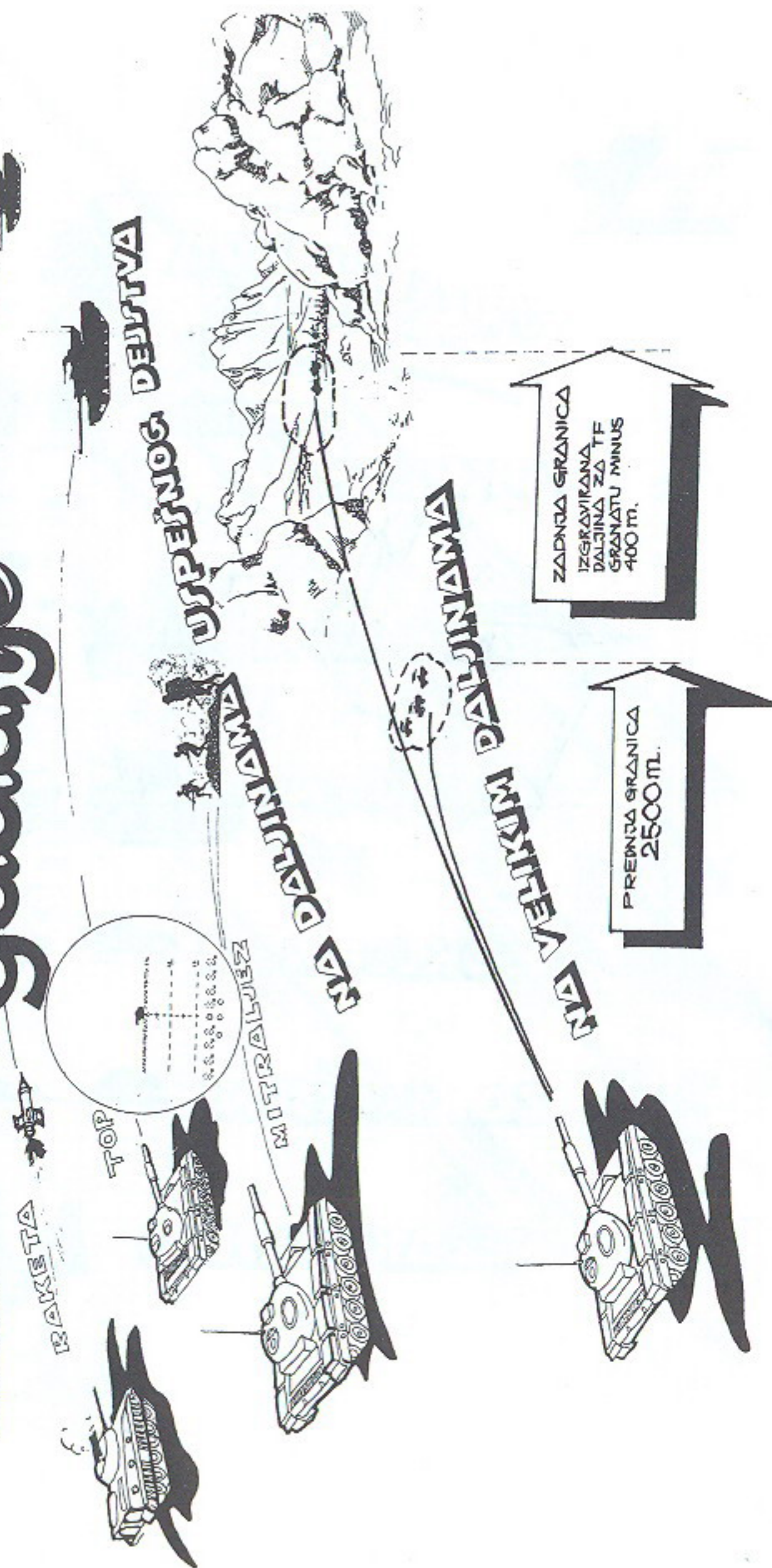

NEZAKLONJENI

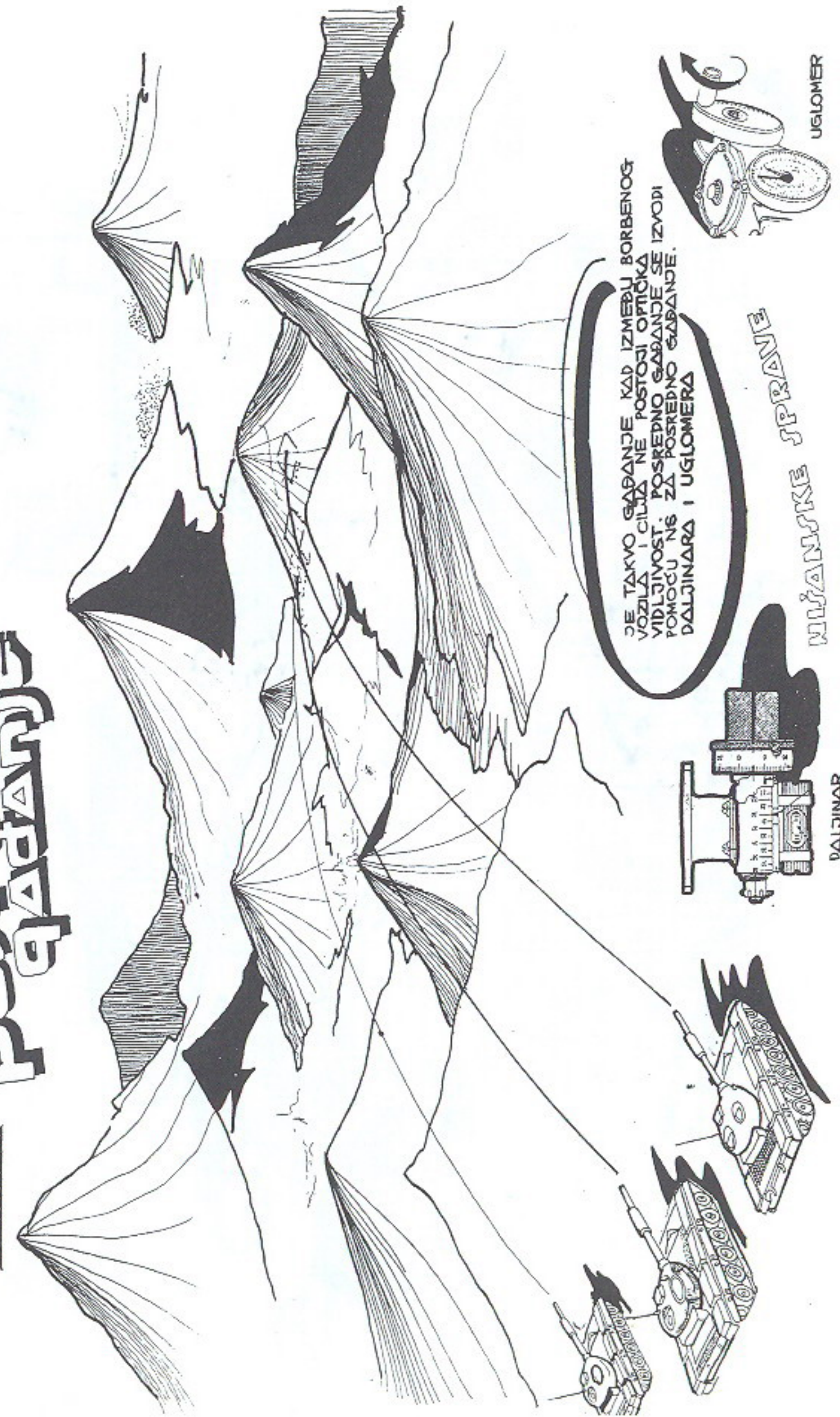

neposredno gađanje

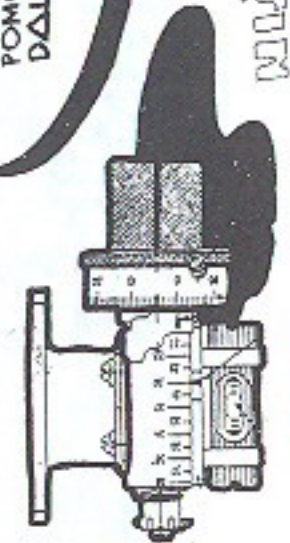
posredno gađanje

JE TAKVO GAĐANJE KAD IZMEĐU BORBENOG VOZILA I CILJA NE POSTOJI OPTIČKA VIDLJIVOST. POSREDNO GAĐANJE SE IZVODI POMOCU NG ZA POSREDNO GAĐANJE DALJINARA I UGLOMERA

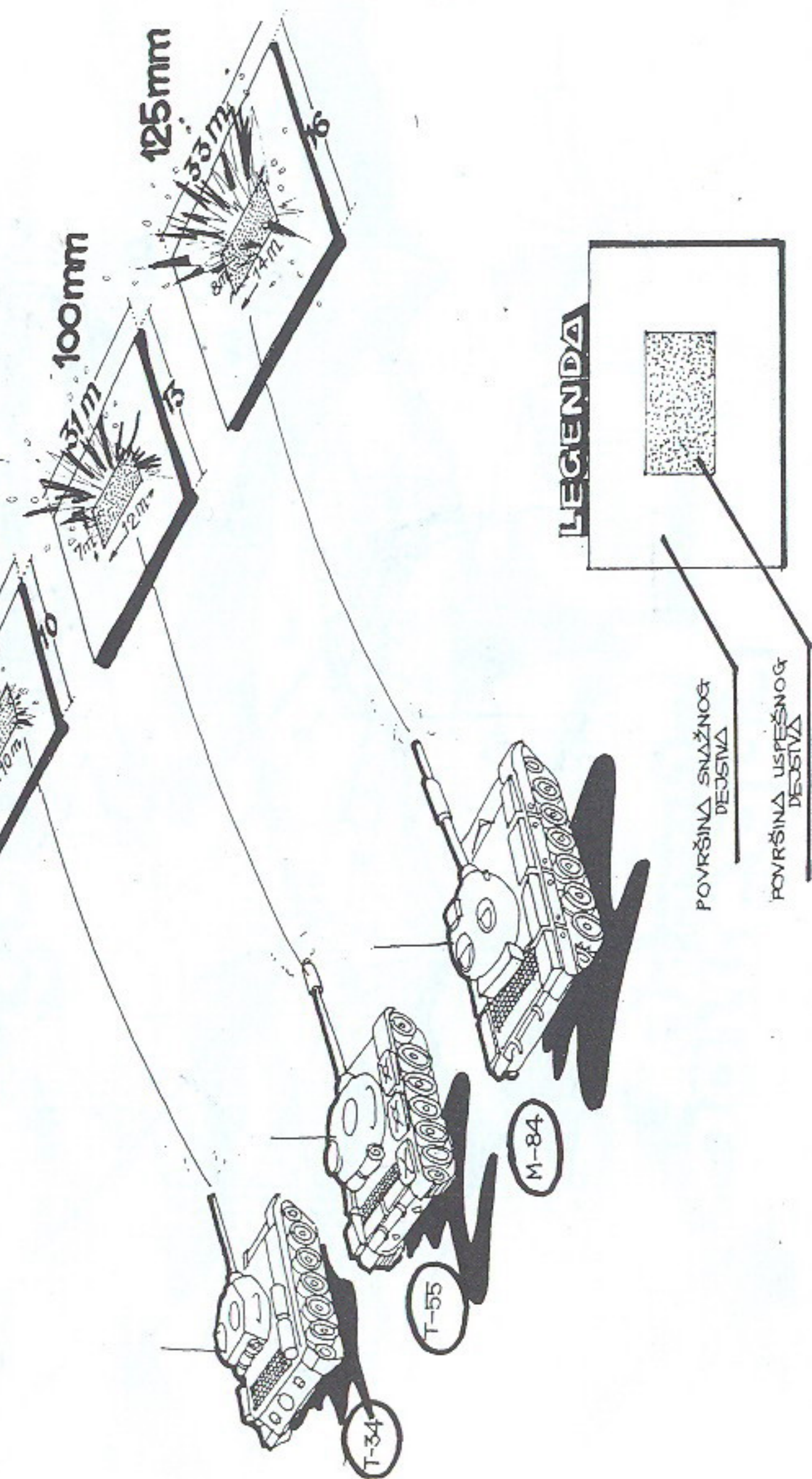
MITRALJEZ

dejstvo TF projektila

PANCIJNI PROJEKTIL dejstvo

tablica prebojnosti

85mm

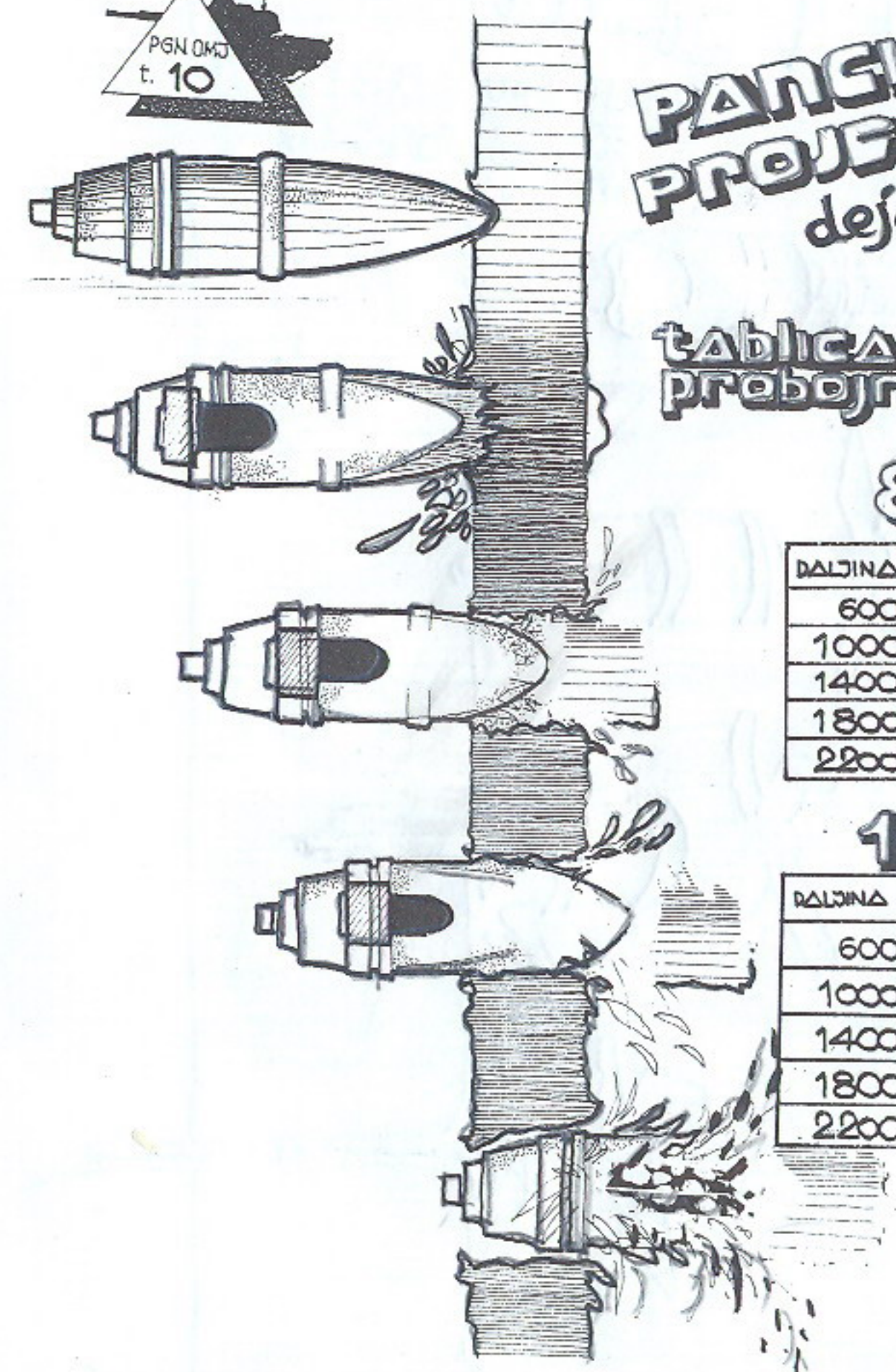
DALJINA	PROBIDA 60°	POD 90°
600	87	107
1000	80	99
1400	74	92
1800	69	85
2200	64	79

mm

100mm

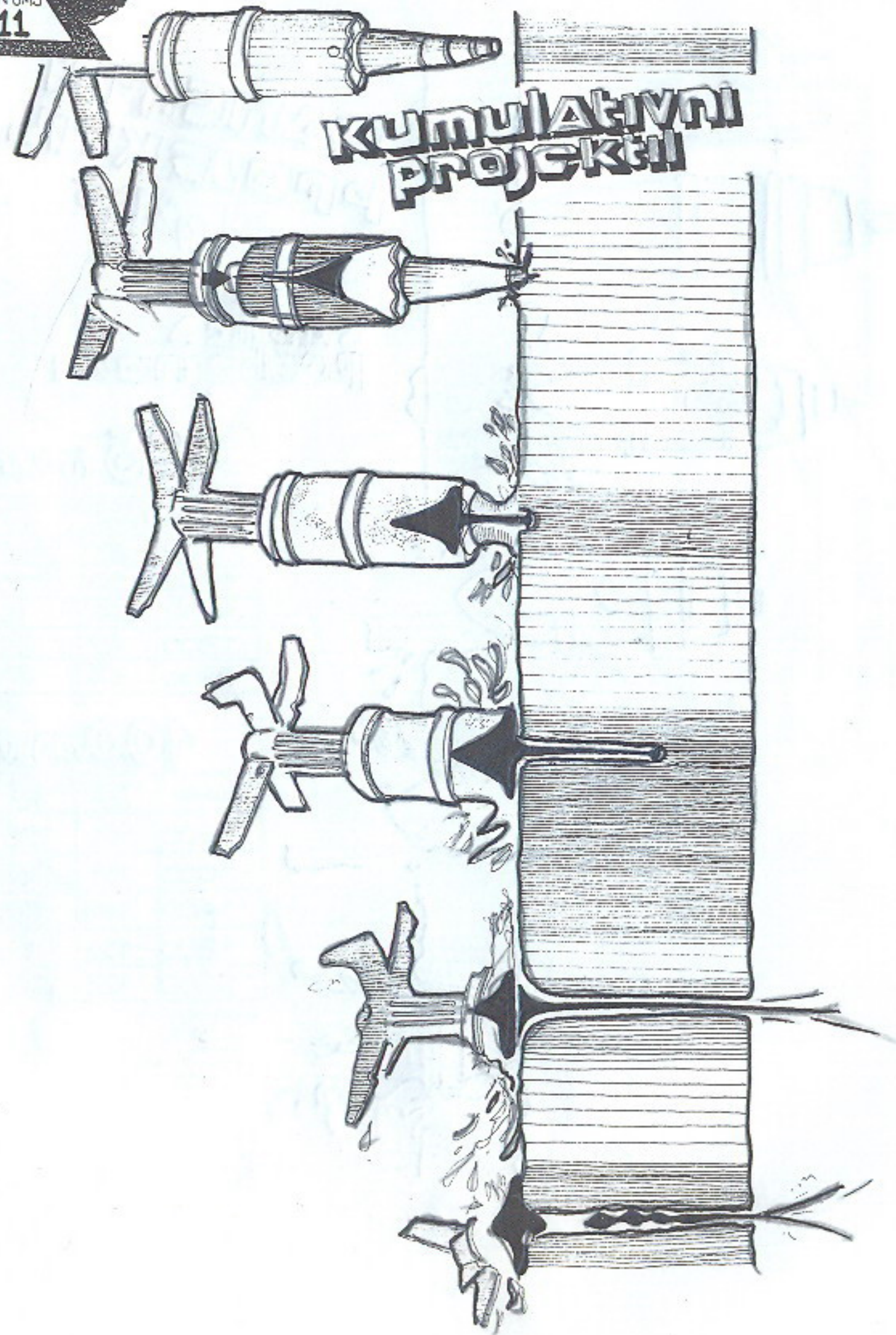
DALJINA	PROBIDA 60°	POD 90°
600	161	198
1000	151	185
1400	141	173
1800	132	162
2200	123	151

mm

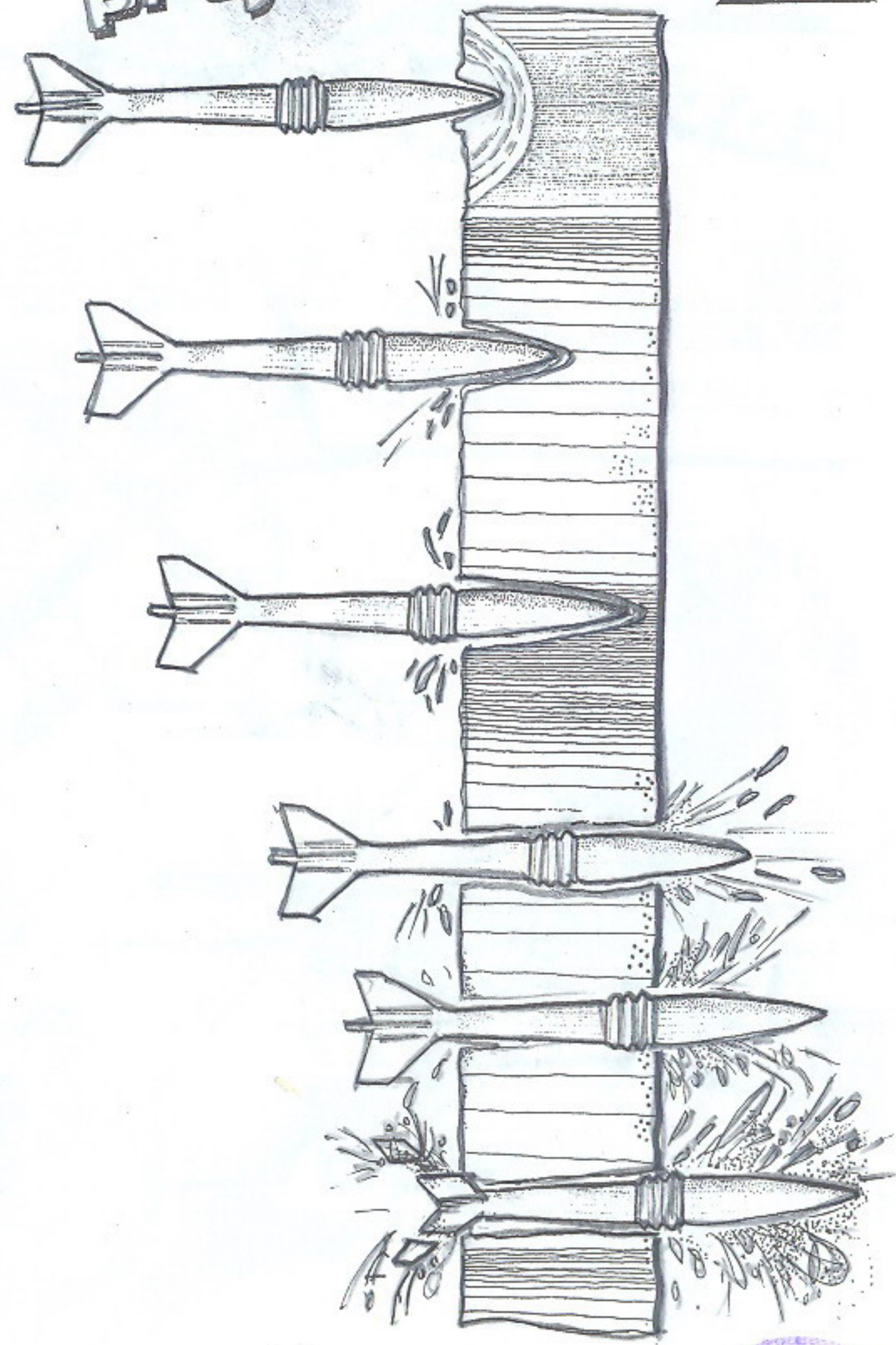

KUMULATIVNI PROJEKTI

POTKALIBARNI PROJEKTI

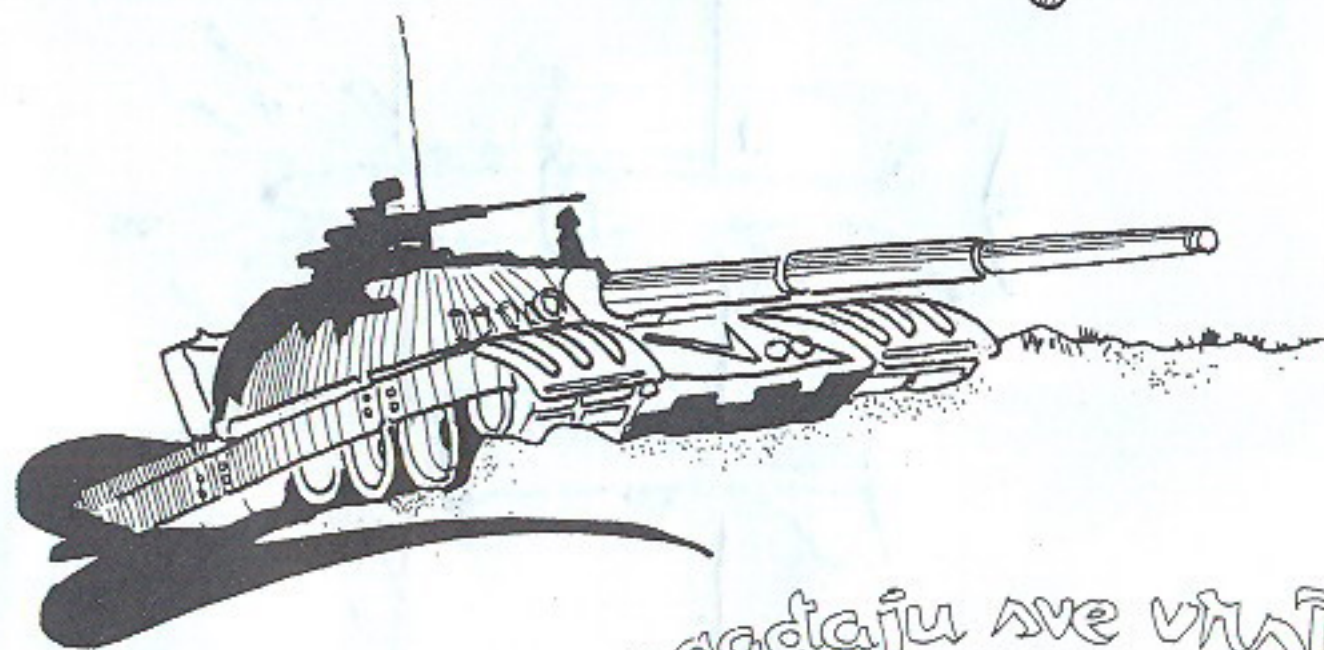
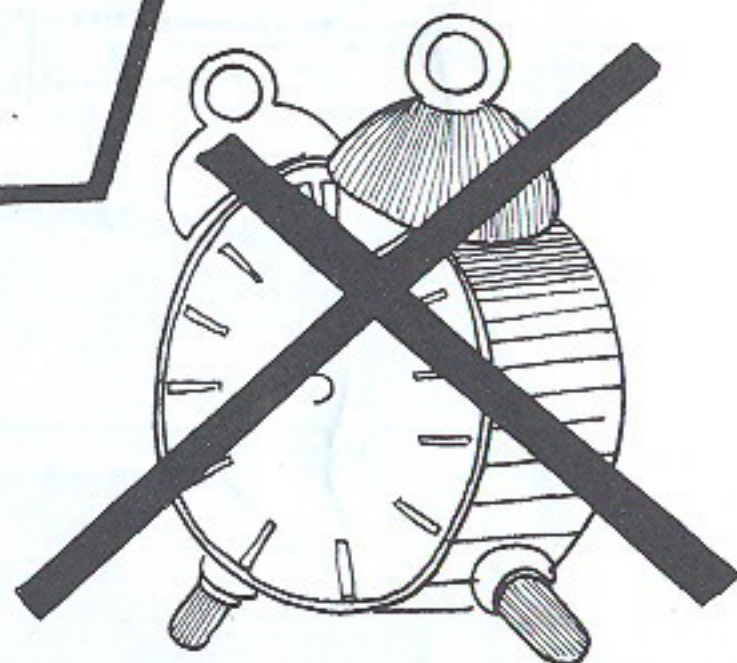

GADANJE SA MESTA

TO JE NAJPERKASNIJI NAČIN GADANJA.
NJIME SE OMOGUĆAVA NAJVEĆA BRZINA I
VEROVATNOĆA POGAĐANJA.

PRIMENJUJE SE NAČELNO U ODBRANI,
ZASEDI I PRI ODBIJANJU PROTIVNAPADA.

sa mesta se gađaju sve vrste
CILJEVA

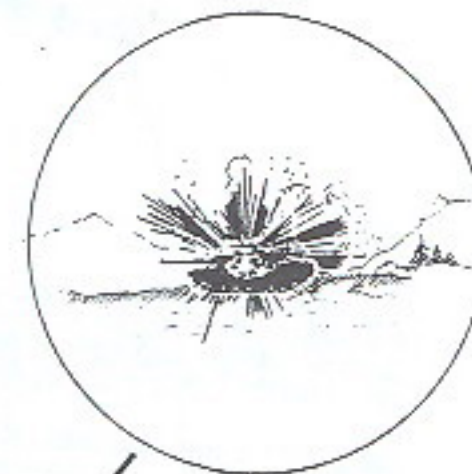

ZASTANAK

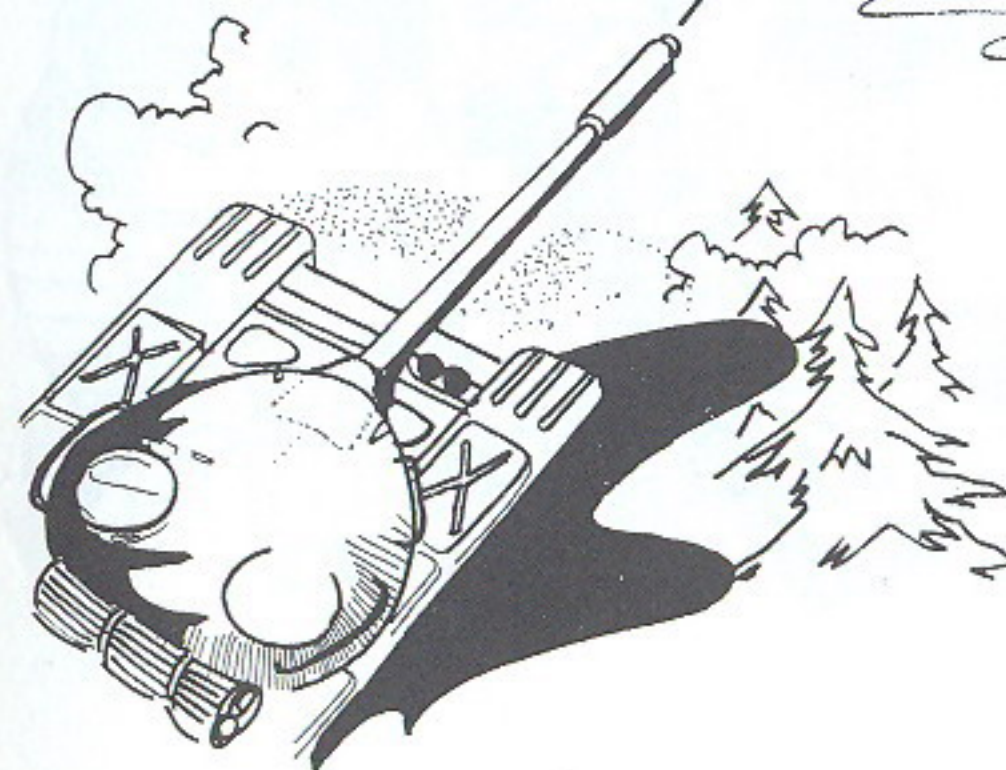
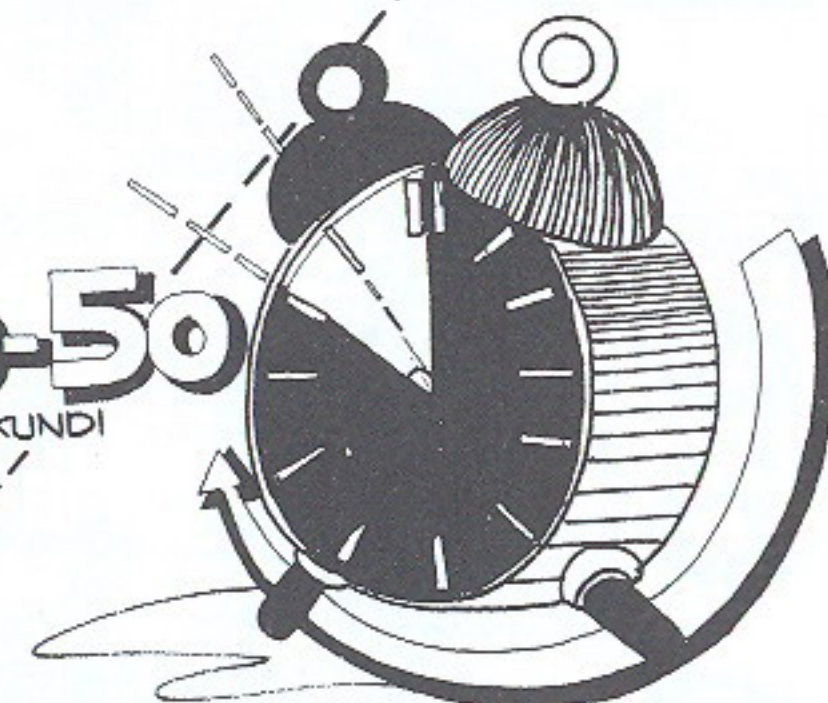
PRIMENJUJE SE U SVIM VIDOVIMA
BORBENIH DEJSTAVA. PRILIKOM OVOG NAČINA
GADANJA OBU SE KREĆE ODREĐENOM
BRZINOM, A KADA JE POTREBNO DA REŠI
VATRENI ZADATK PRAVI ZASTANAK.

MESTO ZASTANKA JE REDOVNO U
ZAKLONU ILI IZA MASKE

ZASTANAK TRAJE 40-50 S
SA ZASTANKA SE REŠAVAJU 1-2
VATRENA ZADATKA.

40-50
SEKUNDI

KRATKI ZASTANAK

PRIMENJUJE SE U NAPADNIM DEJSTVIMA
PRILIKOM OVOG GABANJA OBV SE KREĆE
ODREĐENOM BRZINOM, KADA SE POTREBNO
DA SE REŠI VATRENI ZADATAK PRAVI
SE KRATKI ZASTANAK.

UDALJENOST OD JEDNOG DO DRUGOG KRATKOG
ZASTANKA. NAČELNO JE OKO 100 m.
KRATKI ZASTANAK TRAJE NAČELNO 8-10s.

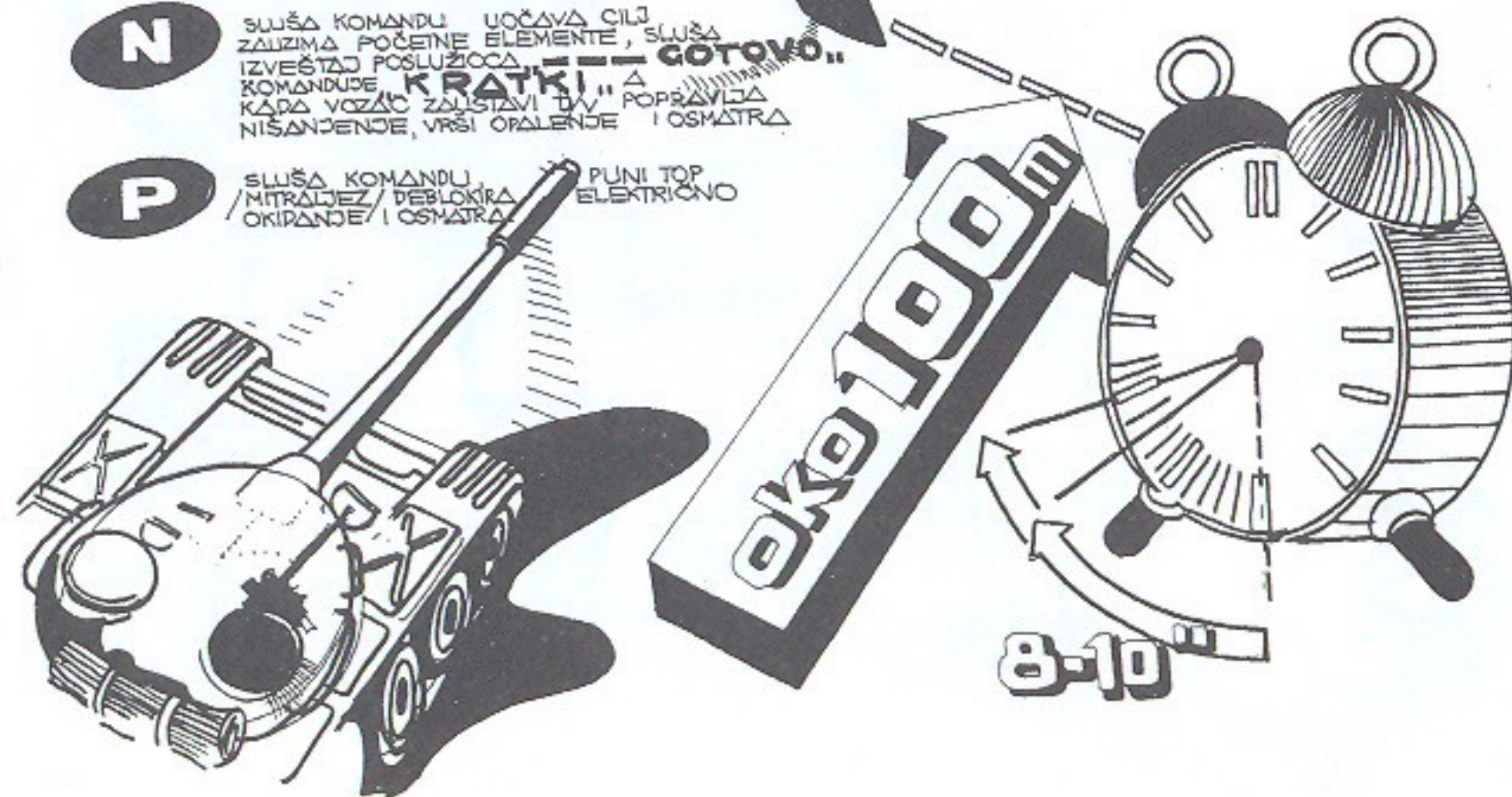
PRIMER: obaveze T-55

K U POKRETU BIRA CILJ, ODREĐUJE NAČIN
GABANJA I POČETNE ELEMENTE, IZDAJE
KOMANDU I PRATI RAD POSADE.

V SLUŠA KOMANDU, USMERAVA TENK KA
MOGUĆEM MESTU KRATKOG ZASTANKA,
BIRA NIŽI STEPEN PRENOŠA
KAD OČUJE PREKO UMR
ZASTAVLJA DVA PRITISKOM
NA PEDALU KVACILA, UBACUJE U
PRVI STEPEN I KREĆE KAD OČUJE
PUCANJE ILI POLAKO U SERI IZB-
ROJ DO RESET (10).

N SLUŠA KOMANDU, UOČAVA CILJ,
ZAJUZIMA POČETNE ELEMENTE, SLUŠA
IZVEŠTAJ POSLUŽIOCA
KOMANDUJE "KRATKI" A
KADA VOZAC ZASTAVI DVA POPRAVLJA
NISANJENJE, VRŠI OPALJENJE I OSMATRA

P SLUŠA KOMANDU, PUNI TOP
/MITRALJEZ / DEBLOKIRA
OKIPANJE / OSMATRA

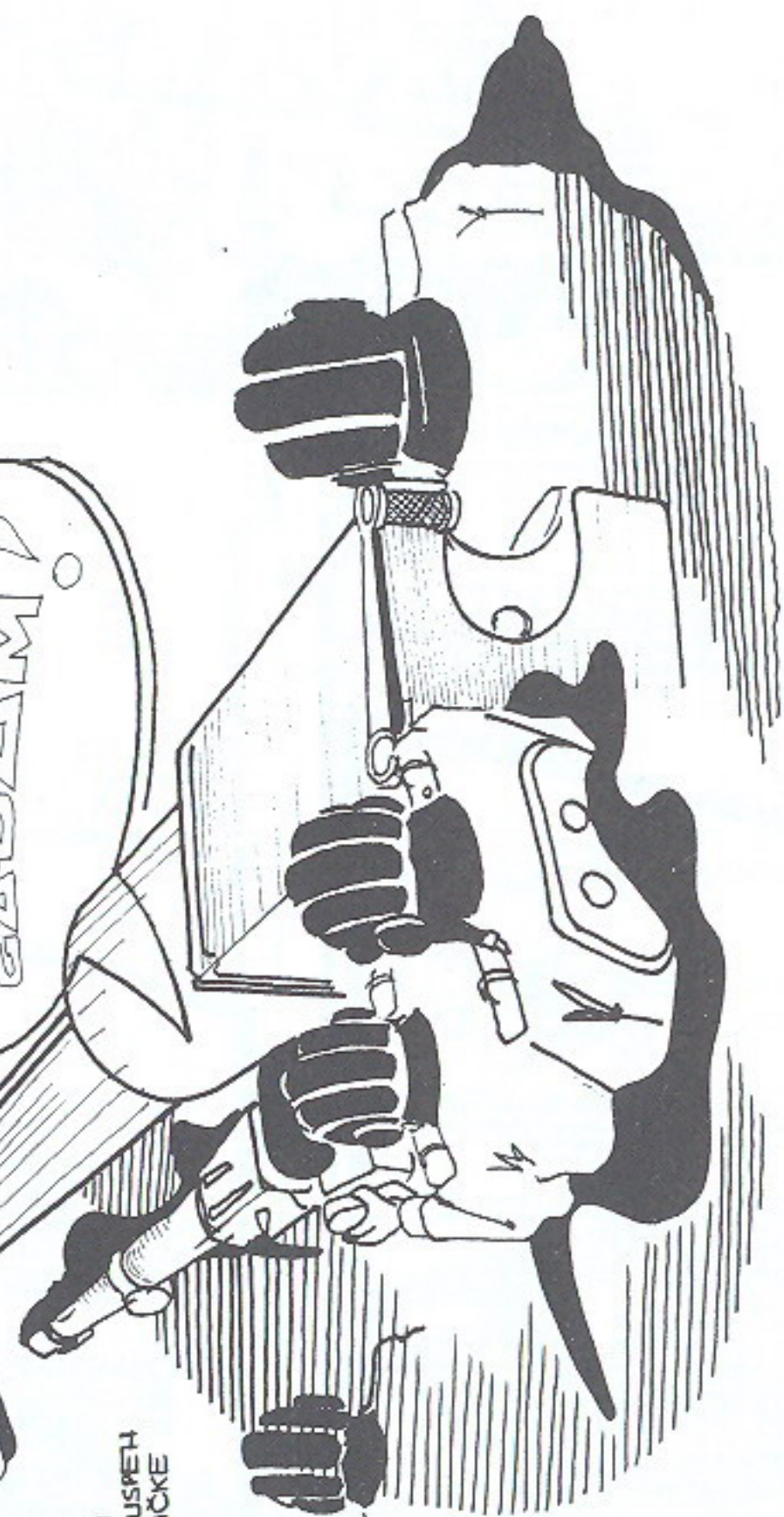

POKRETNOST GABANJE

NAČELNO SE PRIMENJUJE U
NAPADU I PROTIVNAPADU. USPEH
GABANJA ZAVISI OD TEHNIČKE
OPREMLJENOSTI I
OBUCENOSTI POSADE.

BEZ NASILIH
PROMENA PRAGA
I BRZINE, KOJU
STEPENOM I
PROJEM OBRADA
REGULISE.

VOZAČ
GABAM!

obavezno uključen SUV
obavezno uklj.
STABILIZATOR

PGN OMJ
t. 19/75

REŠAVANJE VATRENOG ZADATKA

Obuhvata:

PRIPREMU GAĐANJA

1. IZBOR I UREĐENJE
VATRENOG POLOŽAJA
2. OSMATRANJE BOJIŠTA
I OTKRIVANJE CILJEVA
3. ODREĐIVANJE DALJINE,
PRAVCA I BRZINE
KRETANJA CILJA
4. POKAZIVANJE CILJA
5. IZBOR CILJA - ORUĐA - ORU-
ŽJA PROJEKTILA I UPA-
LJAČA
6. IZBOR NAČINA GAĐANJA
7. ODREĐIVANJE PRAVCA I
BRZINE KRETANJA
SOPSTVENOG OBV
8. ODREĐIVANJE I ZAUZIMA-
NJE POPRAVKI ZBOG
ODSTUPANJA USLOVA
GAĐANJA OD TABLIČNIH
USLOVA
9. ODREĐIVANJE POČETNIH
ELEMENTA I
10. IZDAVANJE KOMANDE
ZA GAĐANJE

IZVOĐENJE GAĐANJA

1. NIŠANJENJE
2. OPALJENJE METKA
3. OSMATRANJE
DEJSTVA PROJEKTILA
NA CILJU
4. KOREKTURA
/PO POTREBI/

POKAZUJE

- ORIJENTIRE
- UOČLJIVE OBJEKTE
- DALJINE

ODREĐUJE

- OSNOVNE I DOPUNSKJE SEKTORE
- LINIJE I PRAVCE NAIKASKA
NEPRIJATELJA
- DEZ. OSMATRAČA

- ŠEMU VATRE **RADI**
- TABLICU ELEMENTA ZA
GAĐANJE NOCU

obv može
imati

VP PRIVREMENI

VP OSNOVNI

VP REZERVNI 1

VP REZERVNI 2

VP treba da
omogući:

- SEKTOR OSMATRANJA I GARANCIJA
VELOCINE 15-20°
- DOBRO ZAKLAPANJE
- DOBRO OSMATRANJE I DEJSTVO VATROM
U OSNOVNIM I DOPUNSKIM SEKTORIMA
- DOBRE USLOVE ZA UKOPAVANJE I MA-
SKIRANJE
- PRIKRIVEN IZLAZAK NA VP I POBO-
DNOŠT ZA PRELAZAK U PROTIVNAPAD
ILI IZVLAČENJE NA REZERVNI VP
- DOVOLJNU UPALJENOST OP LAKO ZA-
PALJIVIH I UGOLOVNIH OBJEKATA
- DA OMOGUĆI BORBUI PROTIV CILJEVA
U VAZDUHU

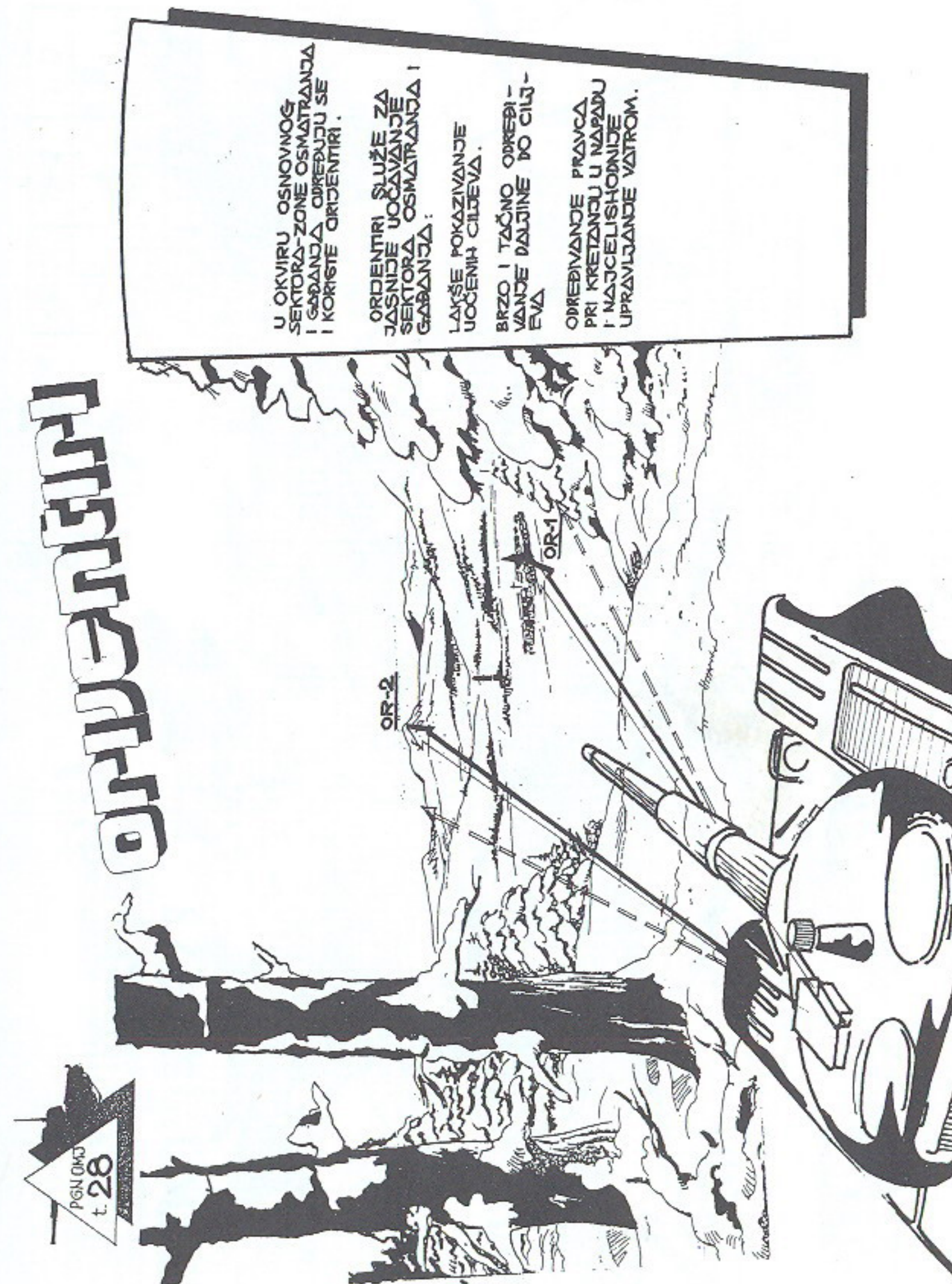
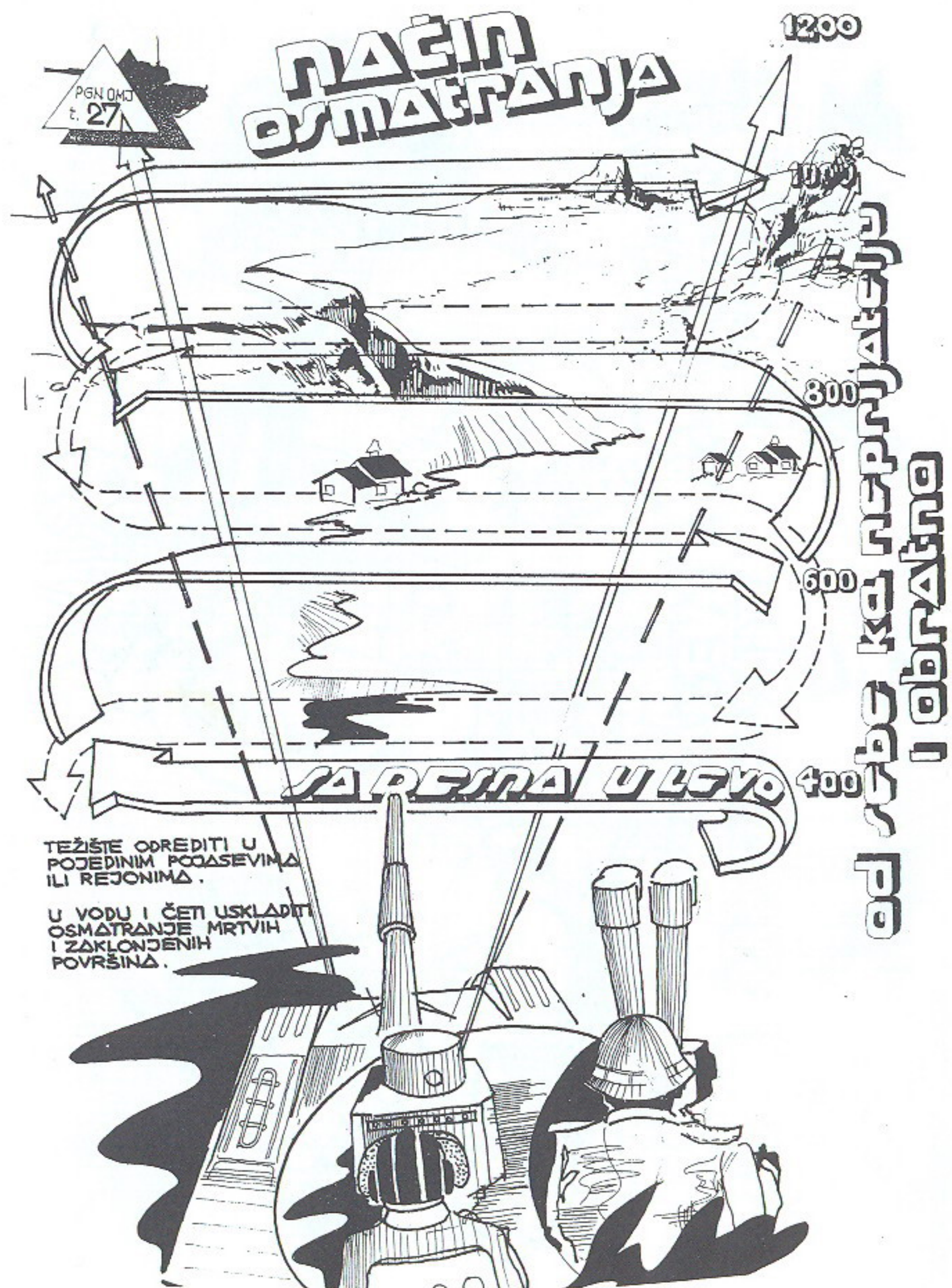
VP NAREĐNI
U NOVOM REJONU
ODBRANE

CILJ OSMATRANJA
PRAVOVREMENI
UČITI PROMENE
OTKRITI CILJEVE
PRATITI AKTIVNOST
PROTIVNIKA
IZVESTITI

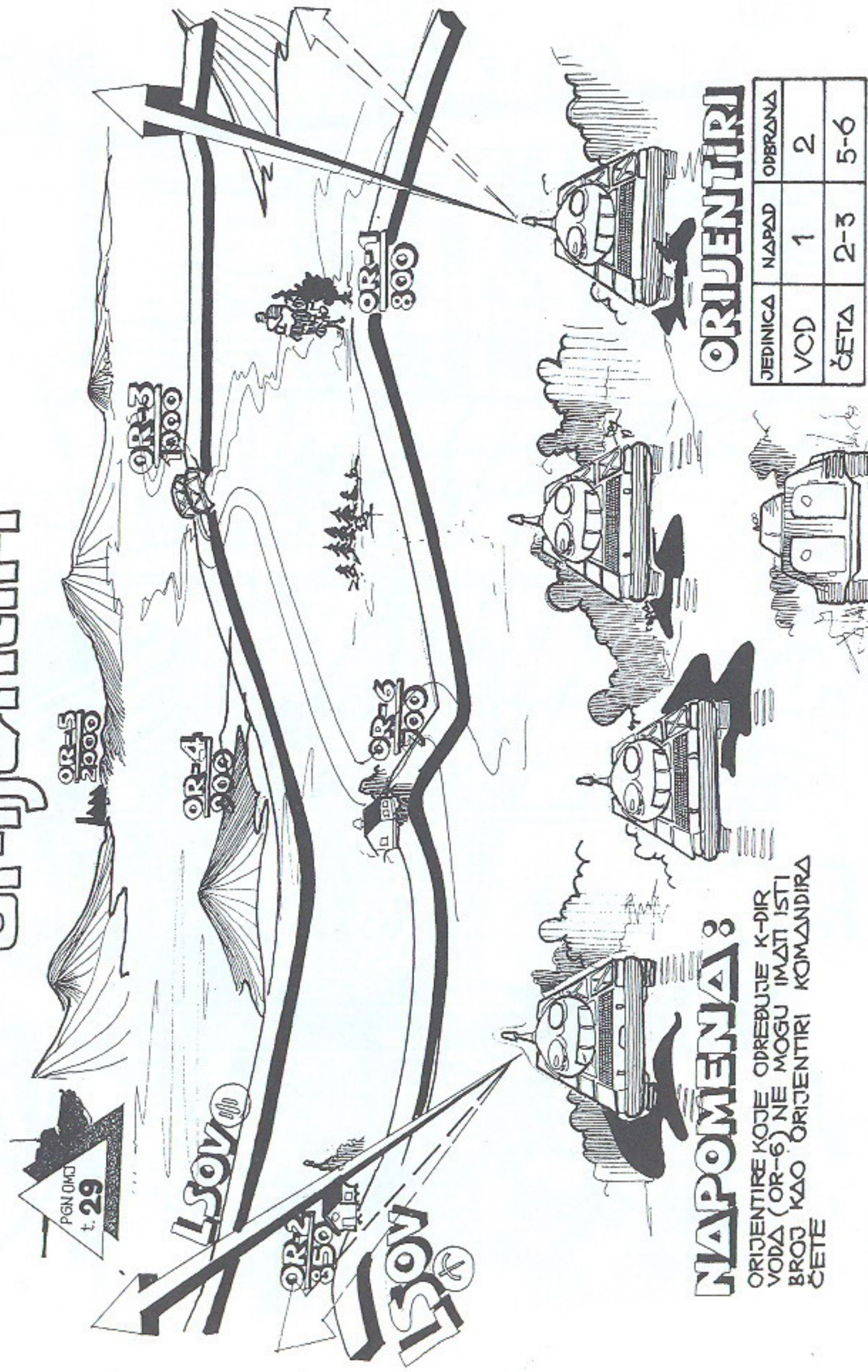

ORIJENTIRI

NAPOMENA:

ORIJENTIRE KOJE ODREBUJE K-DIR
VODA (OR-6) NE MOGU IMATI ISTI
BROJ KAO ORIJENTIRI KOMANDIRA
ČETE

PT TOPPOVI
aktivaju po:

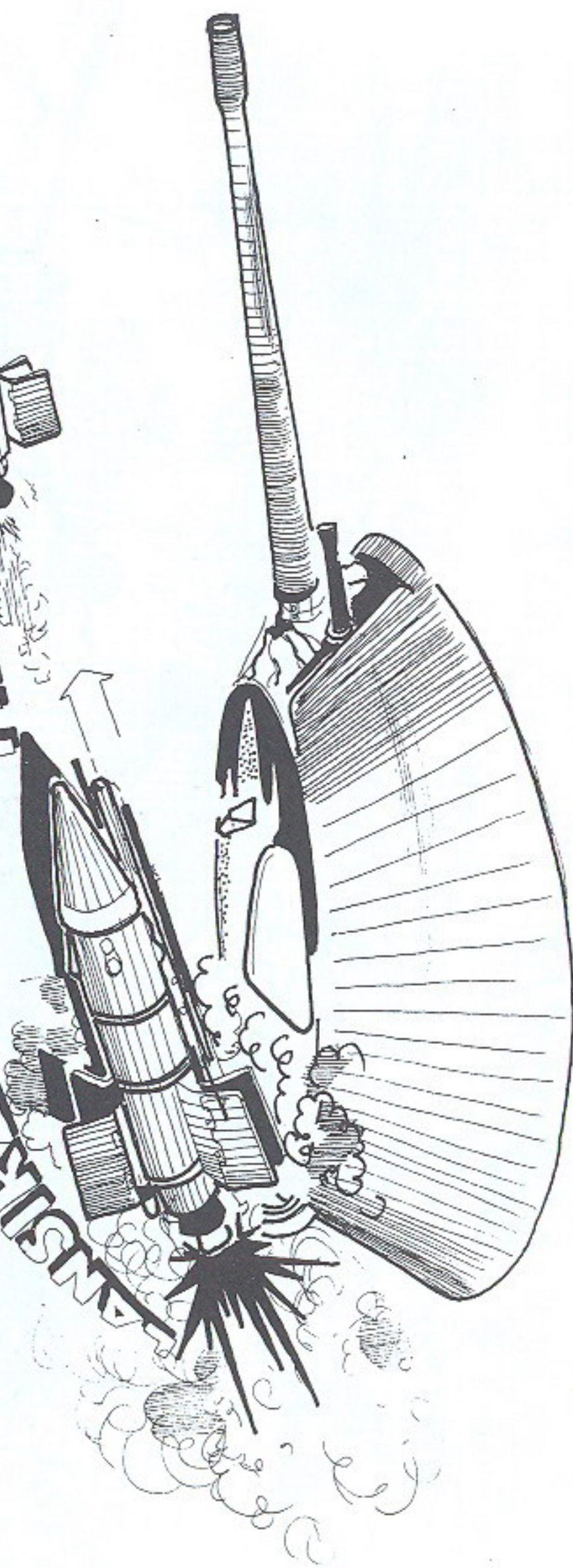

PTR se otkrivaju po:

ANISIRANJE

TRASER

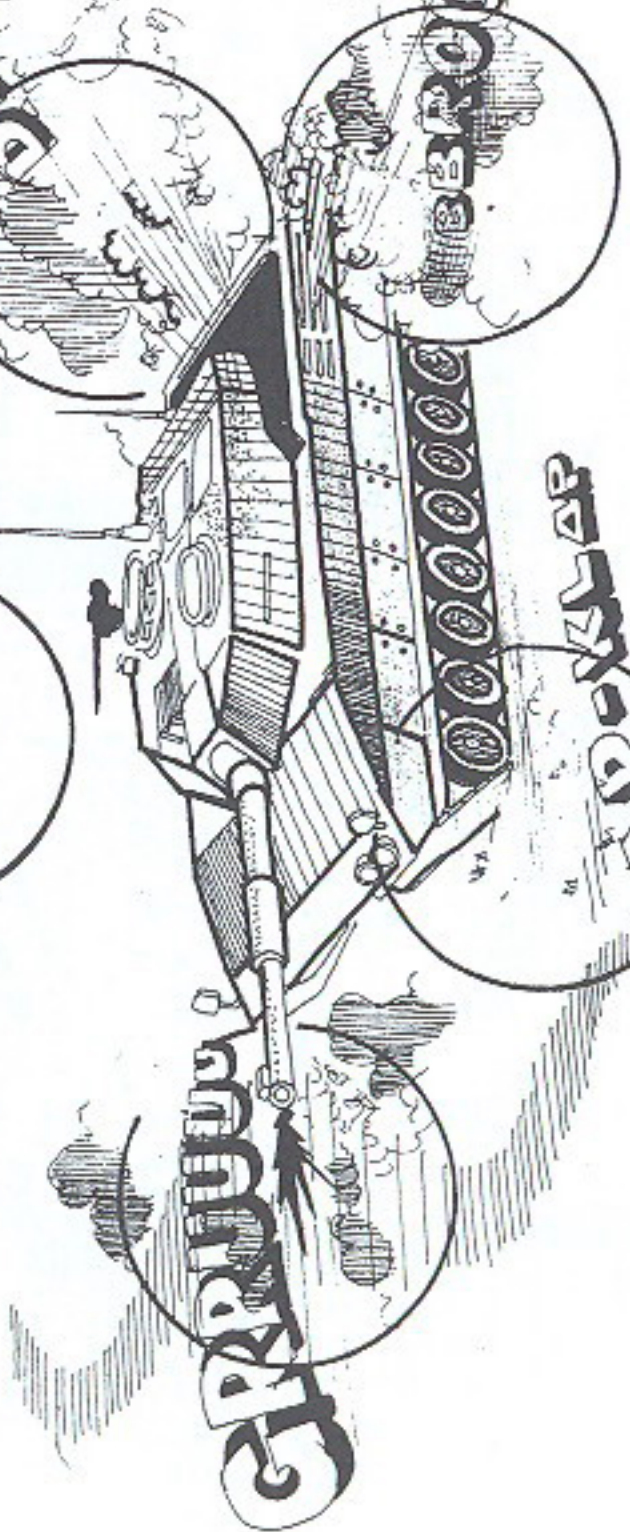

borbena vozila
ne otkrivaju po:

CHUETA

MO-PRASHA

PROVENA VP

BOOOOOOM

AR-KA-AB

UPOREĐIVANJE SA POZNATIM
DALJINAMA DO ORIJENTIRA ILI
POZNATIM OSNOVICAMA

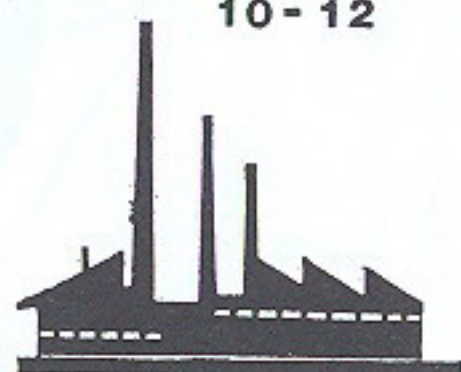

TABELA VIDLJIVOSTI OBJEKATA I CILJEVA KM

10 - 12

6 - 8

0.7

4 - 5

1

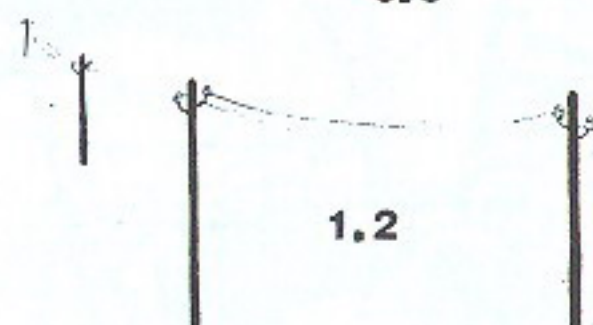
1.5

0.5

0.5

1.2

BVP razlikujemo
TENK 50

2

ODREĐIVANJE daljine do cilja pomoću NS

daljina 2000 m
prosječna visina cilja 2,7 m
(savremení tenkovi)

POZNATO

dužina 6 m
visina 0-04
 $D = \frac{6 \times 1000}{0-04}$
 $D = 1500m$

dužina
širina
visina

dužina 5 m
visina 0-04
 $D = \frac{5 \times 1000}{0-04}$
 $D = 1250m$

dužina 6 m
visina 0-02
 $D = \frac{6 \times 1000}{0-02}$
 $D = 3000m$

Formula

$$D \text{ (METRIMA)} = \frac{C \cdot I \cdot L \cdot J}{U_{jco}} \times 1000$$

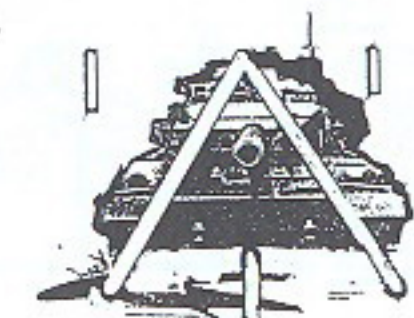
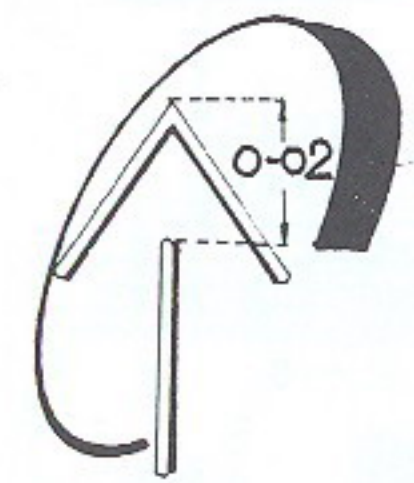
U_{jco} (HILJANTI)

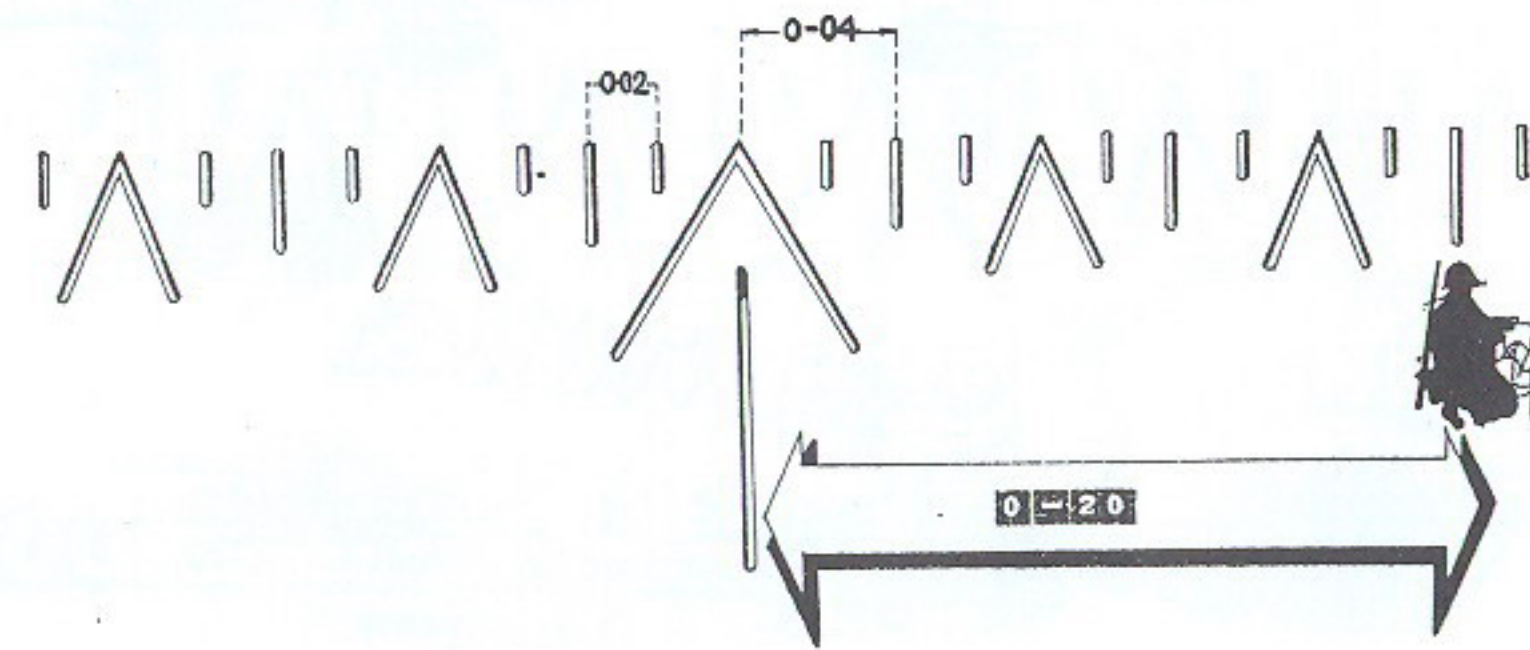

T-55

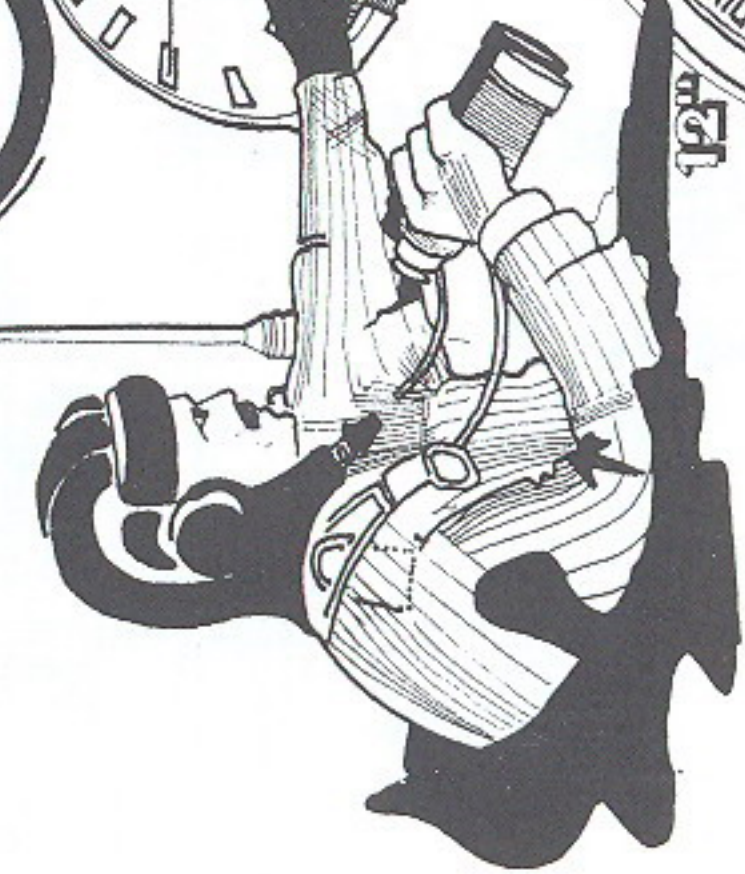
MERENJE horizontalnih i vertikalnih uglova pomocu NJ

VERTIKALNI UGAO 0-02
VISINA CILJA 2,7m
 $D = \frac{2,7m \times 1000}{0-02}$
 $D = \text{oko } 1350$

ODREĐIVANJE DALJINE PREMA BRZINI RASPROSTIRANJA ZVUKA

$$D_{km} = \frac{12}{3} = 4 km$$

PRIMER:
PRIPREMA GAĐANJA NA
VELIKIM DALJINAMA.

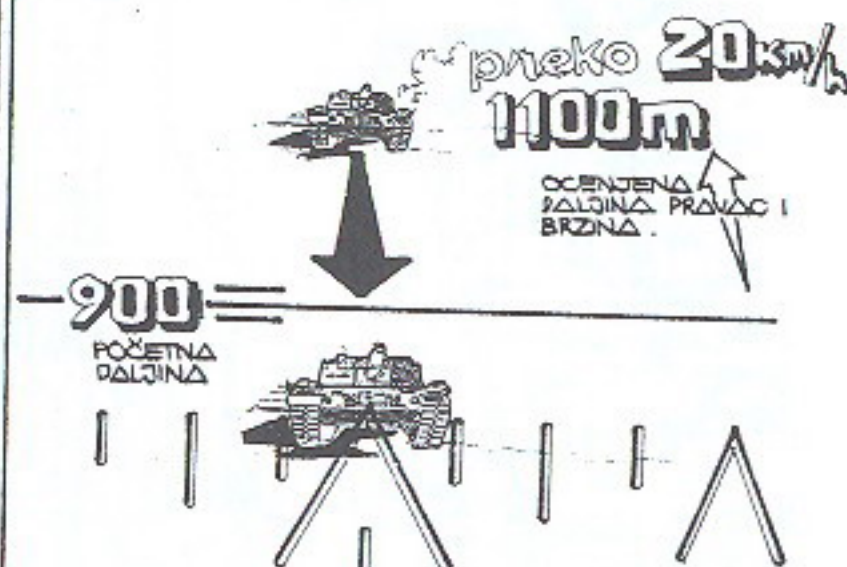

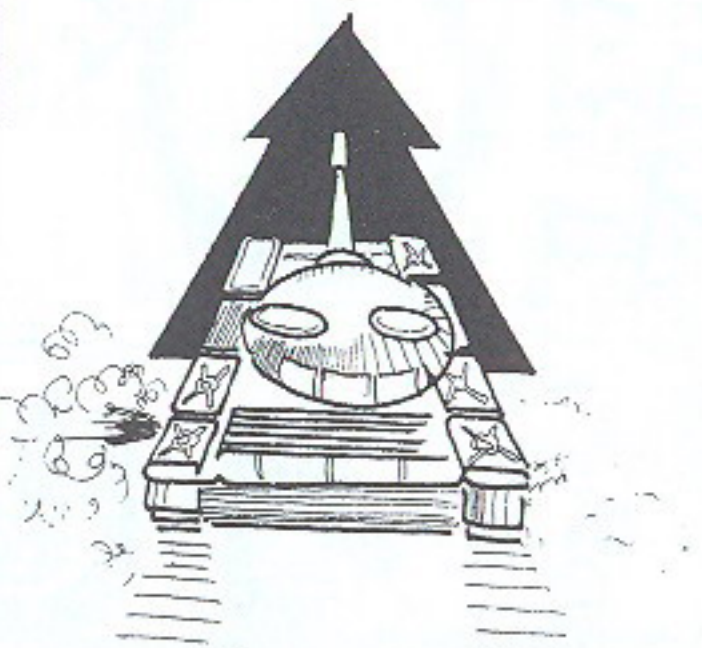
priprema poč. elemenata FRONTALNO KRETANJE CILJA

SA MESTA I ZASTANAKA
POPRAVKA + ILI = 100 M.

VAJERA

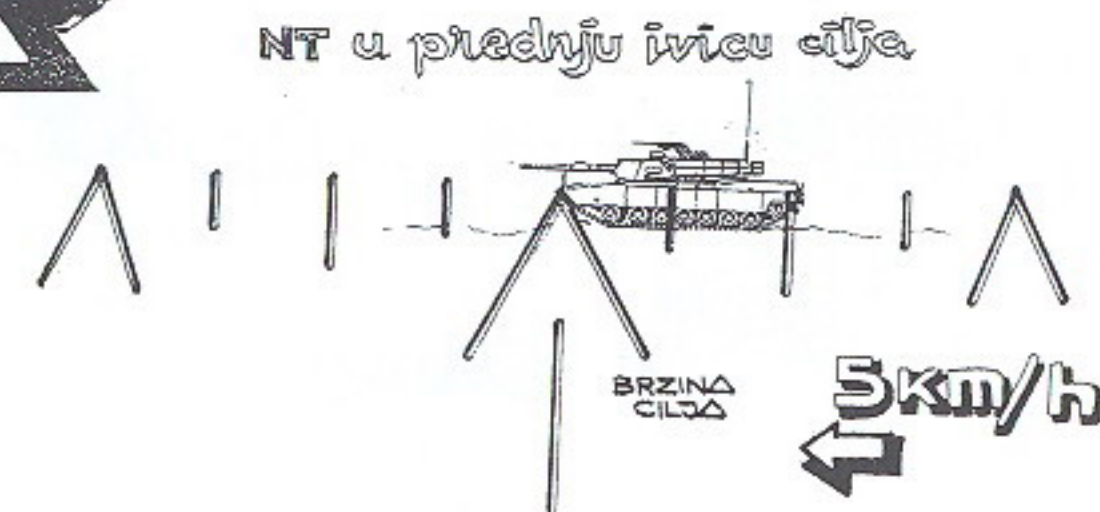

NAŠE b/v GABA U POKRETU ILI
SA KRATKIH ZASTANAKA.

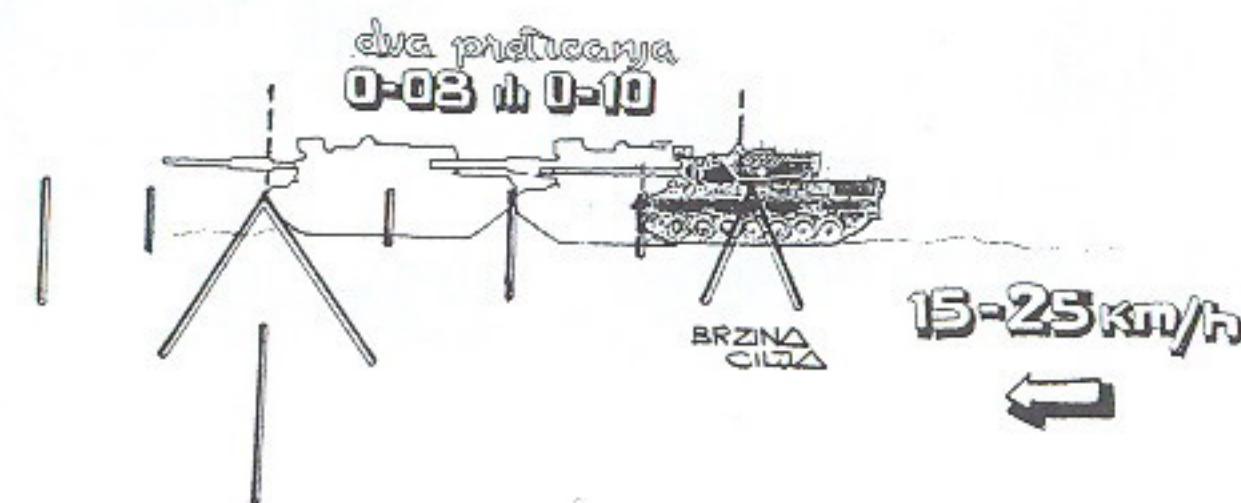
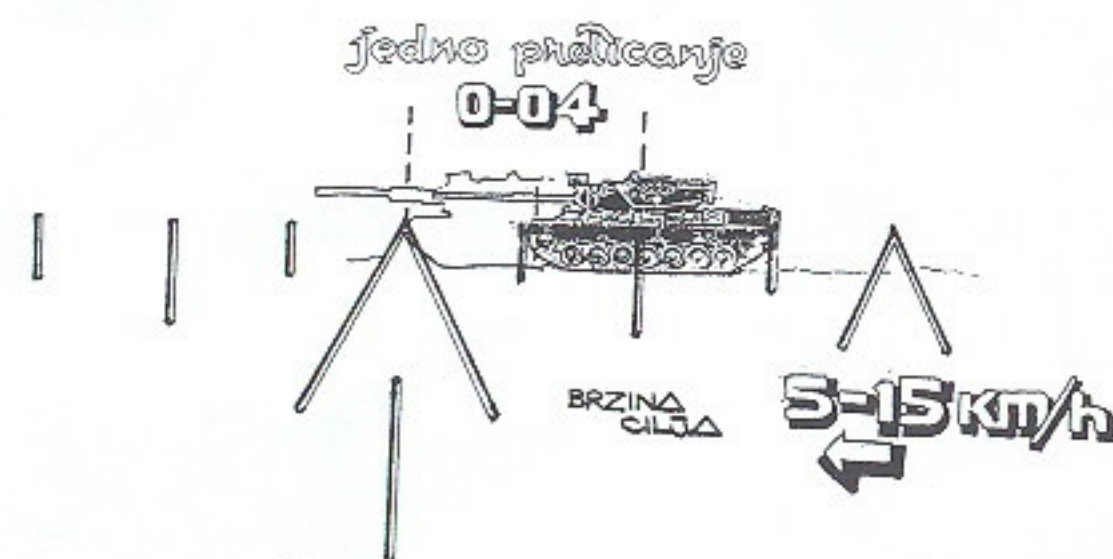
BRZINA CILJA 10-20 km/h $\pm$ 100m
BRZINA CILJA PREKO 20 km/h $\pm$ 200m

priprema početnih elemenata BOČNO KRETANJE CILJA popravka pravca

Za bočno kretanje cilja nema
popravke **DAJINE**

PRIPREMA POČ. ELEMENATA **KOSO KRETANJE** popravke pravca **CILJA**

T-55

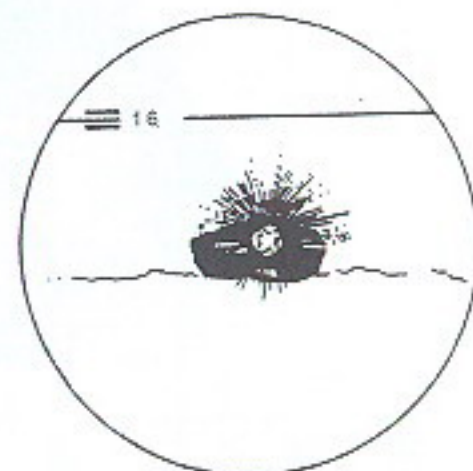
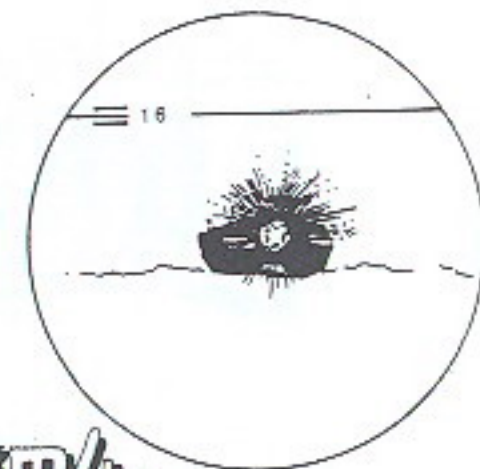
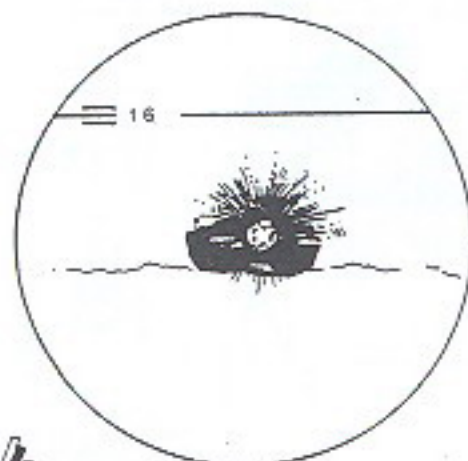
0-02

BRZINA
CILJA

5-15 km/h

0-04

BRZINA CILJA
PREKO **15 km/h**

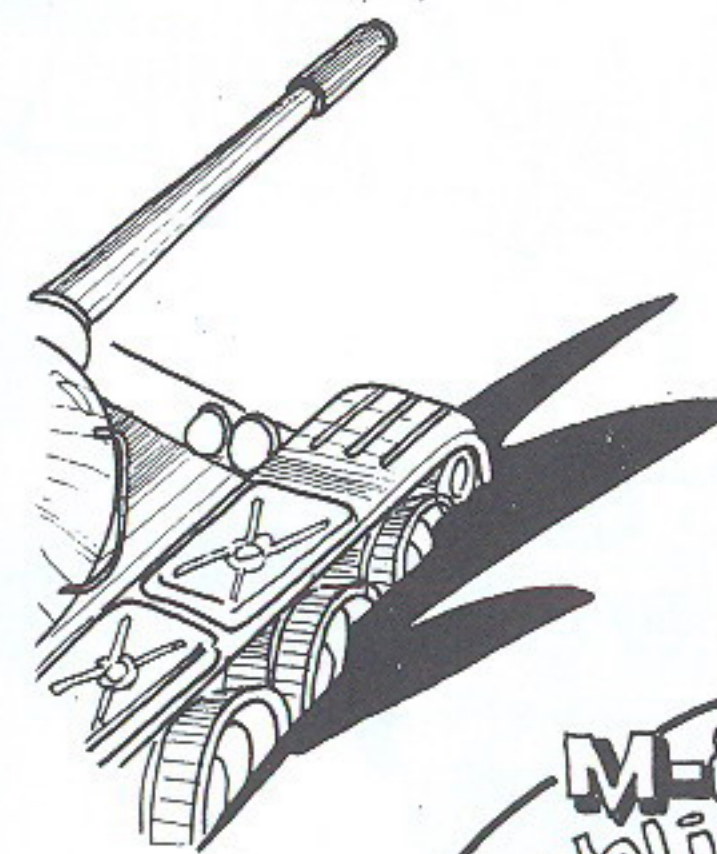

PRIPREMA POČ. ELEMENATA **KOSO KRETANJE** popravka daljine **CILJA**

1700 m

brzina
30 km/h

1600

OCENJENA DALJINA DO CILJA
SE PRI KOSOM KRETANJU CILJA
POPRAVLJA ZA

± 100 m

TEK AKO JE BRZINA CILJA PREKO
20 km/h A MI GAĐAMO SPORIJE

odnosno

AKO JE BRZINA CILJA PREKO
30 km/h A MI BRZO REŠAVAMO
VATRENI ZADATAK.

**M-84 SUV i
uključet
PRETICANJE**

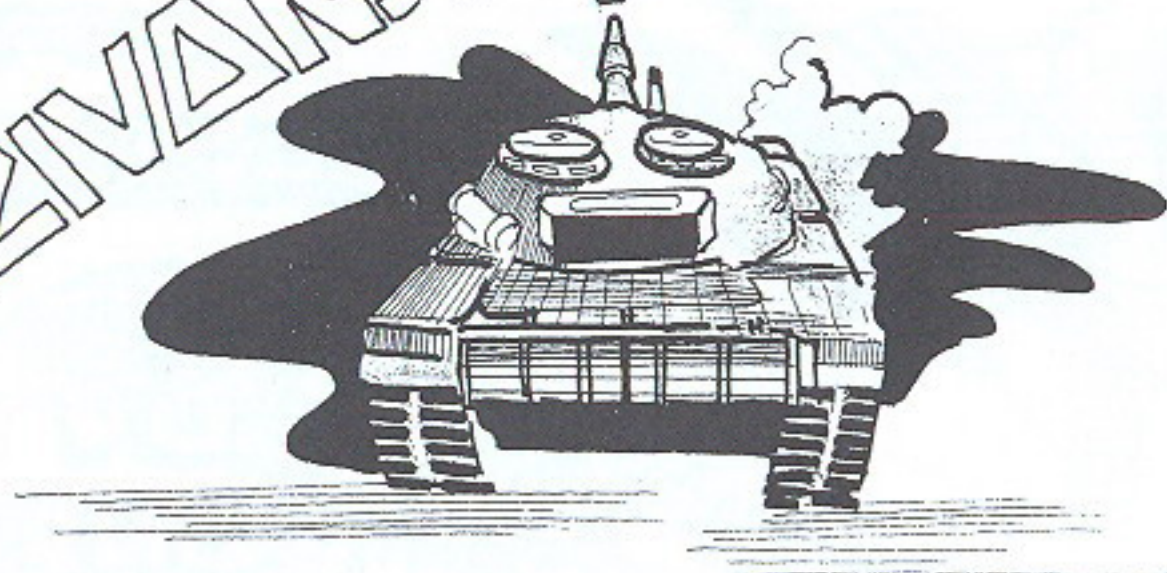

SADRŽAJ IZVEŠTAJA O UOGENOM CILJU

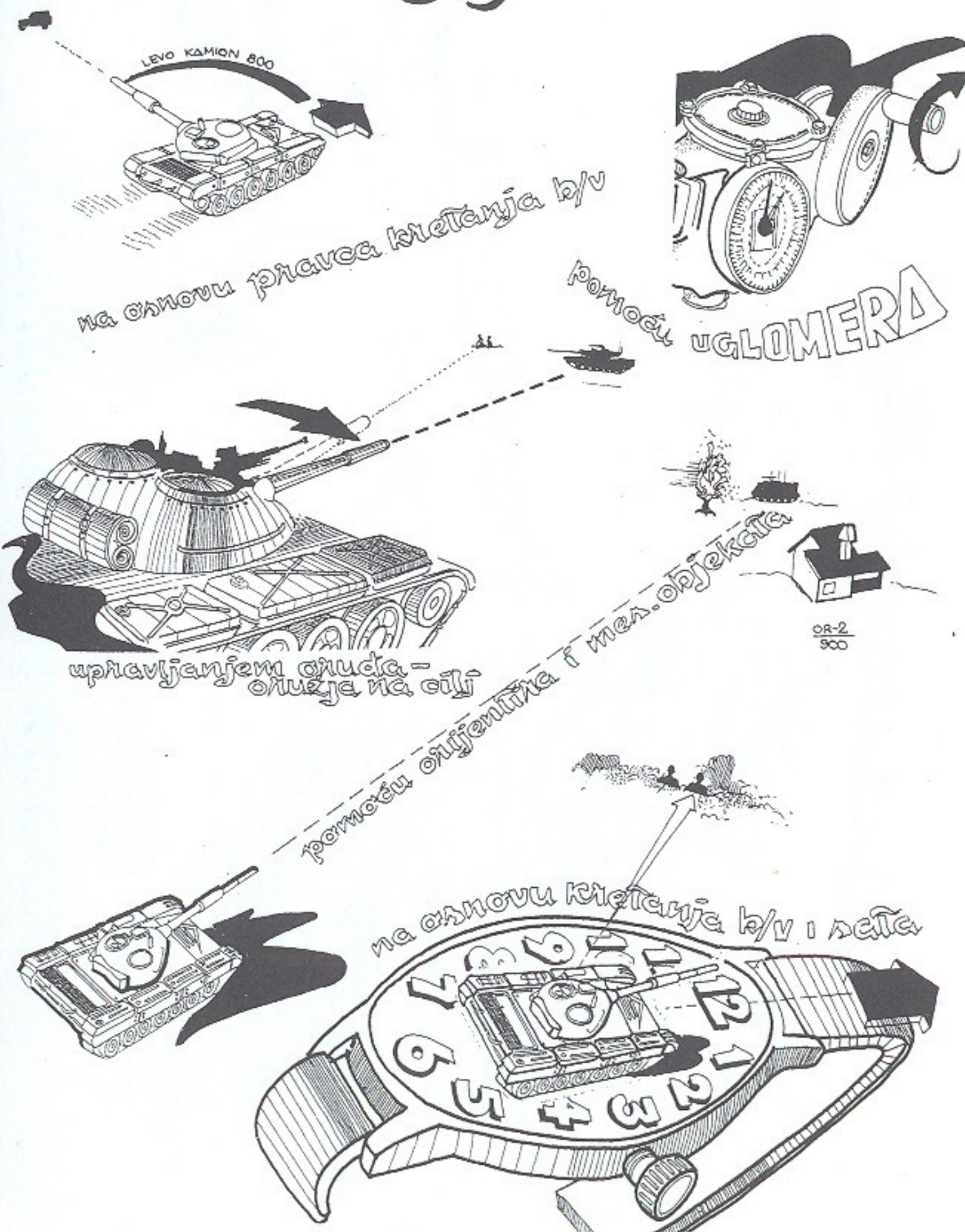
ELEMENTI

	ELEMENTI	IZVEŠTAJA
1	PRAVAC NA CILJ	OR-3 DESNO 0-80
2	NAZIV CILJA I AKTIVNOST	TENK U DEJSTVU
3	KARAKTERISTIČNI ZNACI NA ZEMLJI OKO CILJA	U ZAKLONU
4	DALJINA DO CILJA	1500

POKAZIVANJE CILJEVA

POKAZIVANJE CILJEVA

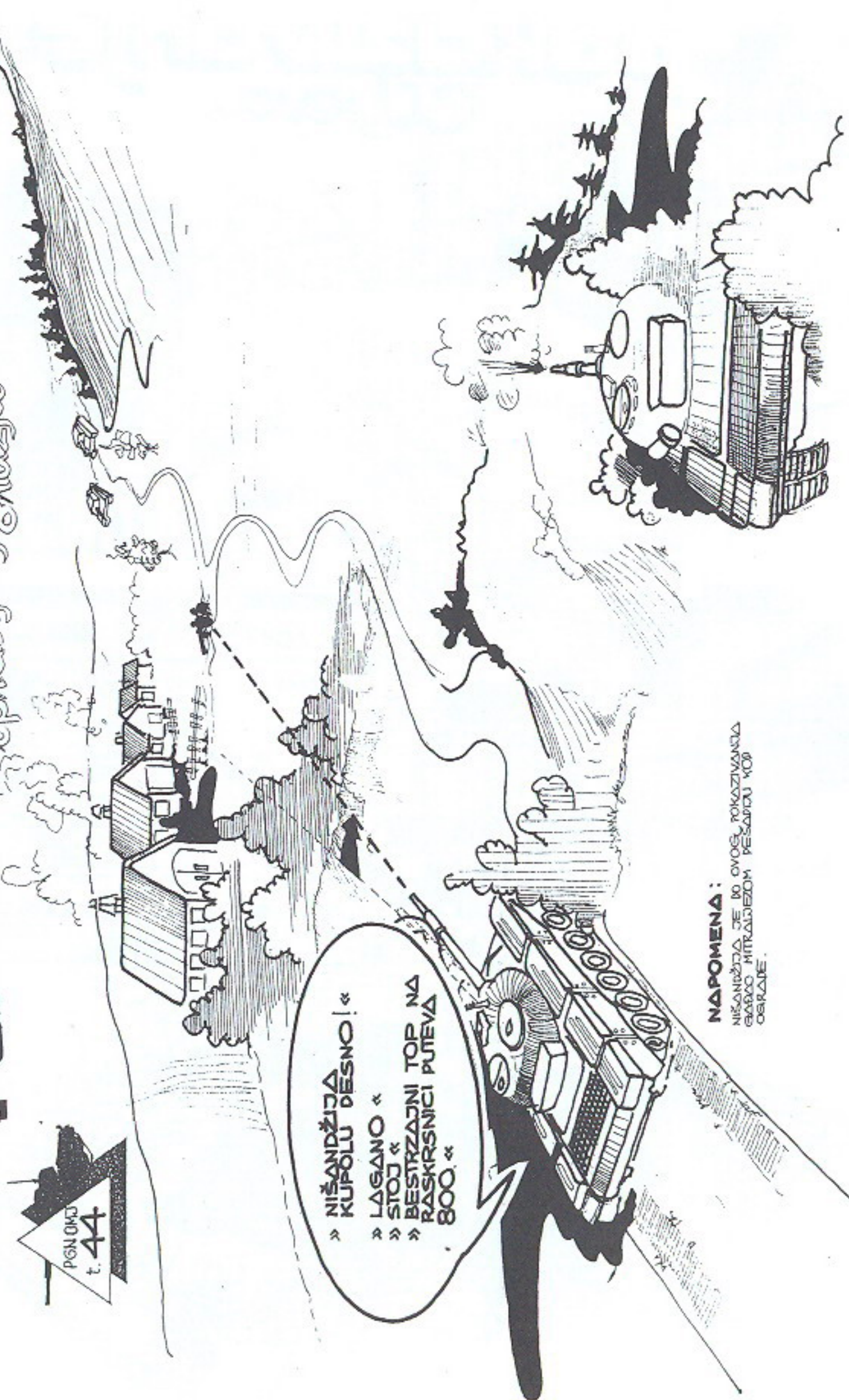

POKAZIVANJE GILJA

upravljanjem oruđa-

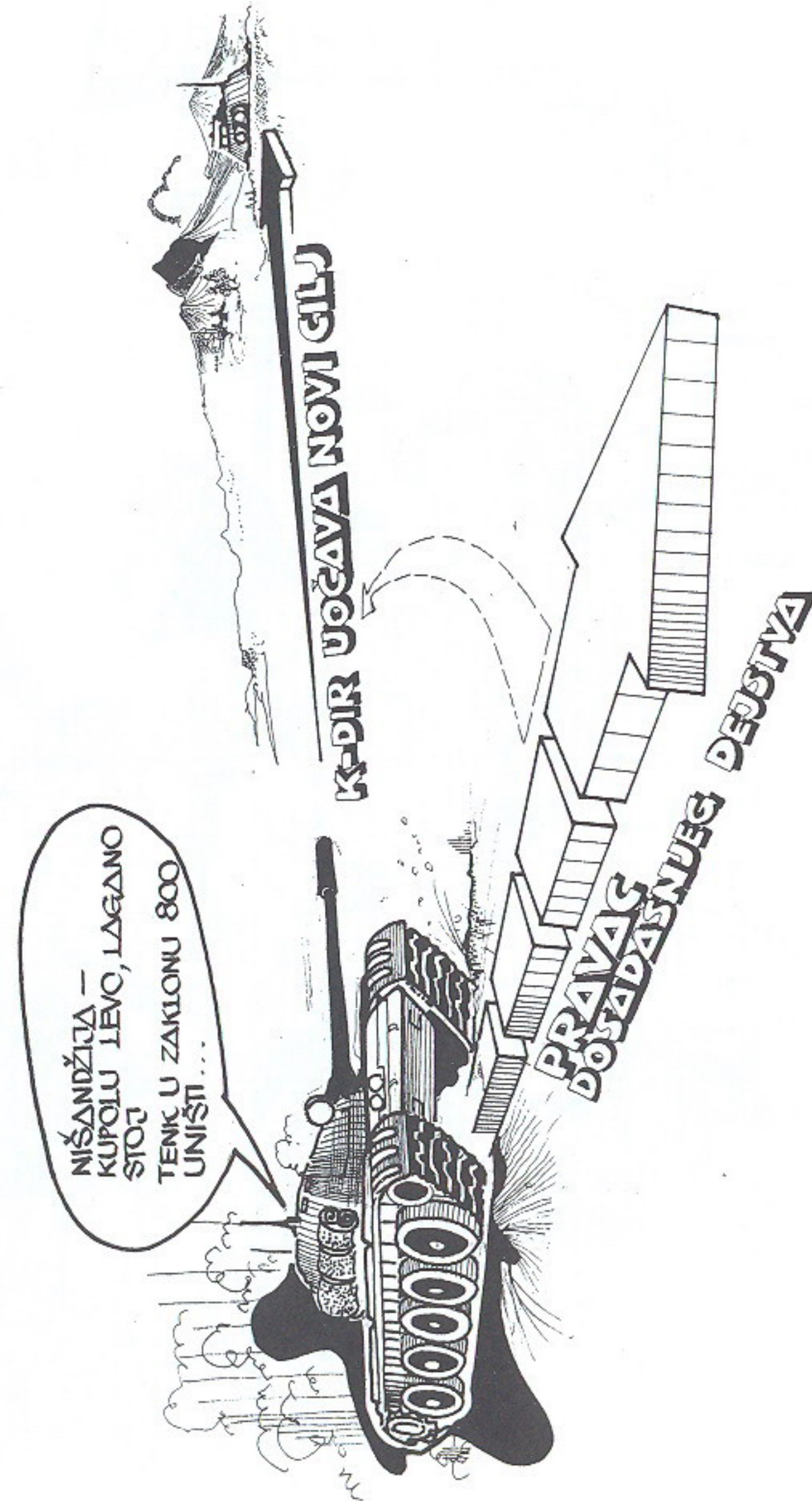
oružja

NAPOMENA:
NIŠANĐILJA JE DO OVOGA POKAZIVANJA
GRABIO MITRALJEZOM PESARCU VOJ
OSIGURANE

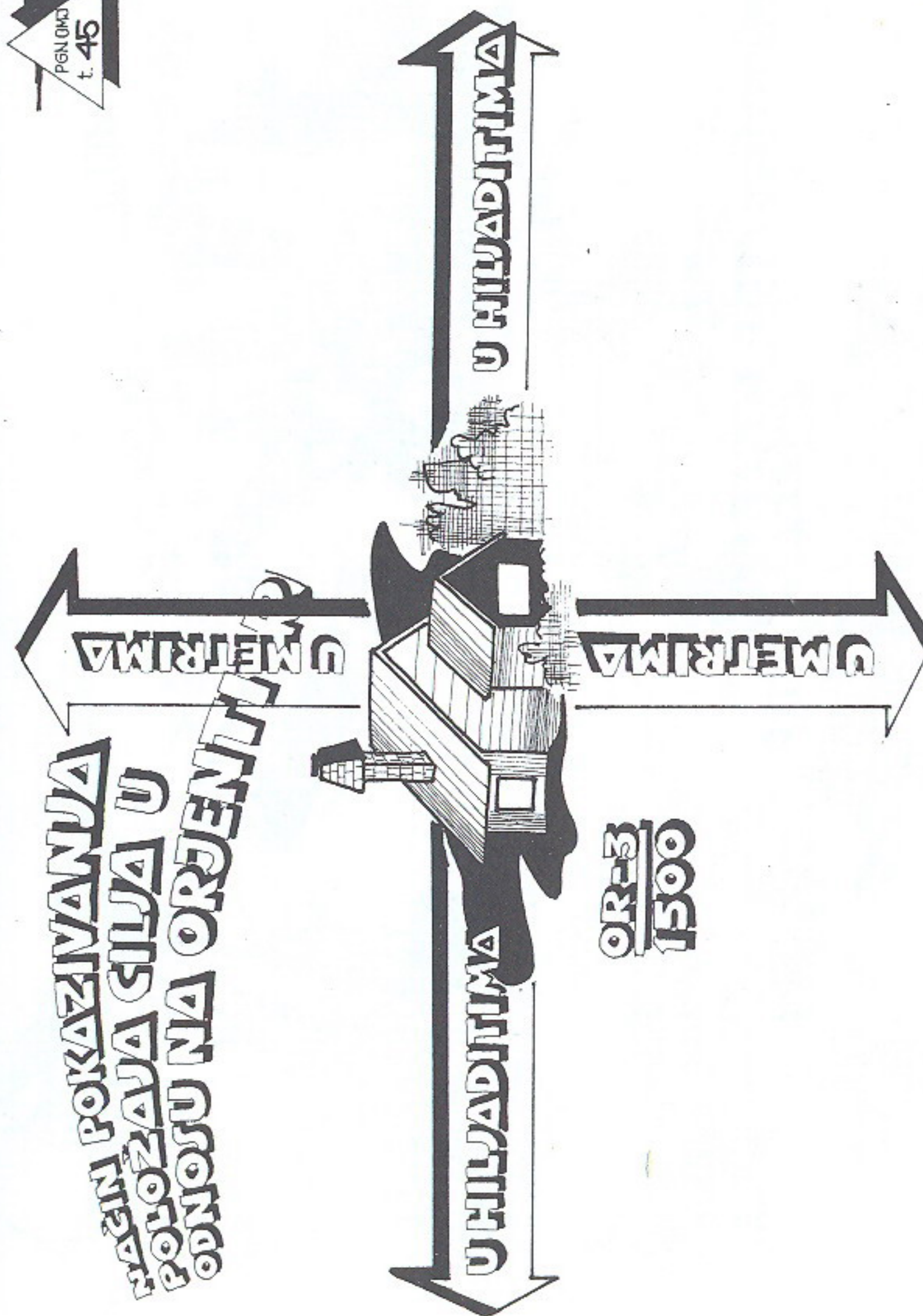
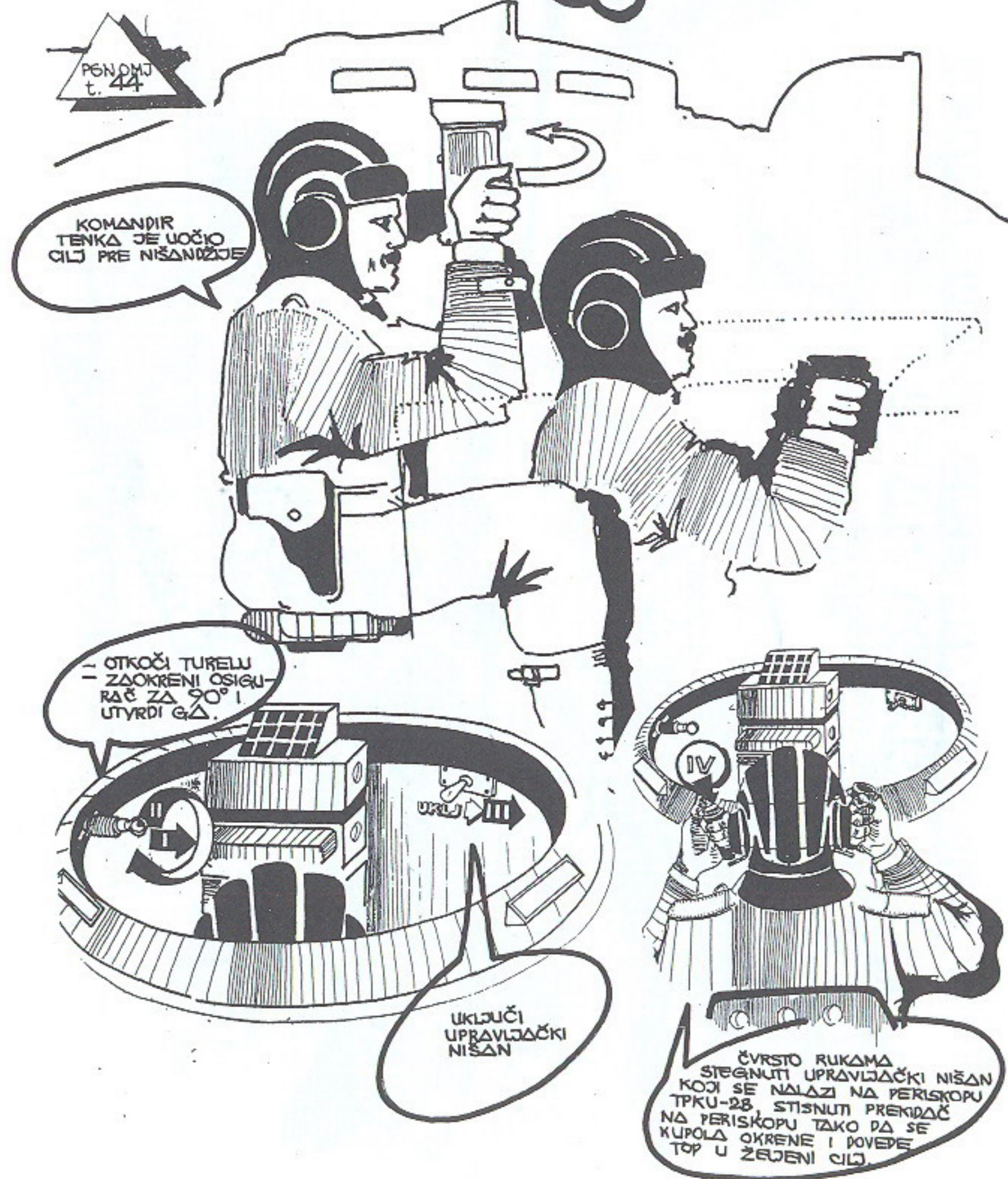
POKAZIVANJE GILJA UPRAVLJANJEM ORUĐA NA GILJ

/ BEZ UPRAVLJAČKOG NIŠANA ILI SE ON
NE KORISTI

POKAZIVANJE CILJEVA NIŠANĐIZI UPRAVLJAČKIM NIŠANOM T-55

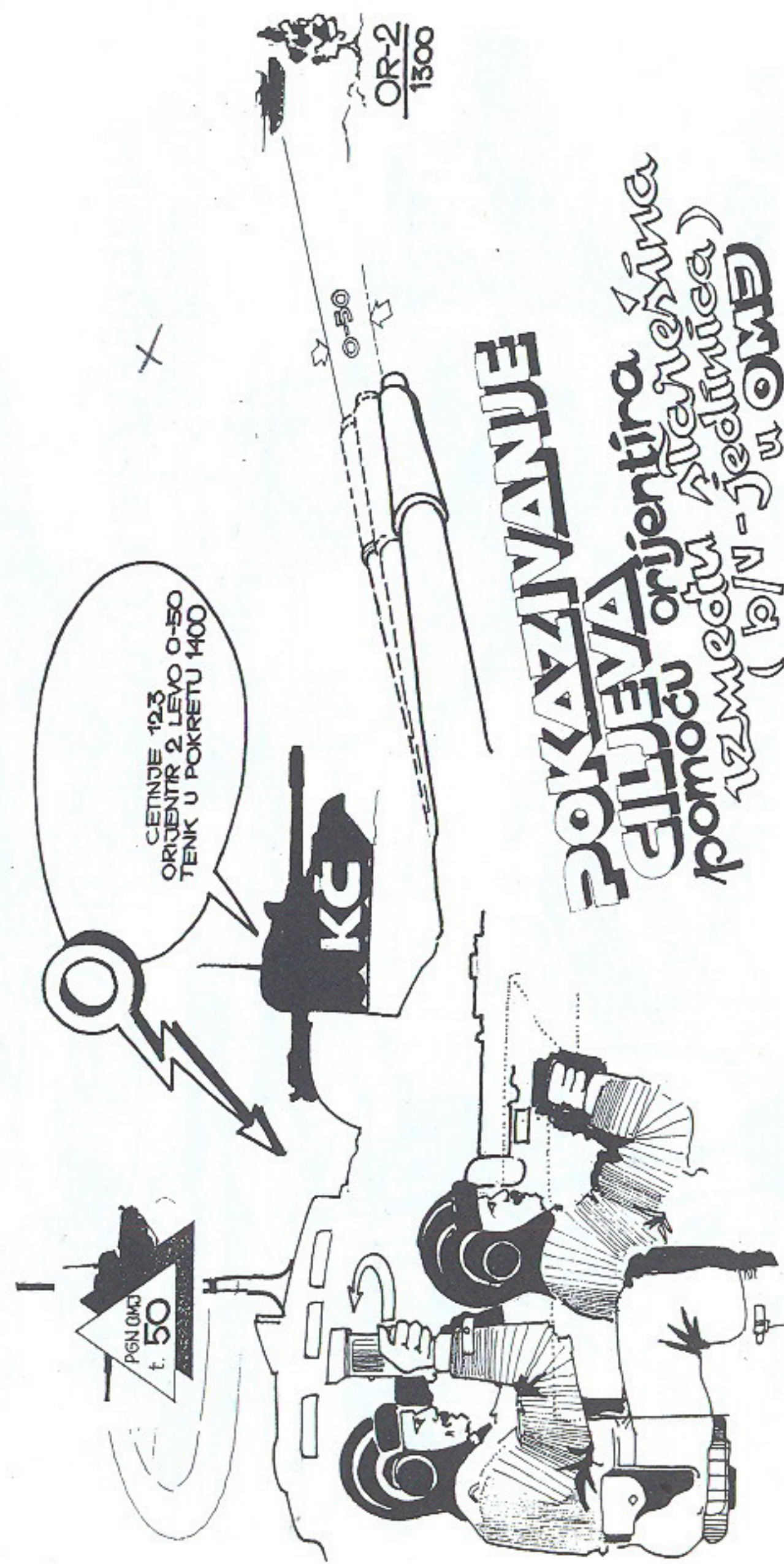

NAČIN POKAZIVANJA
POLOŽAJA CILJA U
ODNOSU NA ORJENITILU

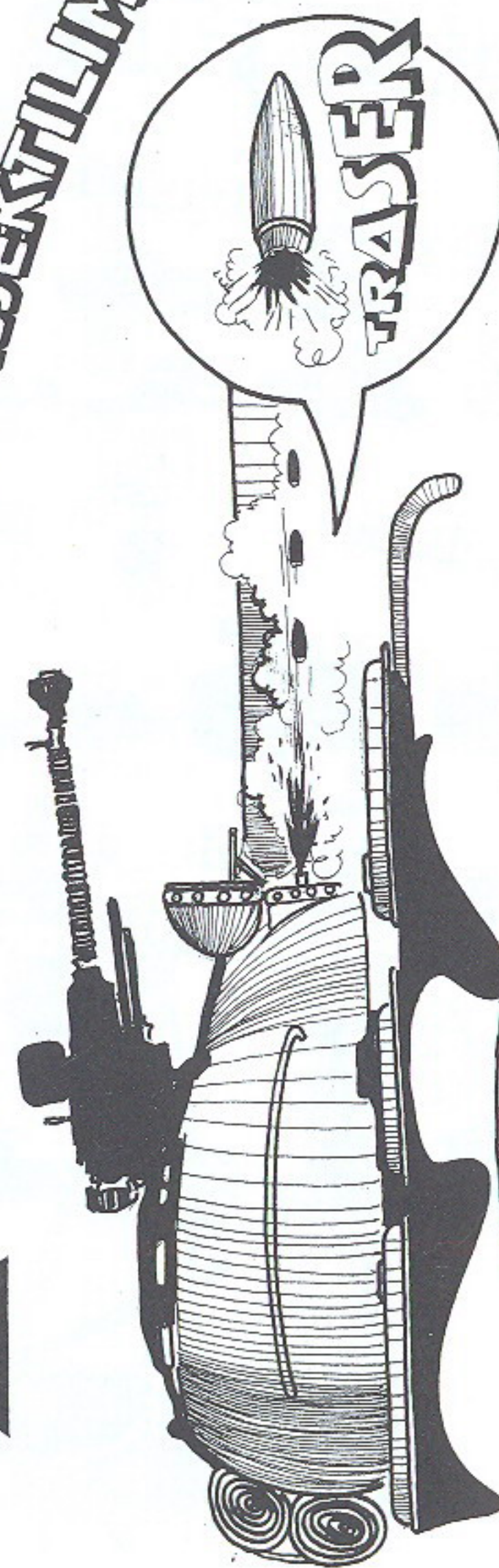

**POKAZIVANJE
CILJEVA** OBELEŽ. PROJEKTILIMA

**POKAZIVANJE
CILJEVA** OBELEŽ. PROJEKTILIMA

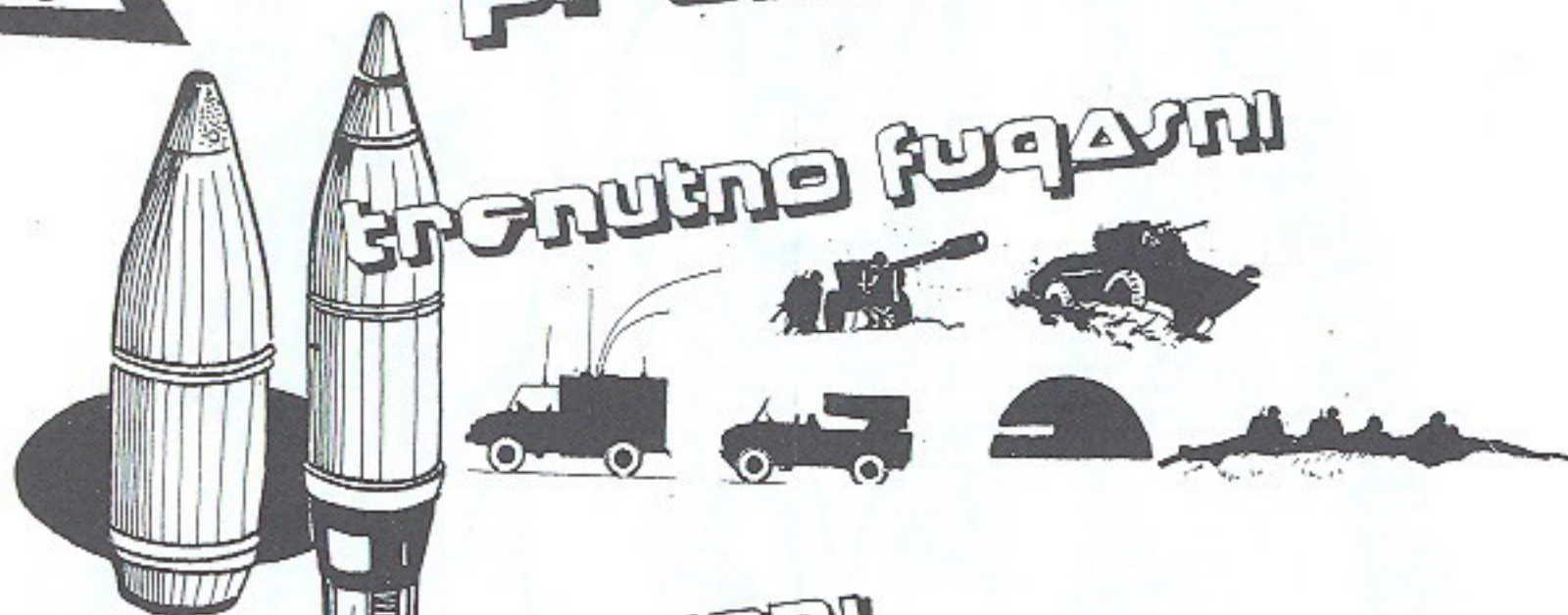

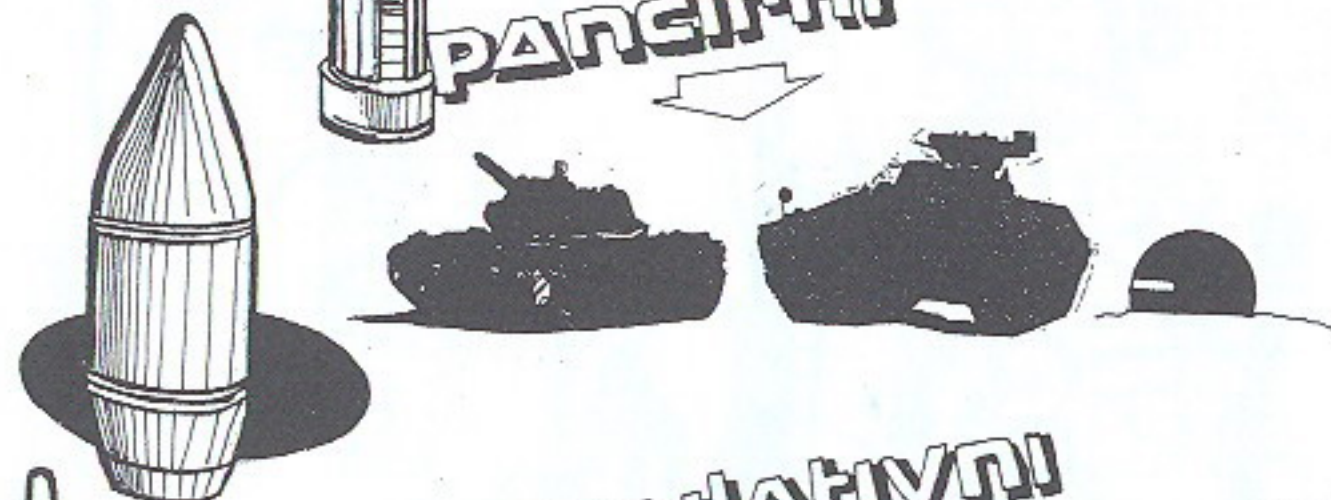

IZBOR PROJEKTILA

TRENUTNO FUGASNO

PANCIJNI

KUMULATIVNI
POTKALIBARNI

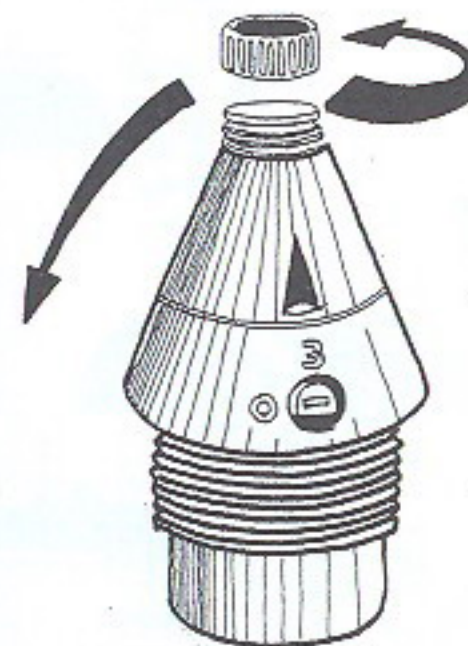

IZBOR UPALJAČA TFG 85 100 125

FUGASNO

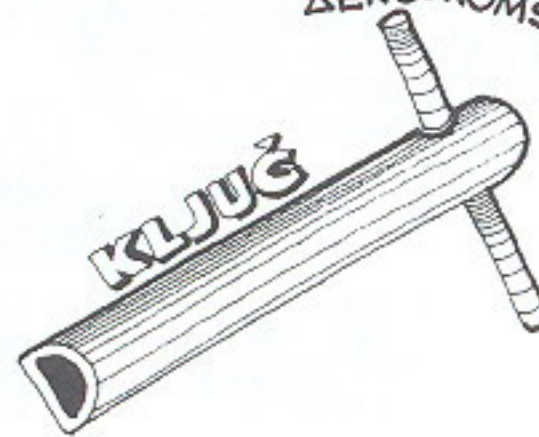
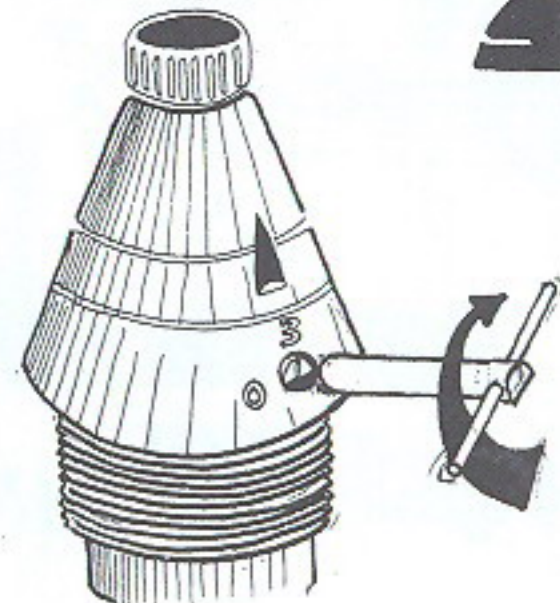
TRENUTNO

FUGASNO
SA USPORENJEM

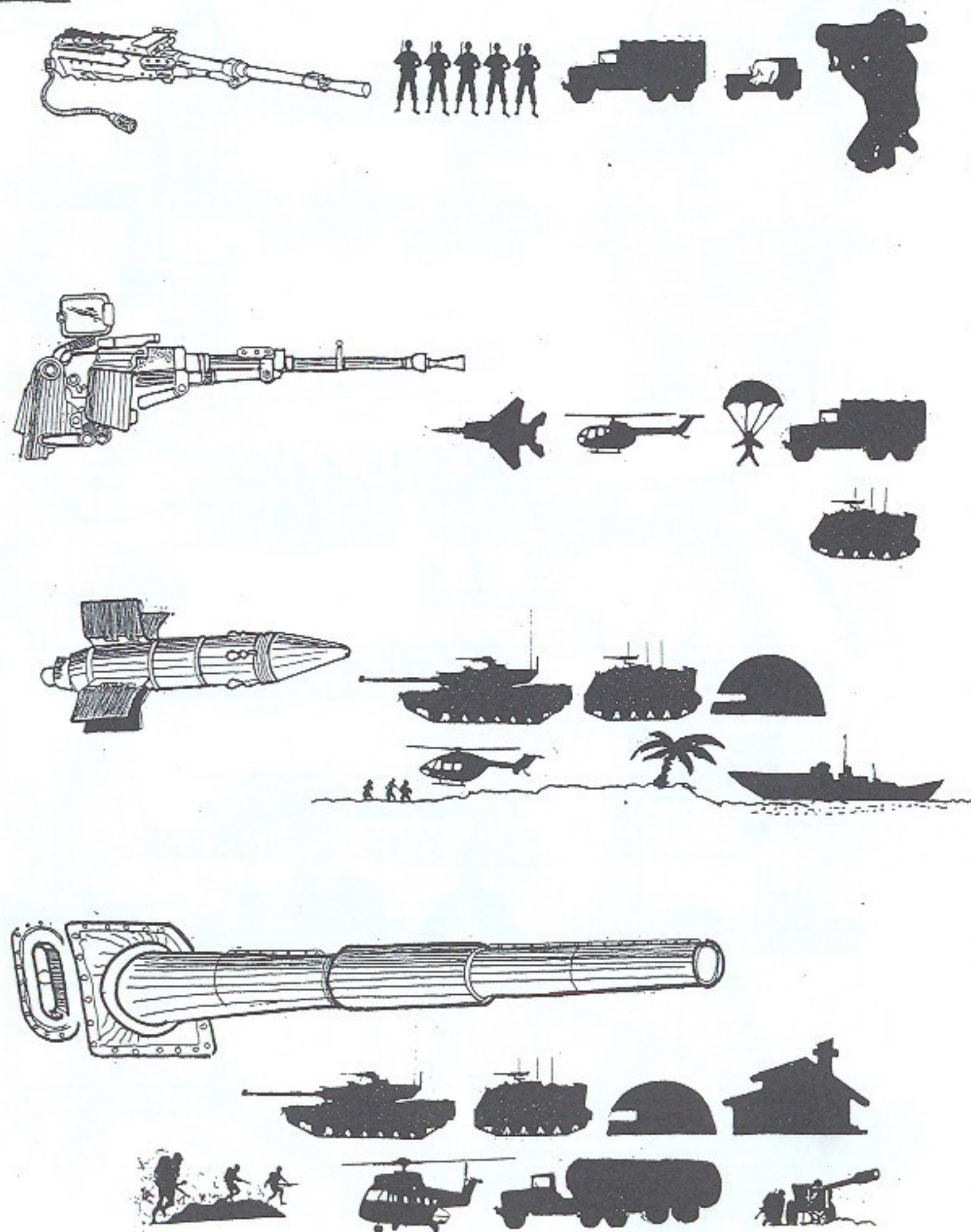
AERODROMSKA PISTA

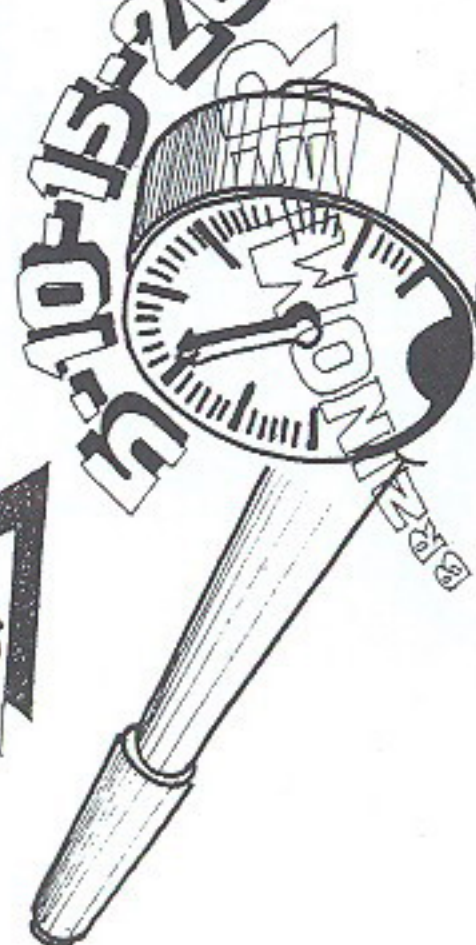

IZBOR CIJLA ORUĐIA I ORUŽJA

ODREĐIVANJE BRZINE POKRETA I PRIZIVANJE POKRETA

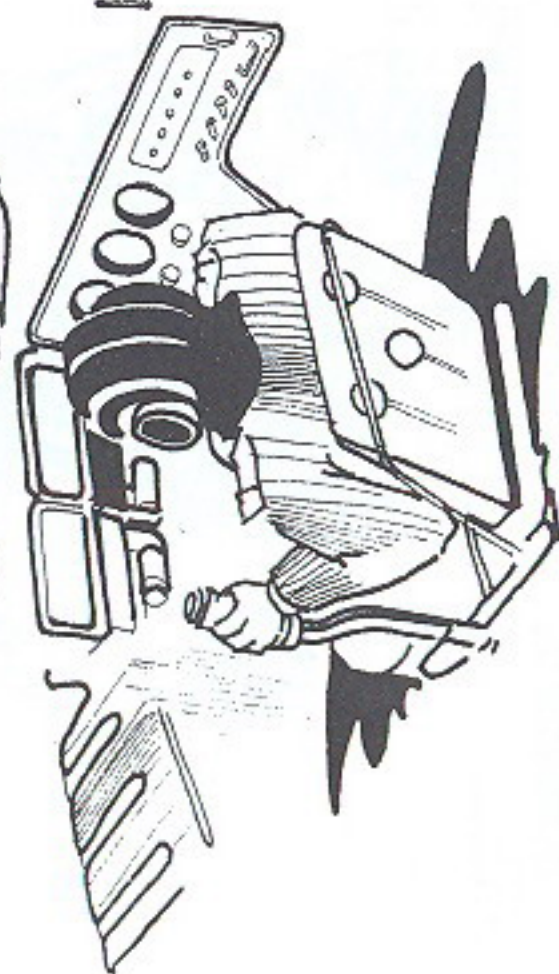
5-10-15-20 km/h

M-84

T-55

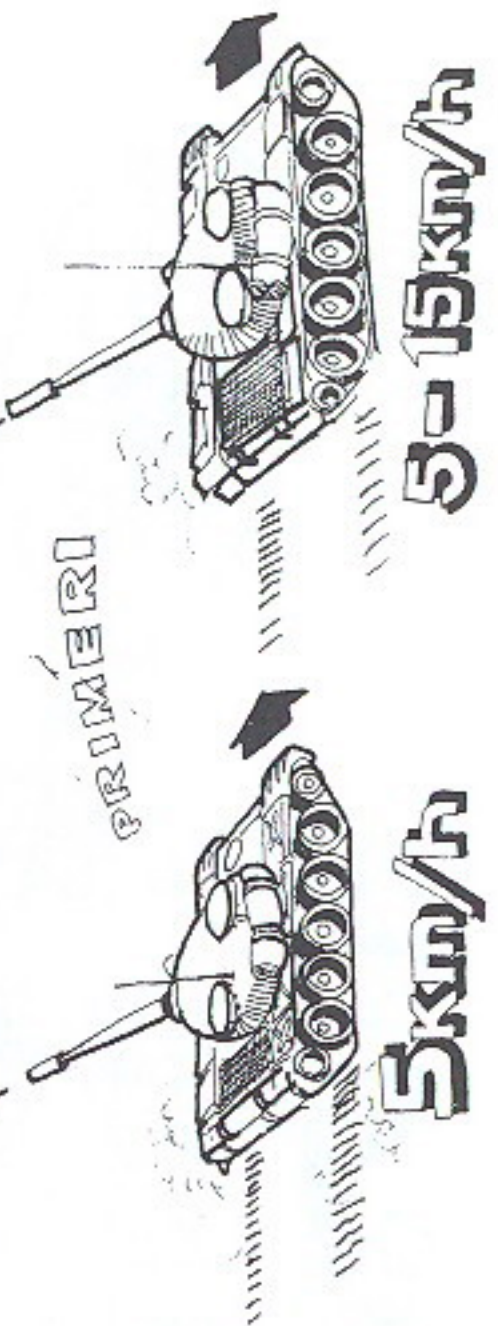
NEKADRA URUČENJE
POKRETA TOP PO PRAVCU PA
GLAVNA SIRENICA KUBE ZA
SUPTOTNO OP PRAVCA SVOG
KRETAJA

KADA ČUJE NEQ KOMANDE ..... U POKRETU
VOZAK USTANOVUJE BRZINU NA OKRUGLIH
5-10-15-20 ..... KM/H I IZVEŠTAVA

" BRZINA -10 "

PRIMERI

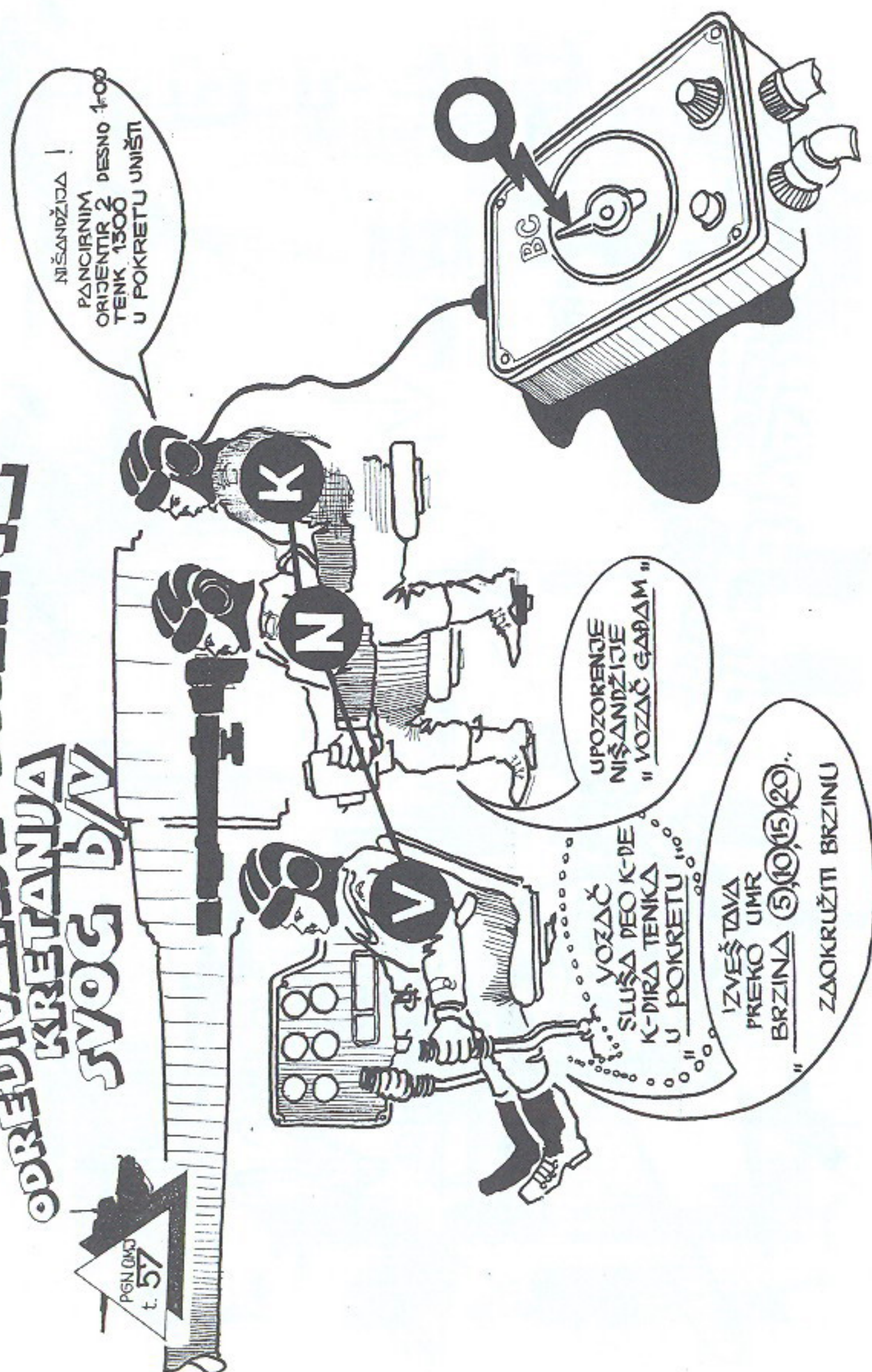

5 km/h

5-15 km/h

ODREĐIVANJE BRZINE KRETANJA SVOG b/v

normalni Tablični uslovi gađanja

- ▲ vreme bez vetra
- ▲ barometarski pritisak 750 mm (1000 ^{BARA})
- ▲ temper. vazduha i barutnog punjenja +15°C

PRI IZVOĐENJU GAĐANJA NAJČEŠĆE
POLAZI DO ODSTUPANJA OVIH USLOVA, PA
JE POTREBNO ZAUZIMATI ODREĐENE

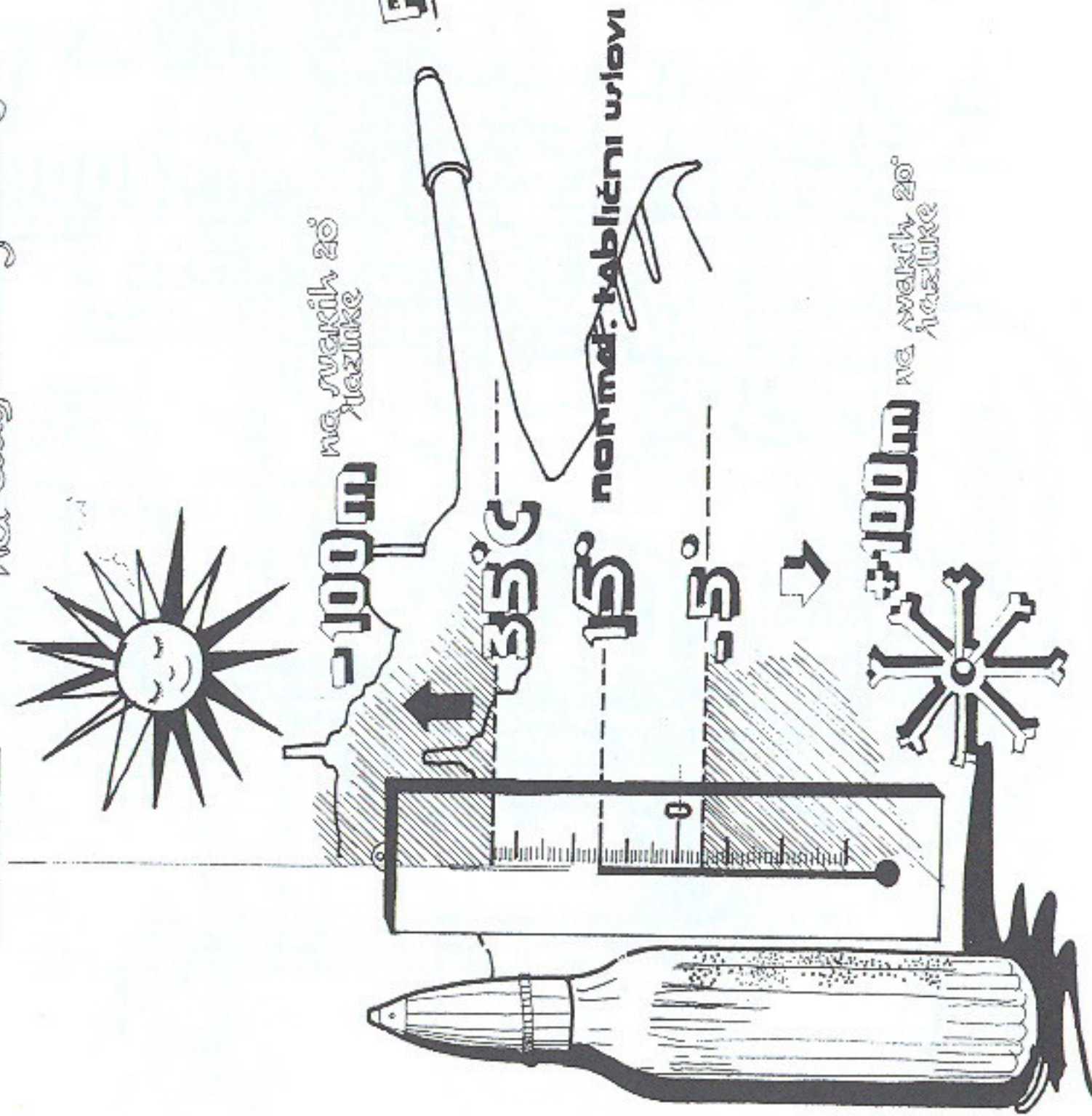
POPRAVKE

M-84

PREKO METEO SENZORA I RAČUNARA
AUTOMATSKI UNOSI POTREBNE METEO PODATKE,
Δ AKO JE METEO SENZOR NEISPRAVAN
PODATKE UNOSITI RUČNO U RAČUNAR.

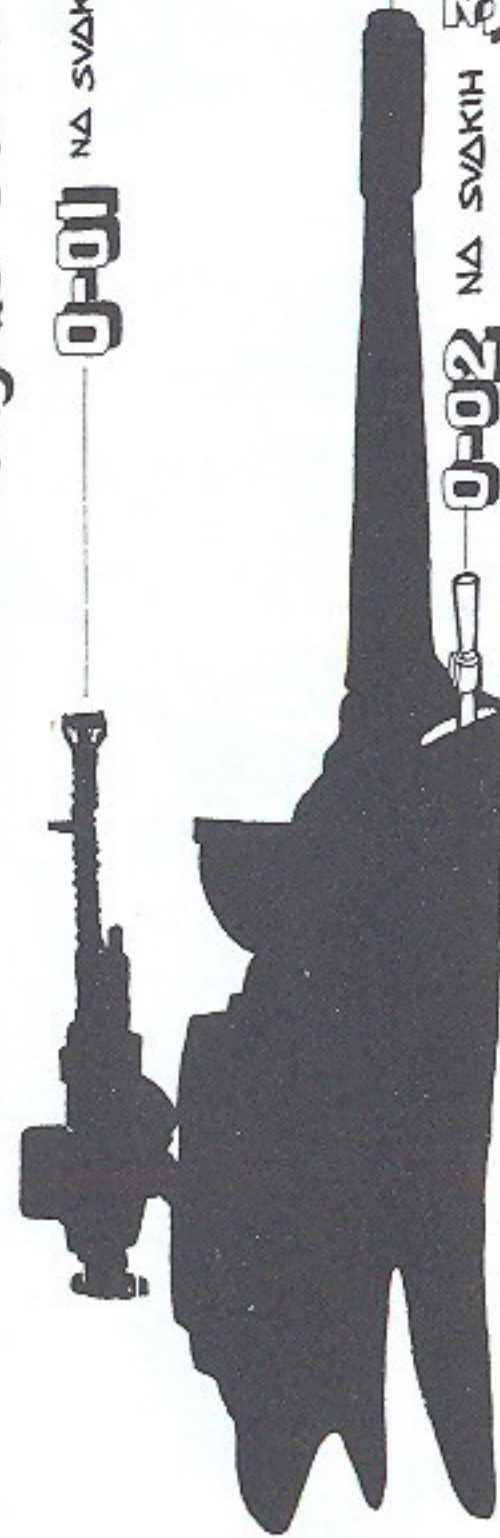

УТИЦАЈ TEMPERATUPE
 на даљину пуњења
 на даљину гашења

ПОПРАВКА
 за јак боčni ветар

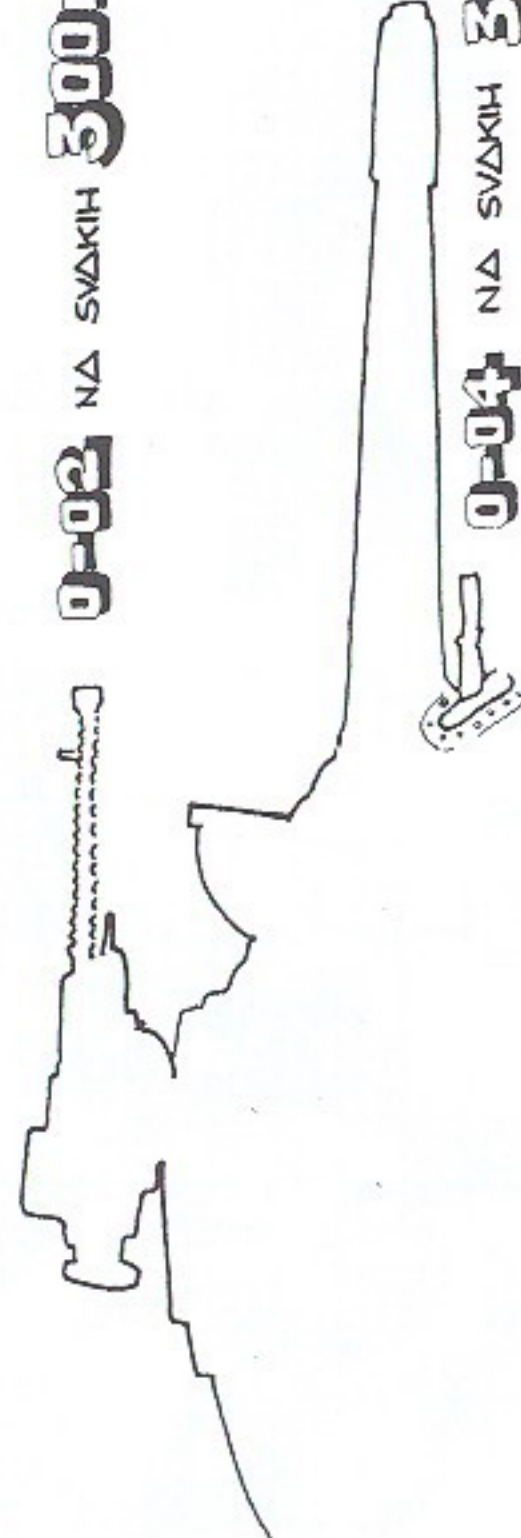
0-01 — 0-01 НА СВАКИХ 300m ДАЈИНЕ ГАШАЊА

0-01 НА СВАКИХ 1000m
 0-02 НА СВАКИХ 300m ДАЈИНЕ ГАШАЊА

ПОПРАВКА
 за вео јаk боčni ветар

0-02 — 0-02 НА СВАКИХ 300m ДАЈИНЕ ГАШАЊА

0-02 — 0-02 НА СВАКИХ 1000m
 0-04 — 0-04 НА СВАКИХ 300m

T-55 : BVP — ПОПРАВКА СЕ ЗАУЗИМА У СТРАЊУ
 ОД АСЛЕ ПУВА ВЕТАР
 M-04 — УКЛУЧЕН МЕТЕО СЕНЗОР УВОМ У СУВ
 АУТОМАТИСКИ ПОПРАВКУ

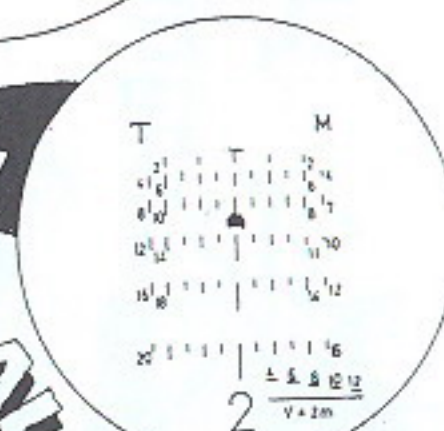
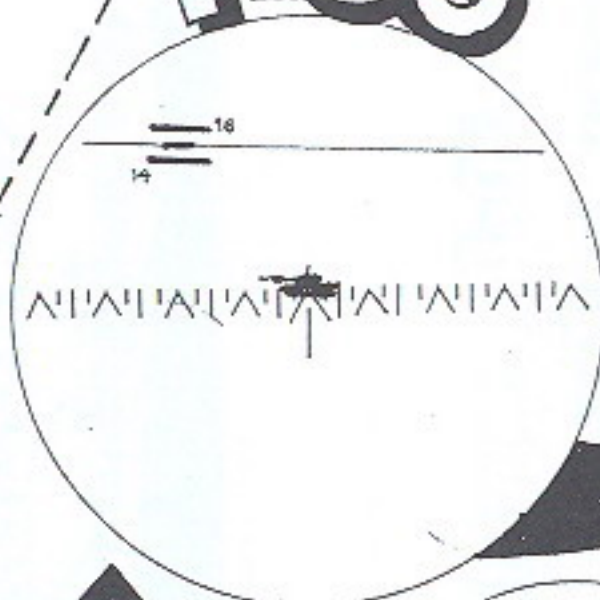

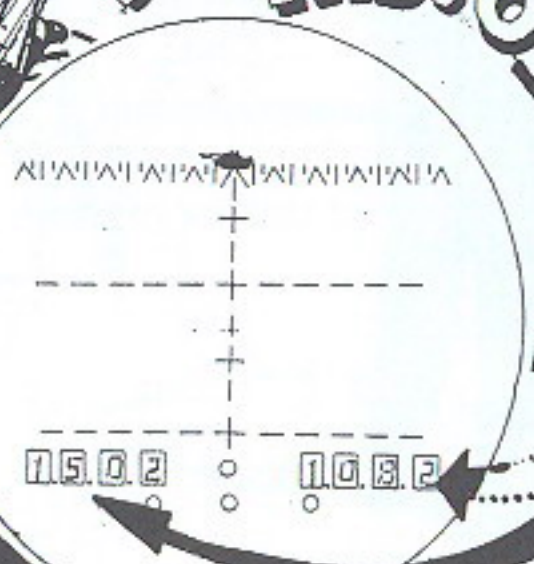
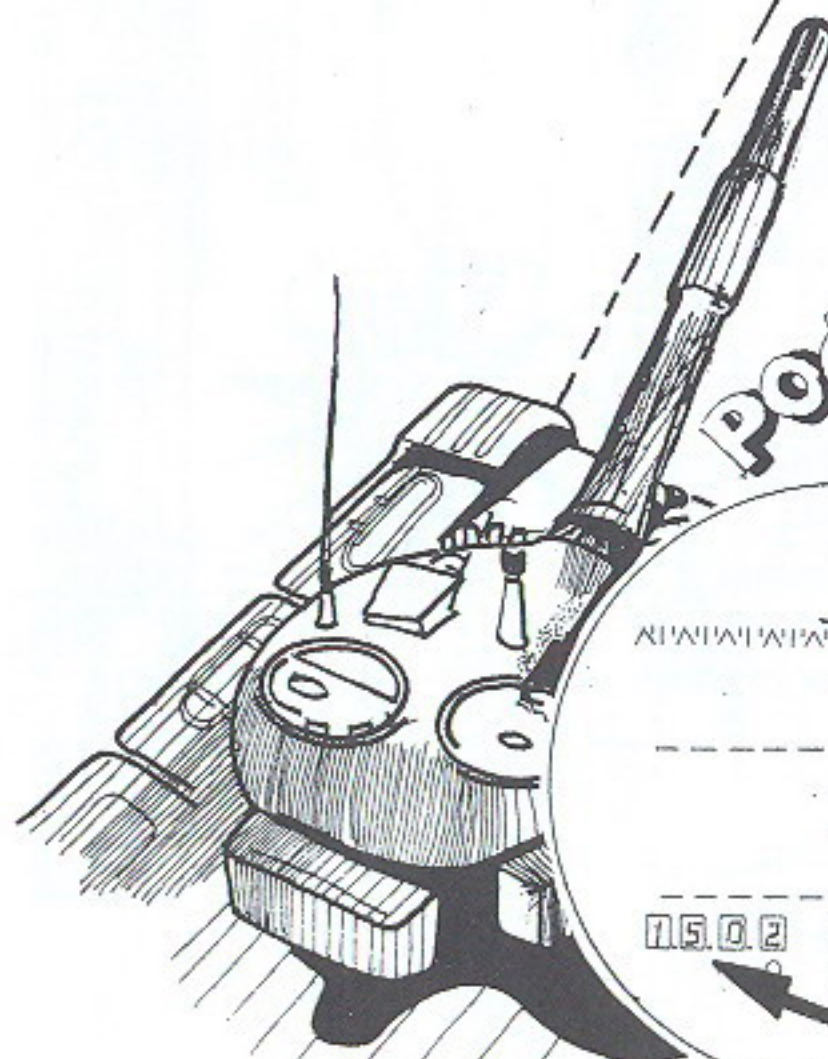
POČETNI ELEMENTI

T-55

**POČETNA
NIŠ. OZNAKA
DALJINA
BVP**

M-84

KOMANDA ZA GAĐANJE

elementi

- poziv
- vrsta projektila
- pokazivanje cilja
- prelićanje
(UKOLIKO JE POTREBNO)
- način gađanja i
„PALI“
(„UNIŠTI“)

NA KRAJU KOMANDE
NAREĐUJE SE „PALI“ I SITU-
ACIJAMA KADA KOMANDIR
BORBENOG VOZILA RUKUJE
VATROM I LIČNO VODI
KOREKTURU.

KADA KOMANDIR
PREPUŠTA REŠAVANJE
VATRENOG ZADATKA IZVRŠI-
OĆU GAĐANJA TADA SE
KOMANDUJE „UNIŠTI“

OSMATRANJE dejstva projektila na cilju

PREBAČAJ

1 figura

PREBAČAJ

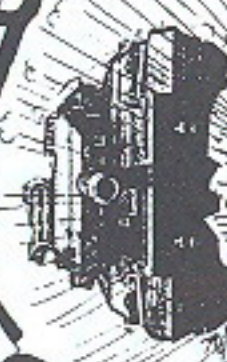
2 figura

OSMATRANJE
pogodaka

PAĐANJE
IZ VODA

PODBAČAJ

PODBAČAJ

OBLAK DIMA KOJI SE STVARA PRILIKOM
EKSPLOZIJE PROJEKTILA TREBA OSMOTRITI
U MOMENTU NDEGOVE POJAVE JER
OMOGUĆUJE TAČNIDE OPREDNANJE SMISLA
POGODAKA.

AKO SE CILJ PROJEKTUJE NA OBLAKU
EKSPLOZIJE TO JE ZNAK DA JE
DOBIJEN PREBAČAJ A UKOLIKO
OBLAK ZAKLANJA CILJ TADA
JE DOBIJEN PODBAČAJ

OPREZANJE! POGRANICA PO VALJINI CENI SE
OPREZANJE! POGRANICA PO VALJINI CENI SE
OPREZANJE! POGRANICA PO VALJINI CENI SE
OPREZANJE! POGRANICA PO VALJINI CENI SE

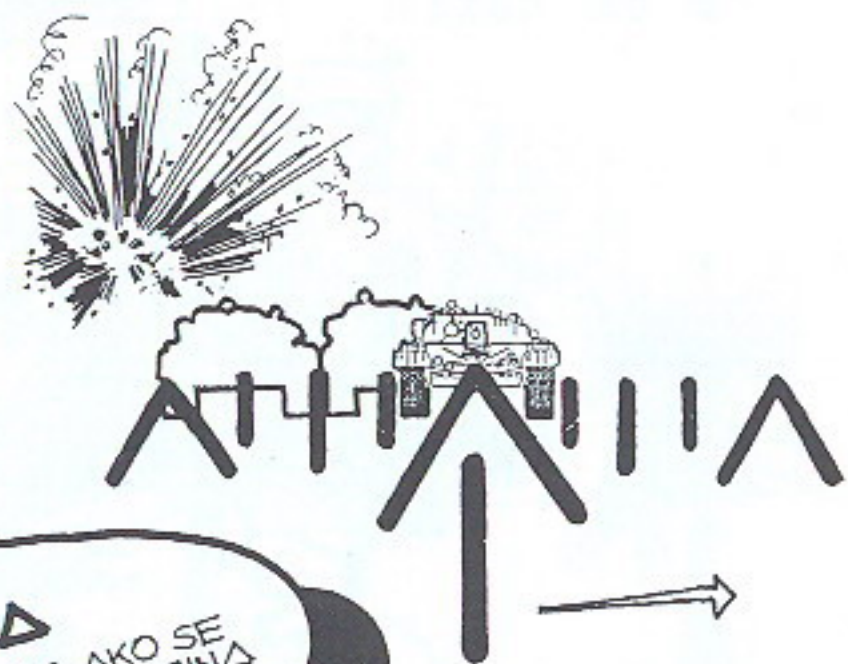
KOREKTURA

PRAVCA POMERANJEM NT

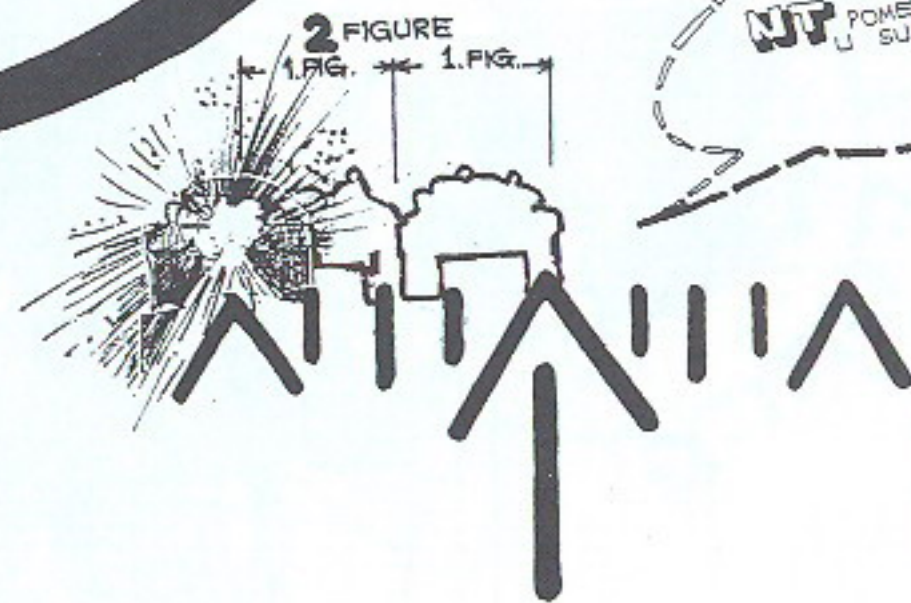
SE PRIMENJUJE KADA CILJ NIJE KOŠEN PRVIM PROJEKTILOM.
IZVODI SE TAKO ŠTO SE POČETNI ELEMENTI MENJAJU ZA
VELICINU OSMOTRENOG SKRETANJA PROJEKTILA OD
CILJA

USLOV: DALJINA DO CILJA SE NE MENJA ILI
SE NEZNATNO MENJA.

KOREKTURA PRAVCA

NEZNATNA
PROMENA DALJINE JE AKO SE
IZMEĐU DVA OPAJENJA DALJINA
MENJA DO 50 METARA

NT POMERENA
U SUPROTNU STRANU

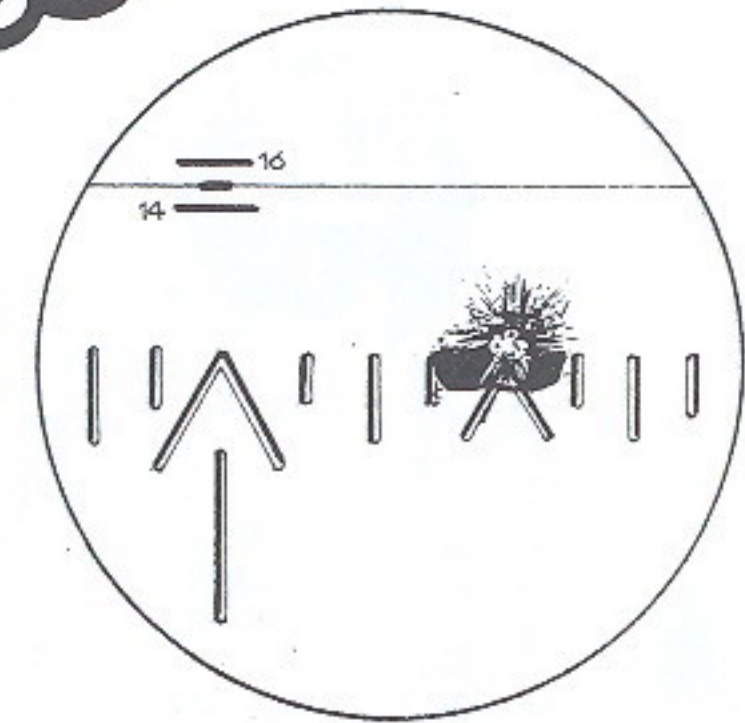
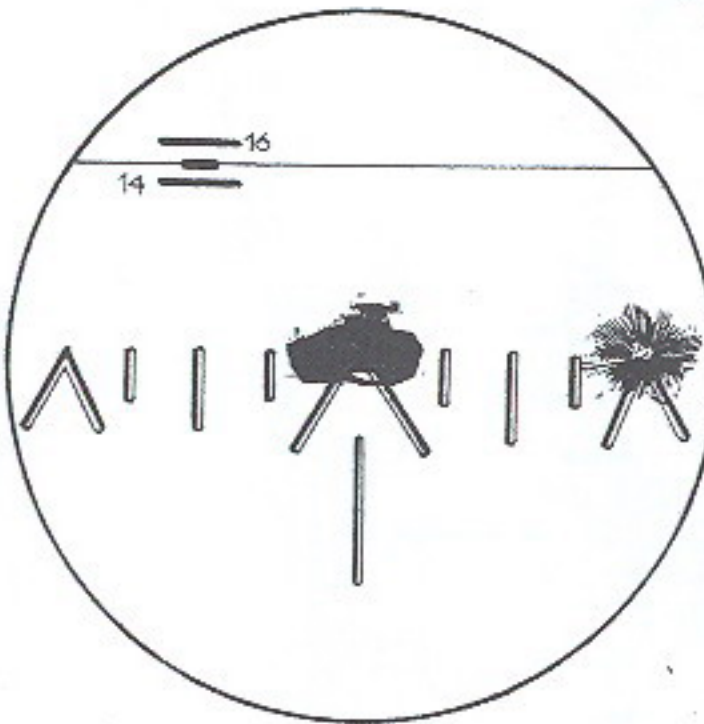
KOREKTURA

izborom nove

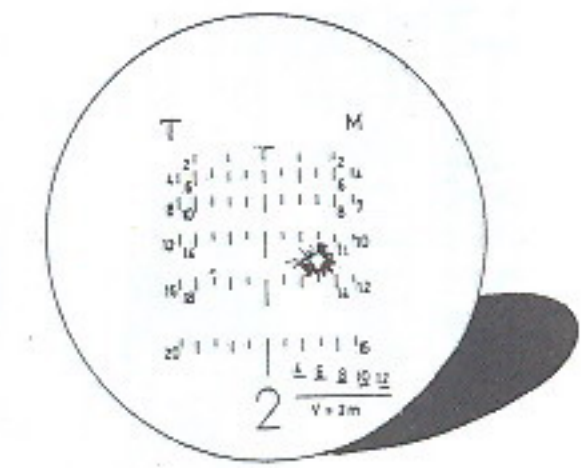
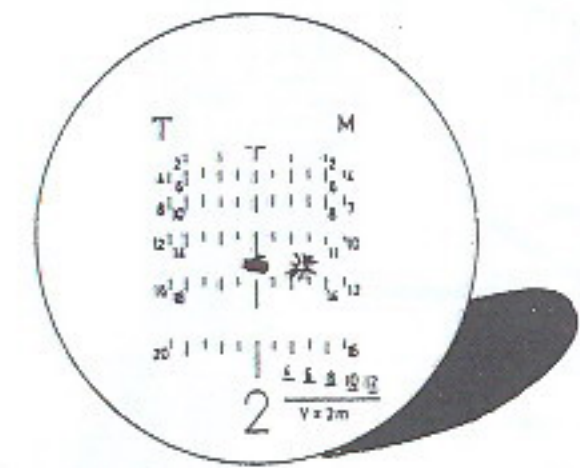
NO

PRAVCA

T-55

ili
BVP

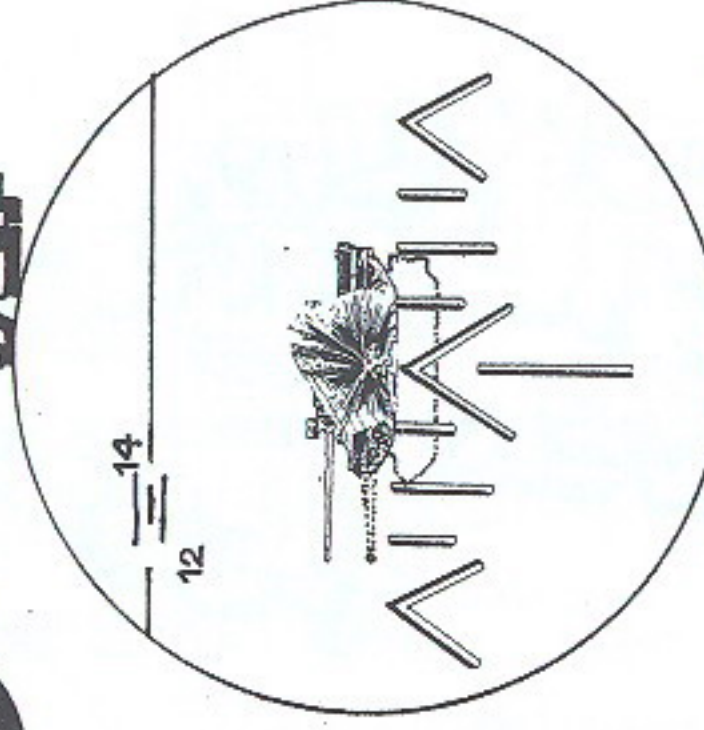
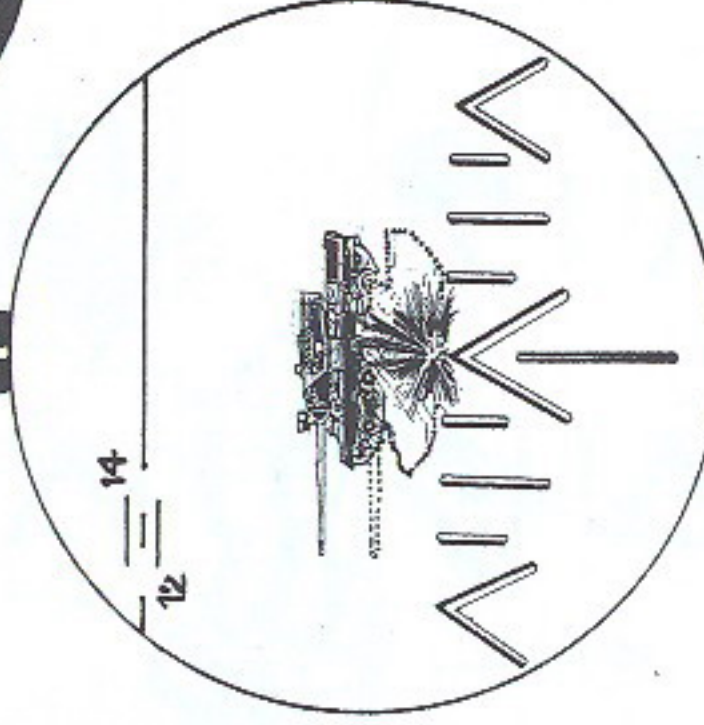
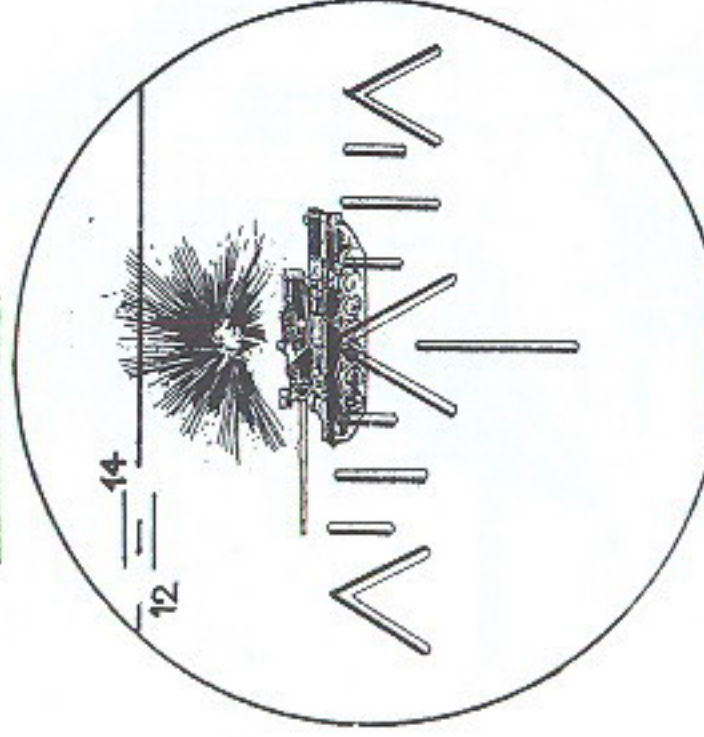
KOREKTURA

daljine pomeranijem NT

1F

1/2F

skretanje projektila

popravka za 2 projektila

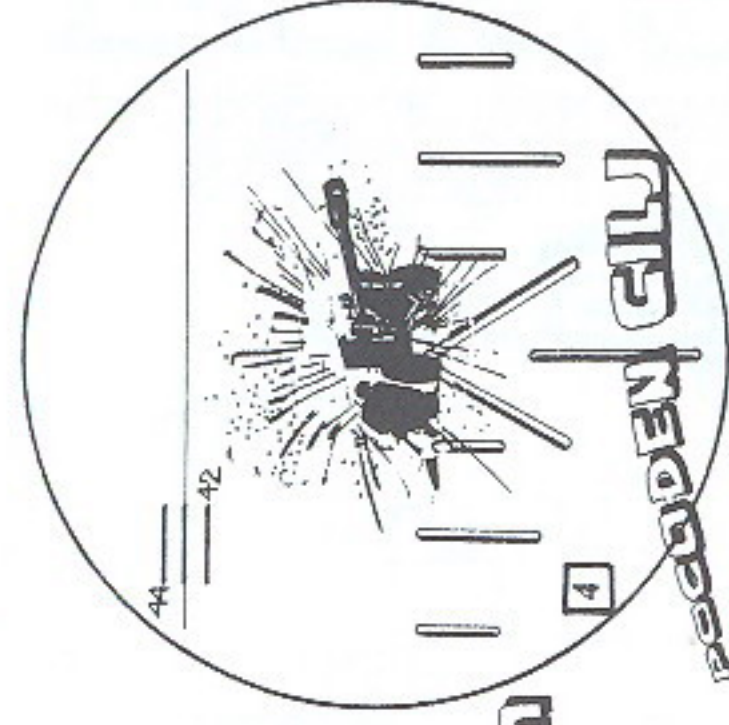
popravka za 3. pti.

AKO SE PAD PROJEKTILA IZNAD ILI ISPOD CILJA PO SEBNE FIGURE POPRAVKA NT POMERITI ZA OSMOTRENU VELIČINU ILI ZA: 2.2RNO 1.8R. 3.2RNO 1/2 R.

KOREKTURA
daljine promenom
daljine

preko 2500m

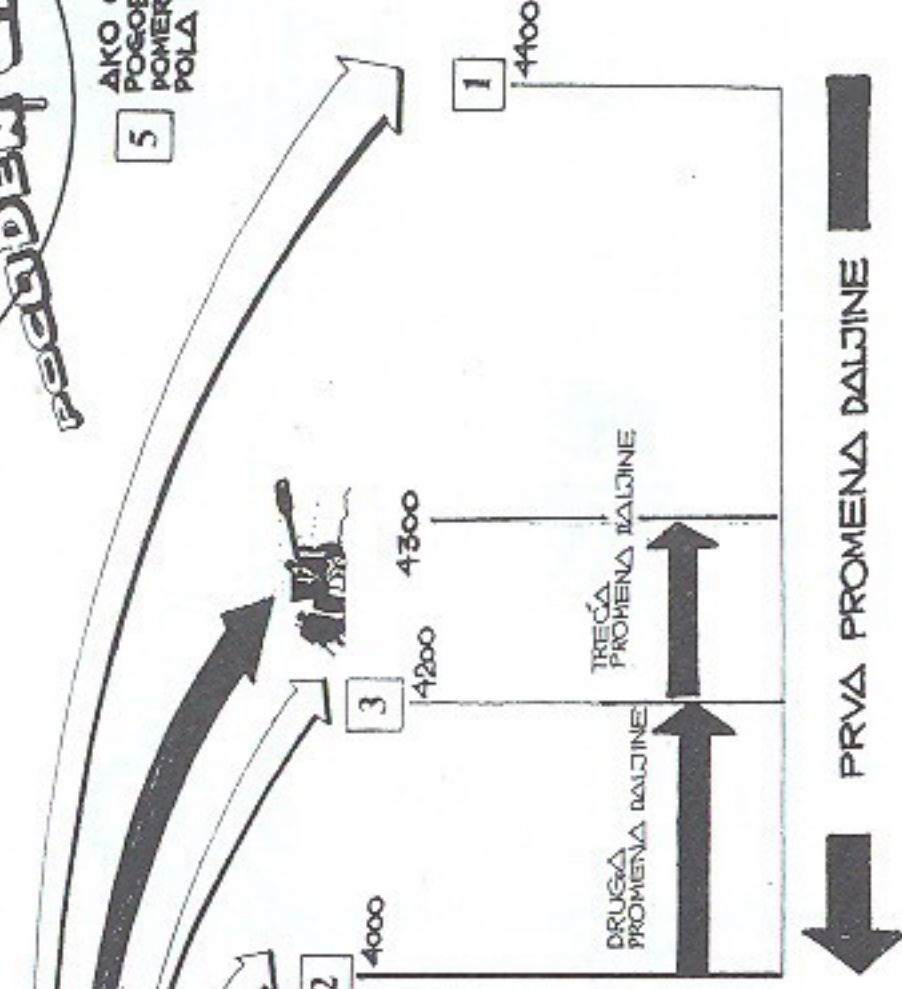

5
AKO CILJ NIJE
POGODEN 4. PROJEKTILOM
POMERI NT ZA
POLA FIGURE

PRIMER :
KOREKTURA PRI IZVOĐENJU GABANCA
NA VELIKIM DALJINAMA

T-55

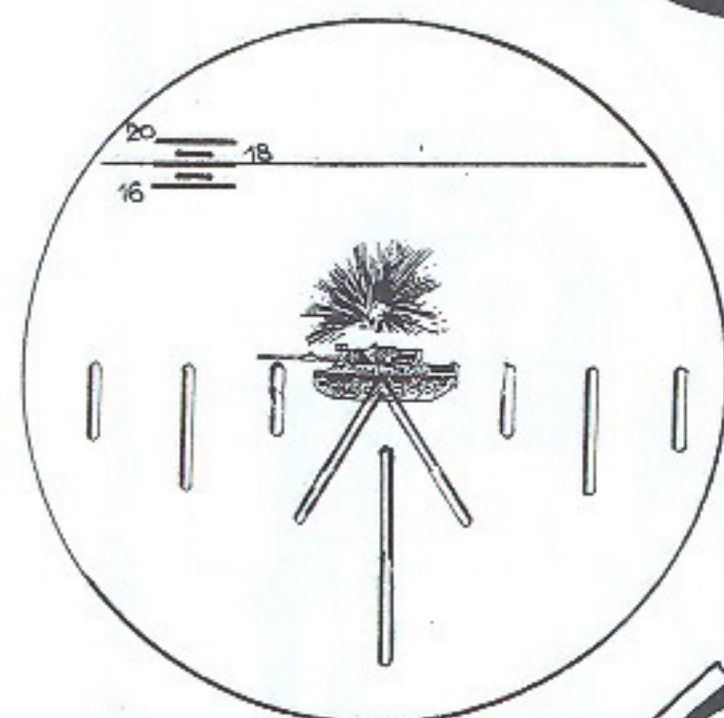

KORJEKTURA

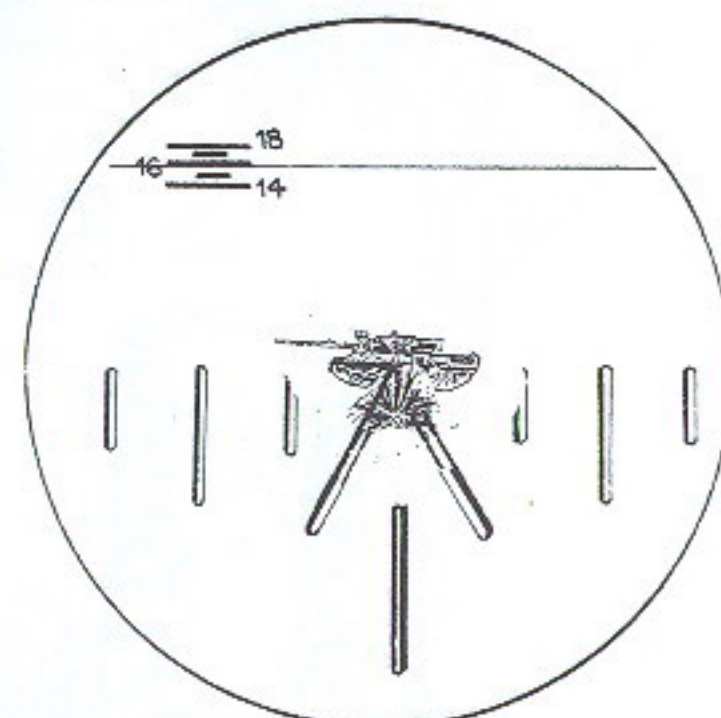
daljine promenom
daljine

od 1500-2500m

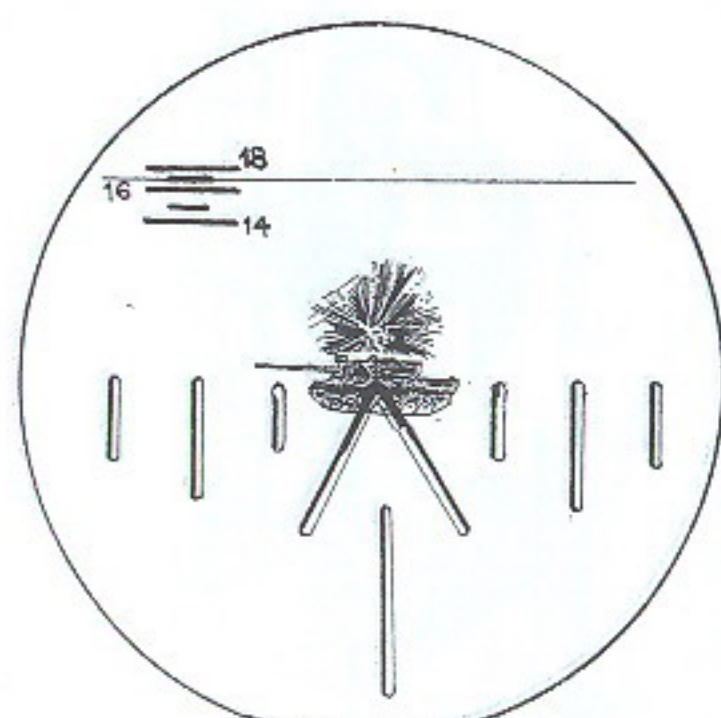

POČETNA DALJINA
1800

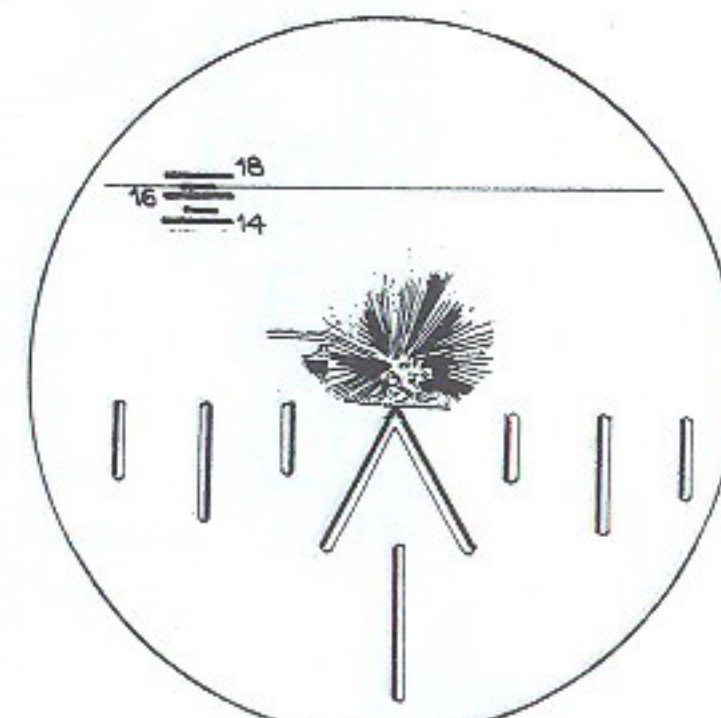
T-55

DALJINA SMANJENA
ZA 200m (1600)
PODBACAJ

DALJINA POVEĆANA
ZA 100m (1700)
MALI PREBACAJ

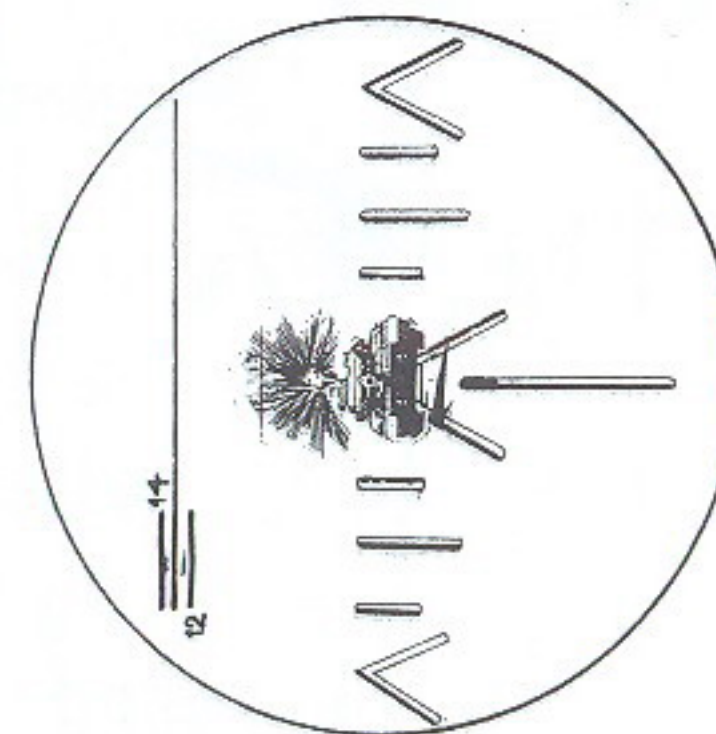
DALJINA ISTA
KAO ZA TREĆI PROJEKIL
NIŠANSKU TAČKU BIRAMO
POLA FIGURE NIŽE

KORJEKTURA

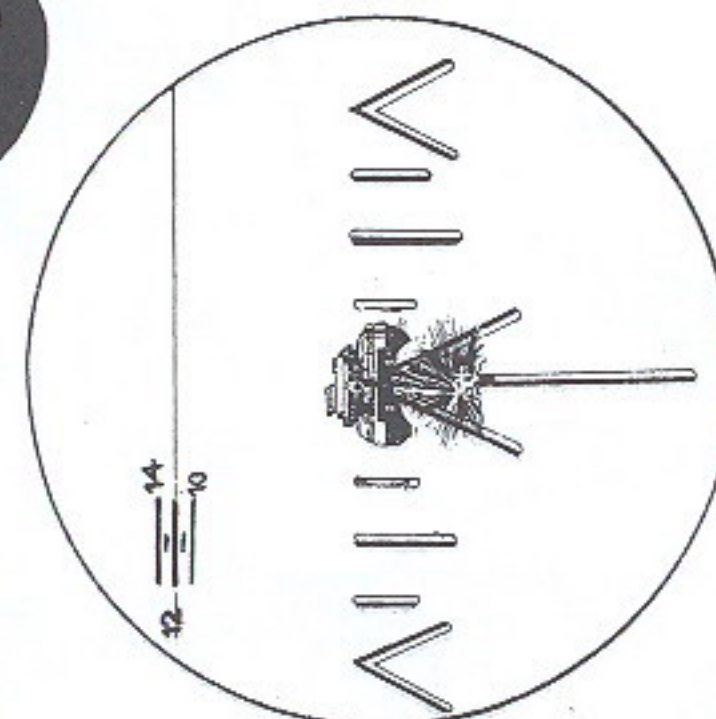
daljine promenom
daljine

do 1500m **T-55**

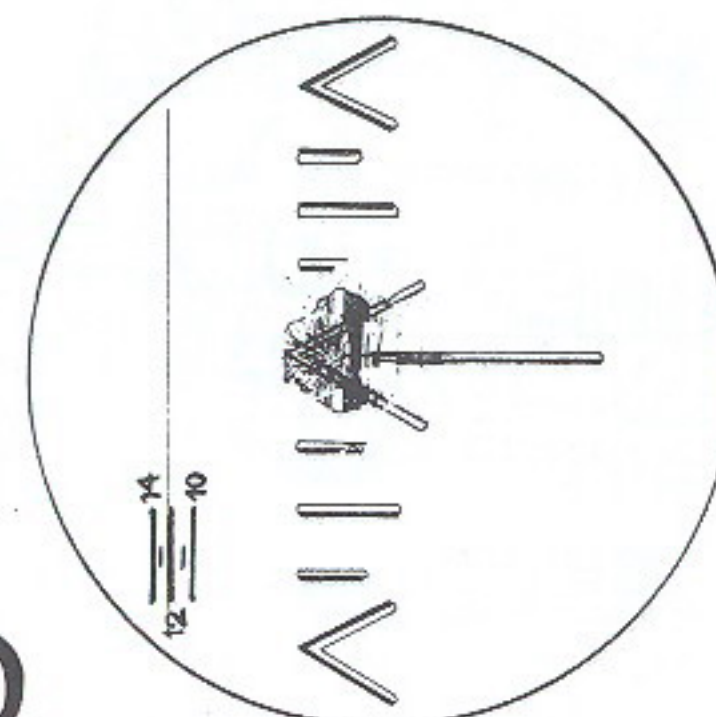
1. projektil

ZAUZETA POČETNA
DALJINA 1300
PREBACAJ

2. projektil

DALJINA SMANJENA
ZA 100m
PODBACAJ

2. projektil
dalj po početku

DALJINA ISTA KAO ZA
DRUGI PROJEKIL ALI
NIŠANSKU TAČKU BIRAMO
POLA FIGURE VIŠE

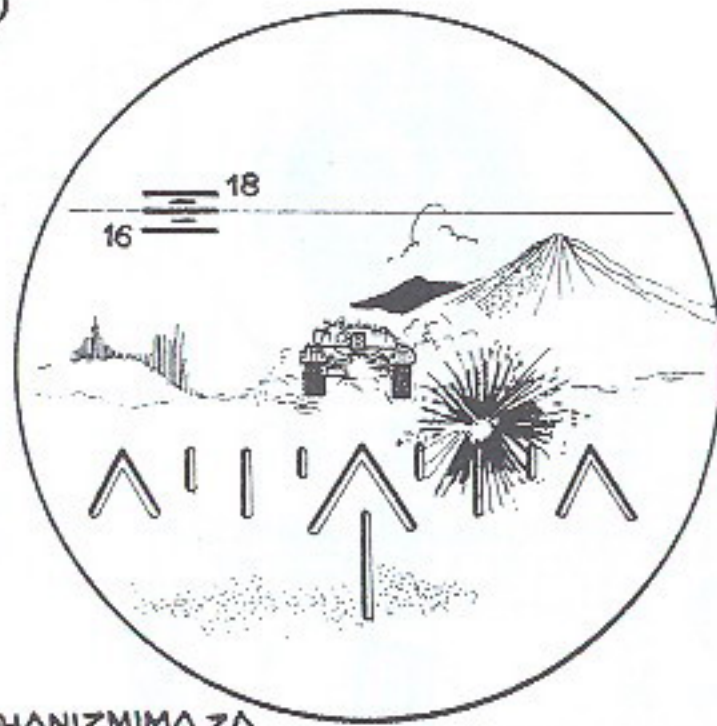
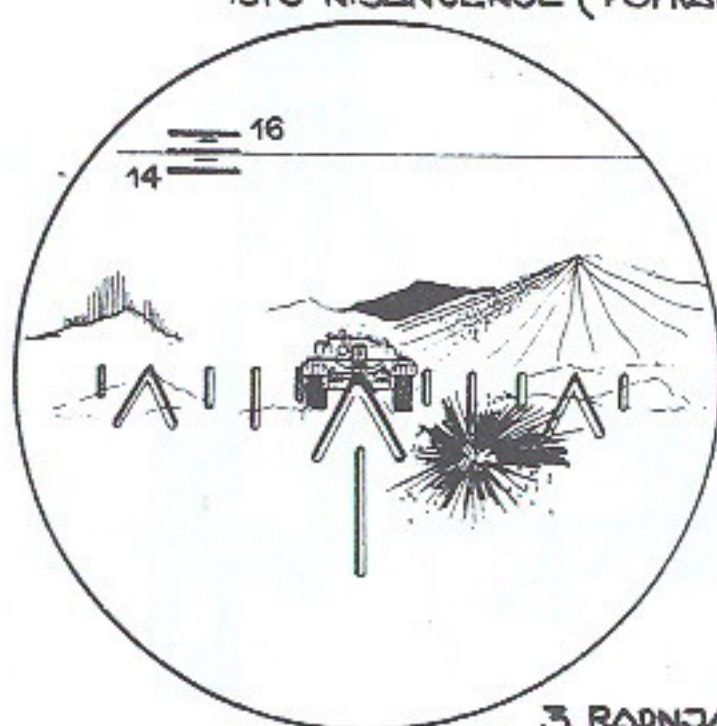

KORREKTURA

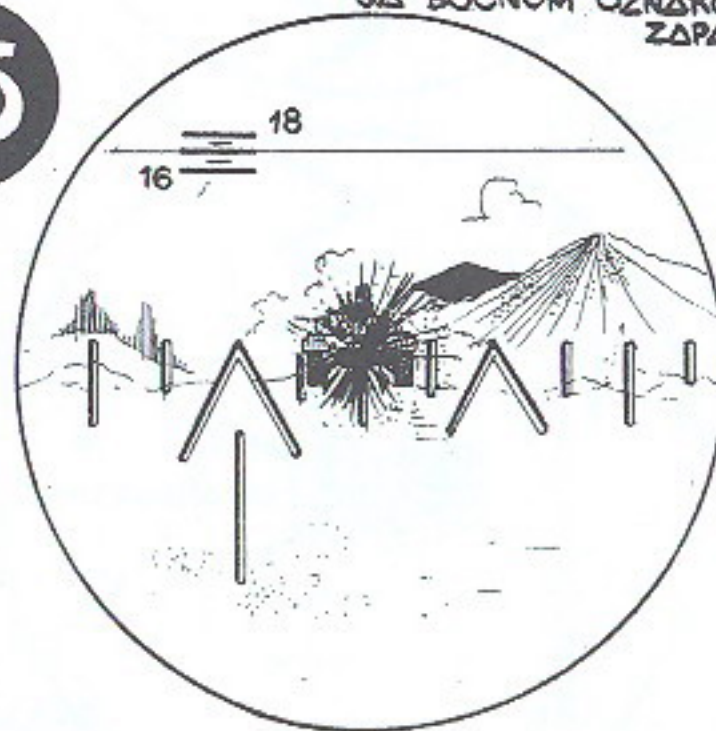
daljine občež- AVANJEM na pogodak

1. RADNJA: UOČI DOBRO MESTO PADA
PROJEKTILA I PROVERI DA LI JE OSTALO
ISTO NISANJENJE (POPRAVI GA)

3. RADNJA: MEHANIZMIMA ZA
PRAVAC I ELEVACIJU NANIŠANI NA CILJ
SA BOČNOM OZNAKOM KOJU SI
ZAPAMTILO.

T-55

USLOV

- ① CILJ ILI NAŠ TENK MORAJU
BITI NA NAGIBU OD NAJMANJE 3°
- ② CILJ NEPOKRETAN - TENK NEPOKRETAN

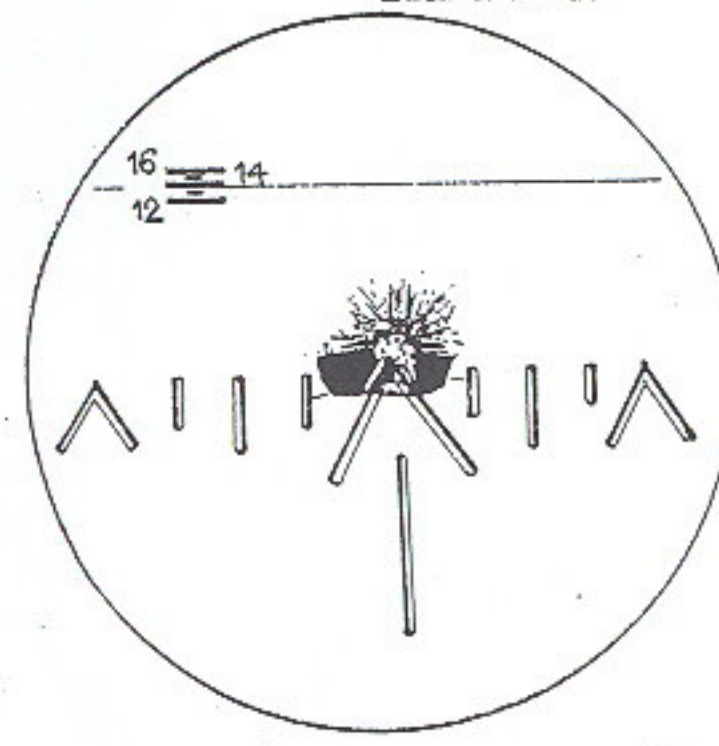
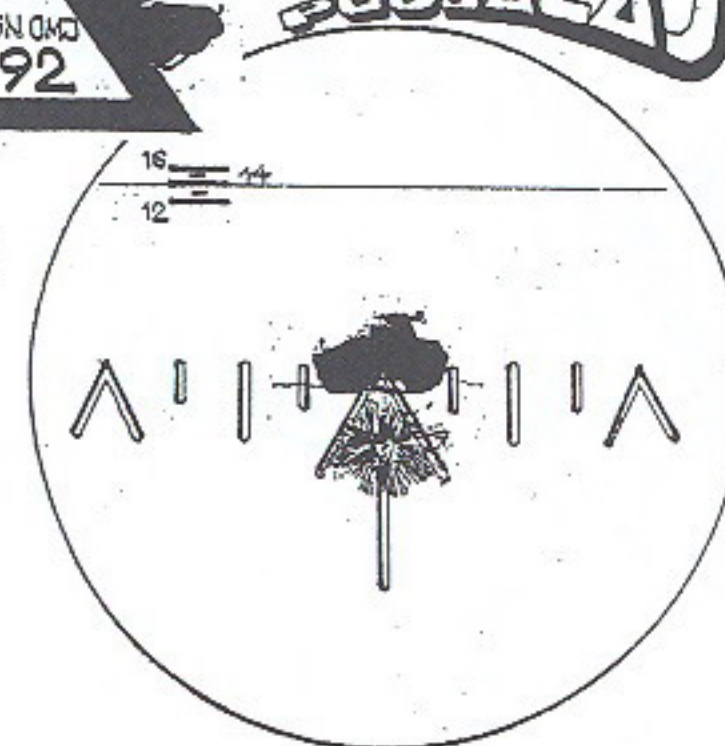

KORREKTURA

daljine približavanjem

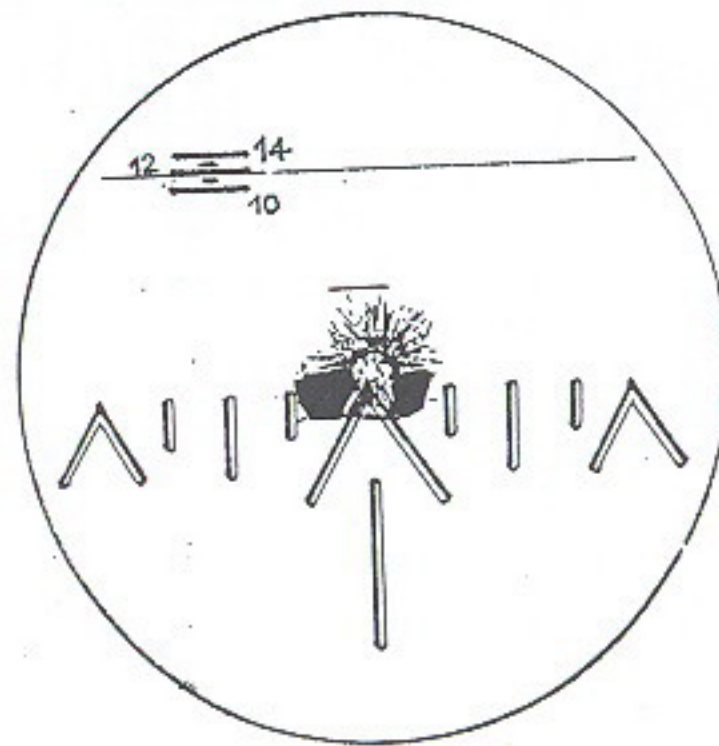
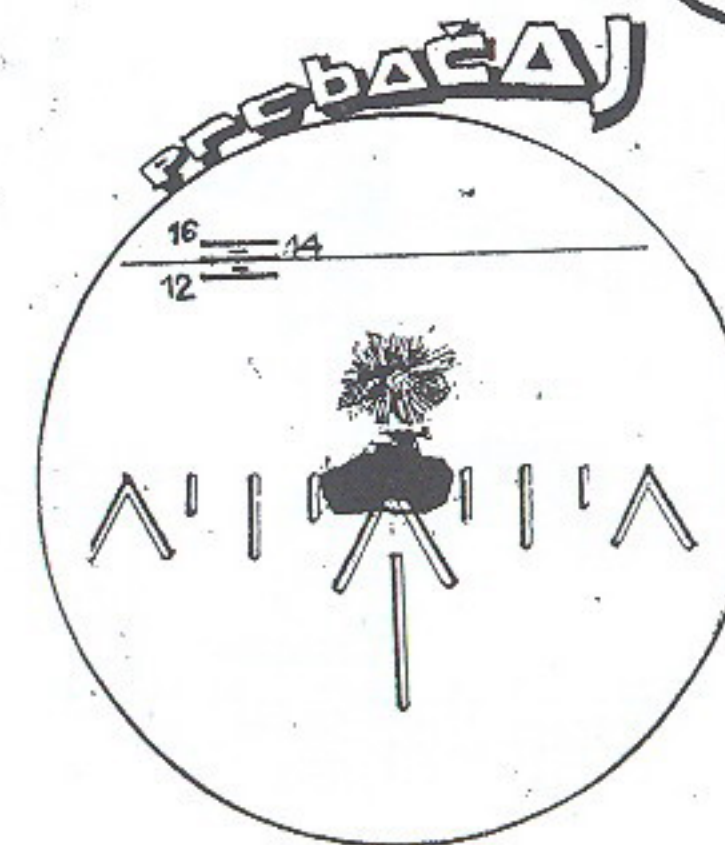
PODBAČAJ

GADAJ SA ISTIM
ELEMENTIMA

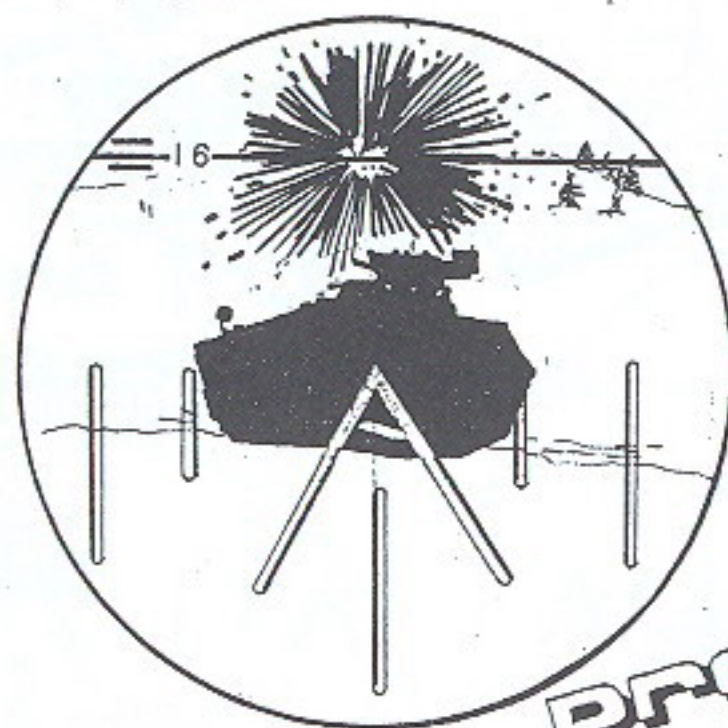
PRIMENJUJE SE KADA
SE IZMEĐU DVA
OPALJENJA DALJINA DO
CILJA ZNATNO MENJA
(od 50-150 m.)

PROJEKTIL ISPALI SA
DALJINOM MANJOM ZA 200 m.

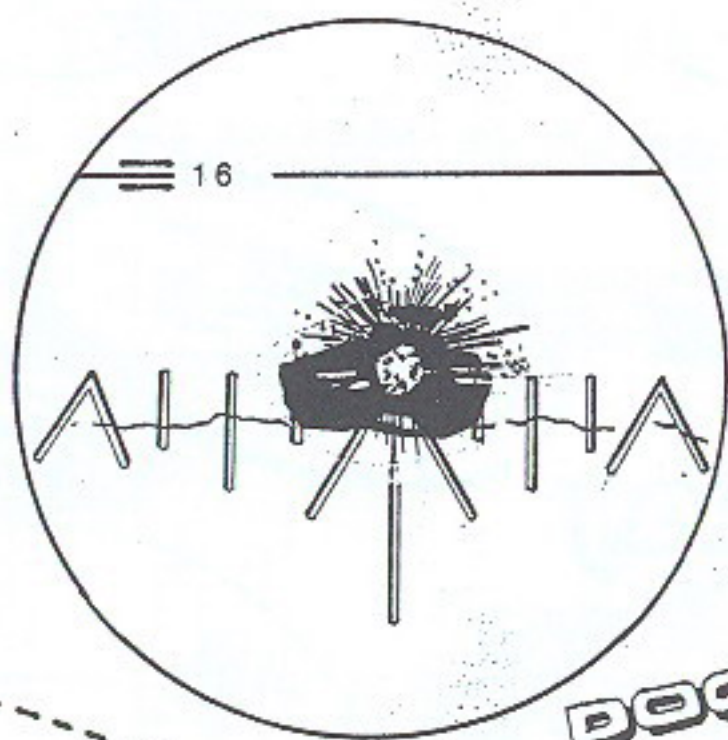

KORAKTURA daljine udaljavanjem

PRIMENJUJE SE KADA SE IZMEĐU
DVA OPALJENJA DALJINA DO
CILJA ZNATNO MENJA
(OD 50-150 METARA)

PREBAČAJ

POGODAK

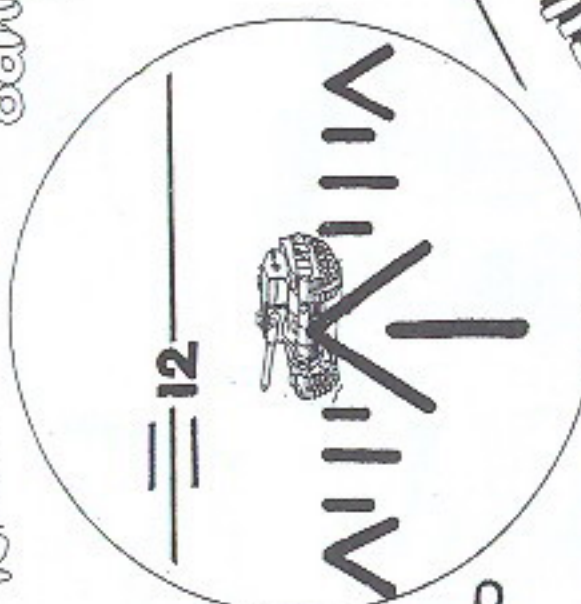
PRIMER:
NAŠE b/v U ODBRANI
PRELAZI SA OSNOVNOG
NA REZERVNI VP.

NAŠE b/v SE UDALJAVA, DOBIJEN
PREBAČAJ - NE MENJA DALJINU
DRUGO ZRNO OPALI ISTIM
POČETNIM ELEMENTIMA.

qadatanje

određivanje početnih
ELEMENTATA

POČETNA DALJINA
1300-1000-1200m

PROCENJENO
MESTO
KRATKOG
ZASTANKA

T-55

LASERA

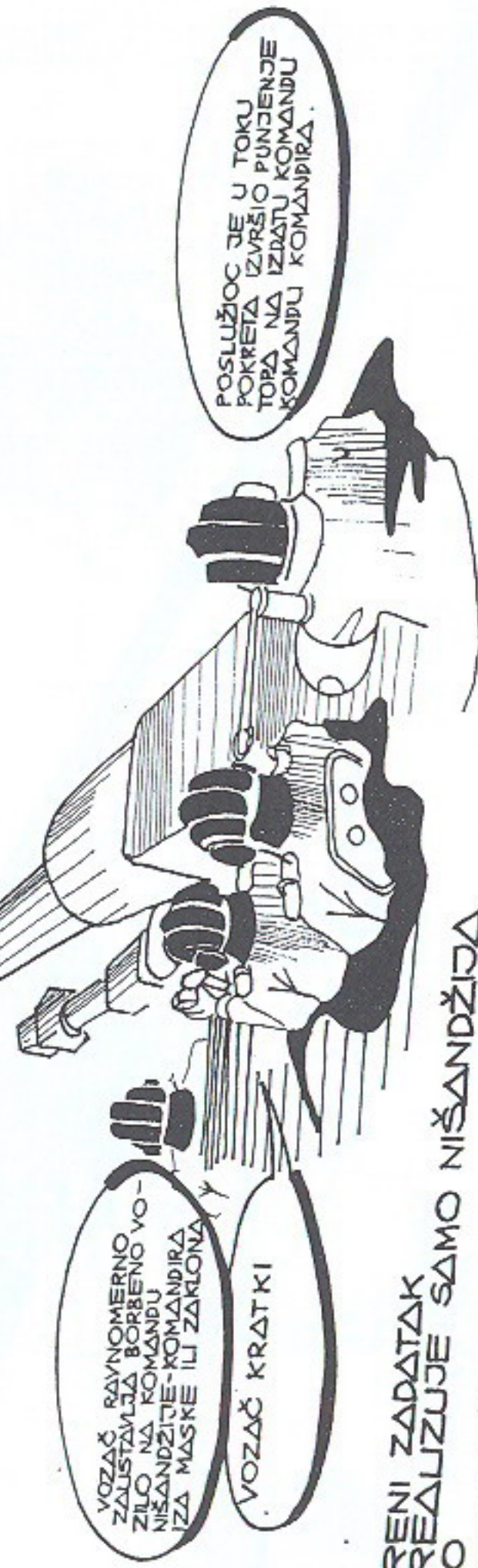
MOMENAT
ODREĐIVANJA
DALJINE

OKO 100m

IZVODENJE KRATKOG ZASTANKA

VOZAČ RAVNOMERNO
ZALISTAJE BORBENO VO-
ZILO NA KOMANDU
NIŠANJICE-KOMANDIRA
IZA MASKE ILI ZAKLONA

VOZAČ KRATKI

POSLUŽIO JE U TOKU
POKRETA IZVRŠIO PUNIZENJE
TORA NA IZDATU KOMANDU
KOMANDU KOMANDIRA

VATRENI ZADATAK
NE REALIZUJE SAMO NIŠANJICA
NEGO
KOMPLETNA POSADA

PRIPREMA ZA GAĐANJE I RAD ČLANOVA
POSADJE - OBELEŽENJE PO KOMANDI IZVODI SE
U POKRETU Δ NA KRATKOM ZASTANKU SE
POPRAVLJA NIŠANJENJE I IZVODI
OPALJENJE METKA.

GAĐANJE U POKRETU PROMENA PRAVCA i daljine gađanja zbog kretanja b/v

PROMENA PRAVCA I DALJINE GAĐANJA
NASTAJE ZBOG NEPREKIDNOG KRETANJA
BORBENOG VOZILA I DOVODI DO POVEĆANOG
RASTURANJA POGOĐAKA SMANJENOG VEROVA-
TNOĆU POGAĐANJA.

PROMENA PRAVCA GAĐANJA PRI BOČNOM ILI
KOSOM KRETANJU BORBENOG VOZILA DOVODI
DO SKRETANJA POGOĐAKA U PRAVCU
KRETANJA.

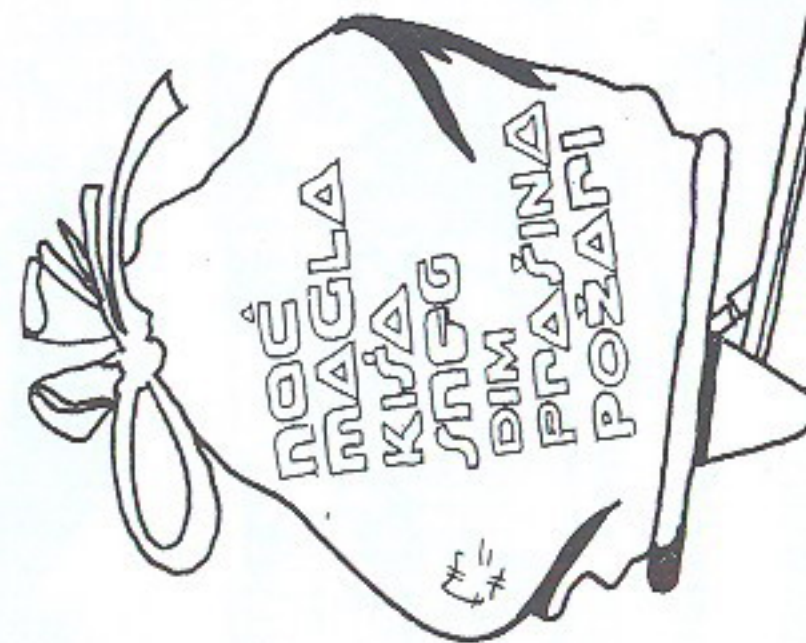

GAĐANJE IZ KOLONE

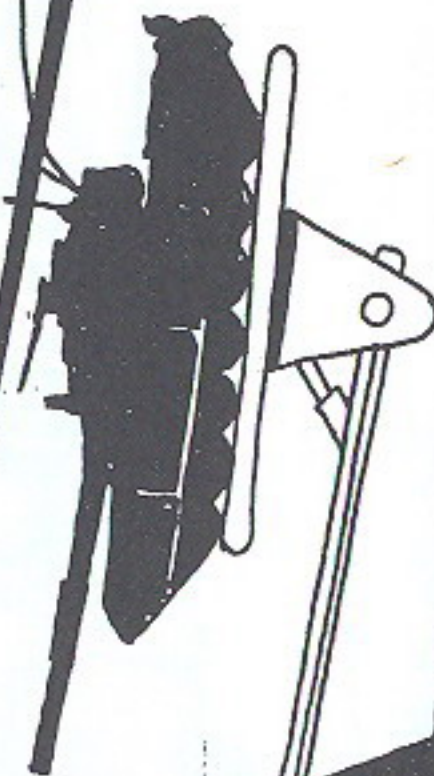

GAĐANJE NOĆU

i u uslovima ograničene vidljivosti

PROUČITI ZEMLJIŠTE DANJU
UPOTREBA IC I THERMOVIZIJE
GAĐATI NA MANJIM DALJINAMA
GAĐATI OBELEŽAVANJEM
MUNICIJOM
OSVETLITI NE
OSVETLITI BOJIŠTE

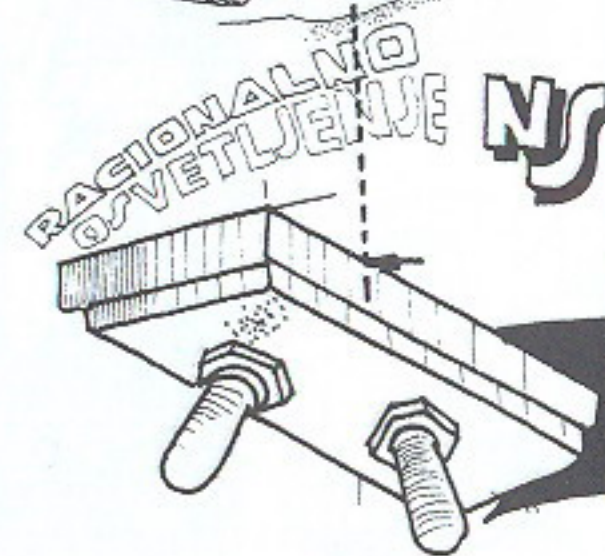
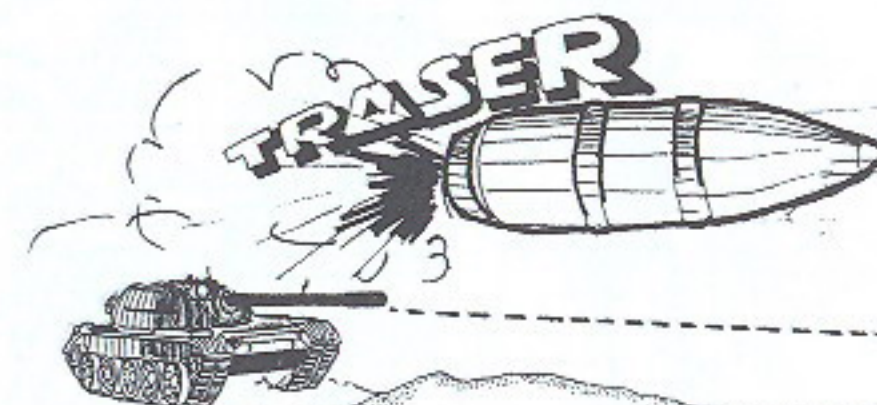
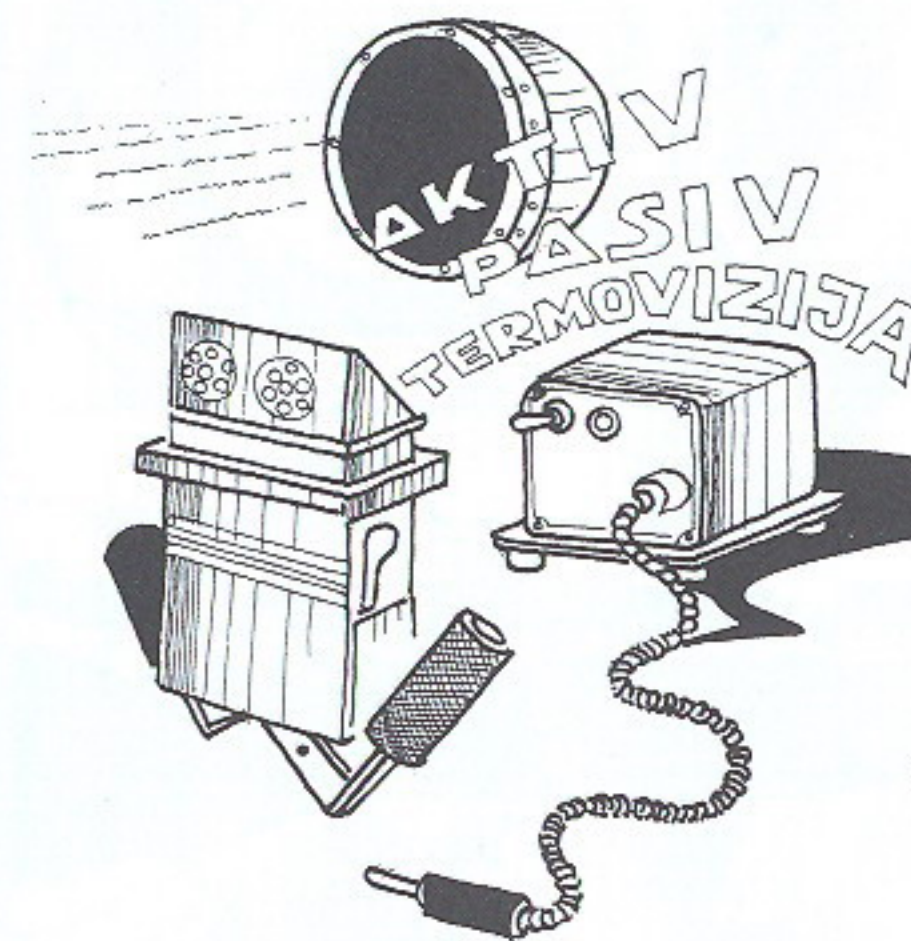

VEĆE GREŠKE U OCENI DALJINE
TEŽI IZBOR NI
OTEŽANO OSMATRANJE POŠODAKA
OTEŽANA KOREKTURA

GAĐANJE NOĆU

(učinak vađe se povećava)

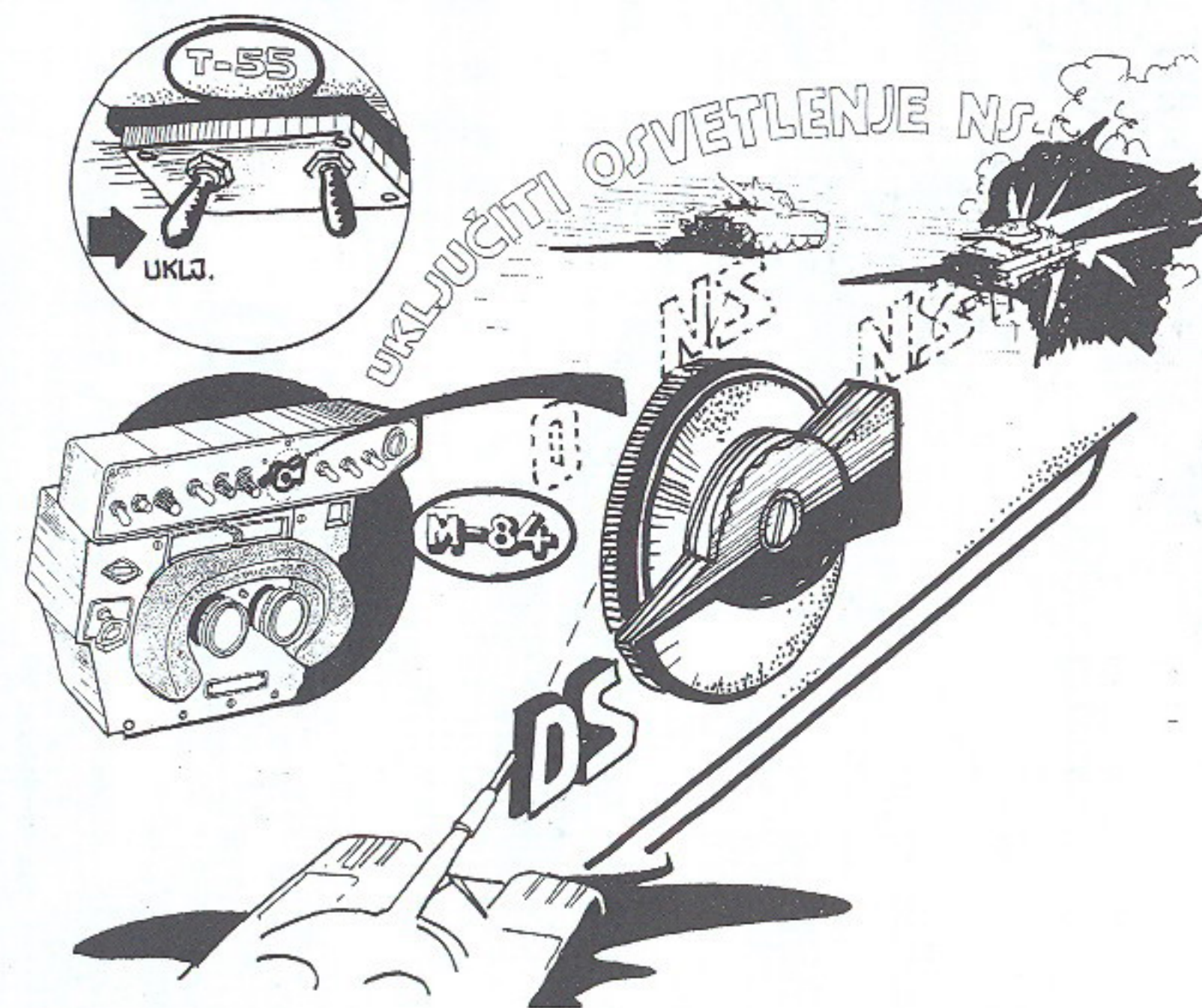
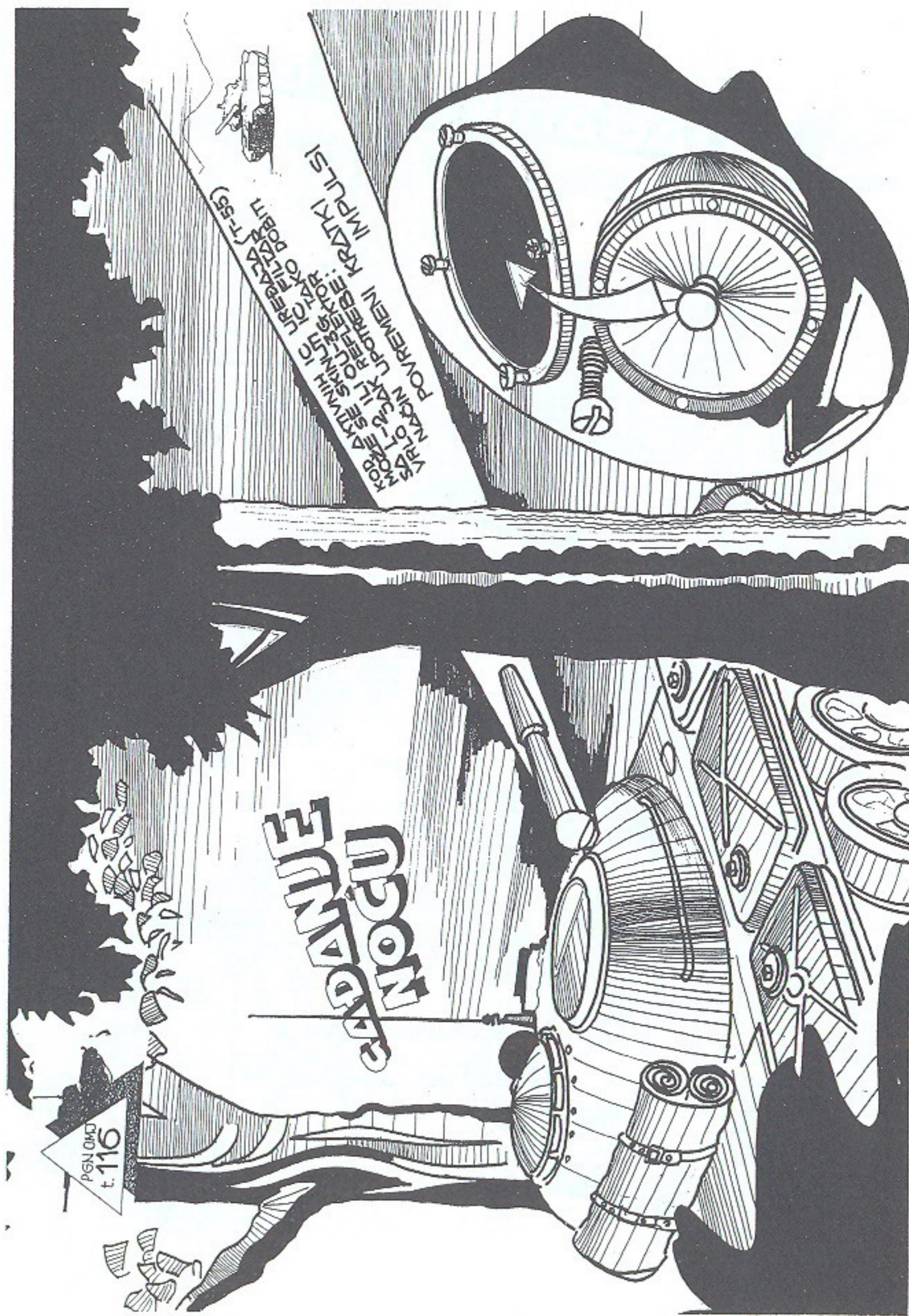

DALJINA GAĐANJA
min. max.

PROUČAVANJE
ZEMLJIŠTA DANJU

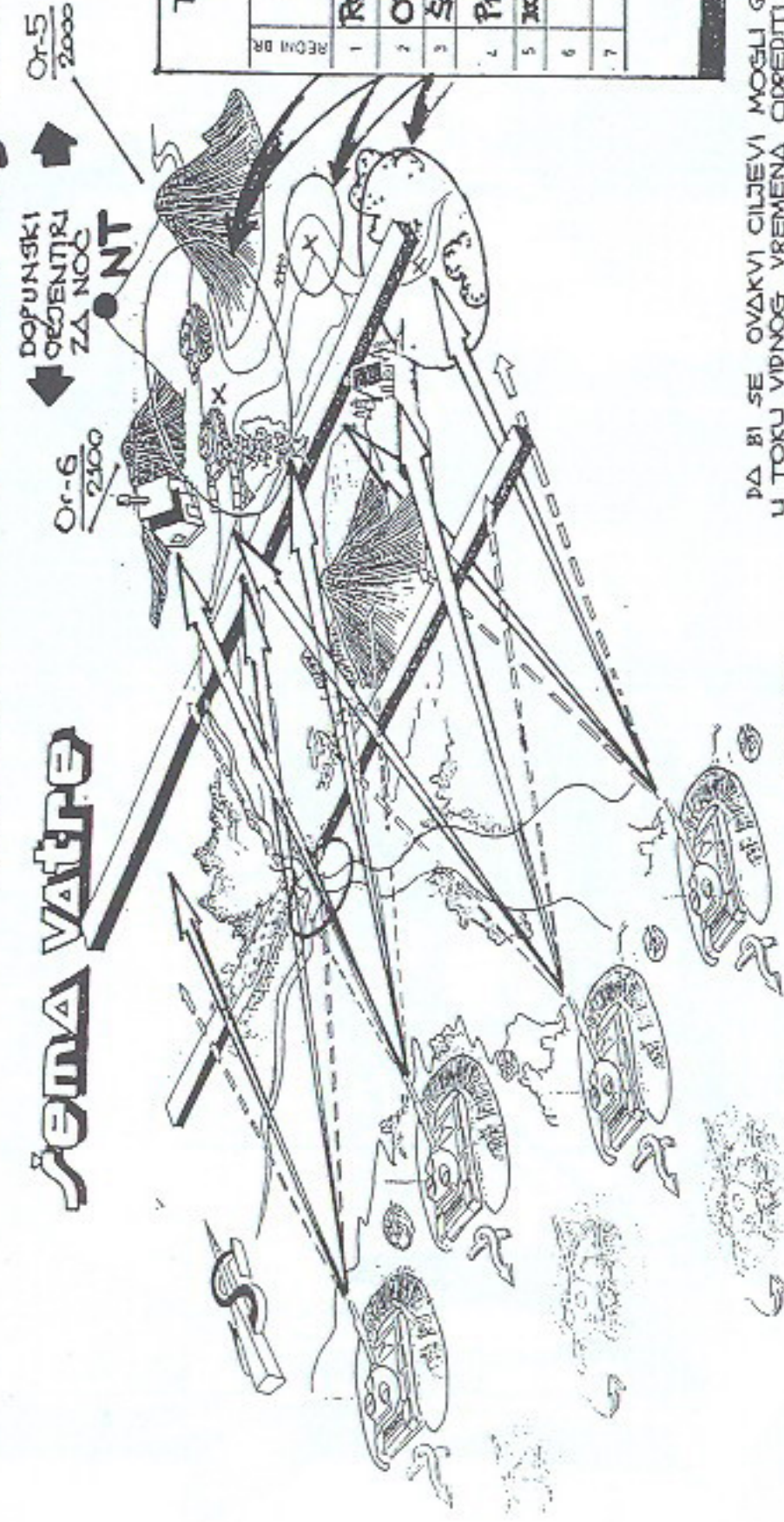

ČADJANJE NEPOVETLJENIH ČILJEVA

PGN OHG
t. 118/119

ŠEMA VATRE

TABLICA POČETNIH ELEMENATA ZA DEISTVO NOĆU

REDNI BR.	NAZIV MEŠNIH OBJEKATA	DALJINA	DALJINAR ZA TOP	PRIME - DGA ZA MF
1	Roštanica	1200	0-17	
2	Okruška	1500	0-16	
3	Šumica	1200	0-15	
4	Prepreke	500	0-07	0-08
5	Kontrolna NT	2100	0-27	
6				
7				

DA BI SE OVAKI ČILJEVI MOGLI GAĐATI POTREBNO JE U TOKU VIDNOSTI VREMENA ODREDITI MESTO NJIHOVE EVENTUALNE POĐAVE I PRIPREMITI POČETNE ELEMENTE KORISCENDEM NS ZA NEPOSREDNO I POSREDNO GAĐANJE.

ZA OVA GAĐANJA KORISTE SE ISKLJUČIVO

**GRUPNIPO-POVRAĆNI
PROJEKTIL ZA TOP**

**I DOVOLJNA KOLIČINA
METAKA ZA OBELEŽAVANJE
ZANOM ZA MITRALJEZ.**

TABLICA ELEMENATA ZA DEISTVO NOĆU SE RADI ZA SVAKI TENK ZA SVAKI VP

POSEBNO

KONTROLNA NIŠANSKA TAČKA SE BIRA NA OBJEKTU KOJI JE UOČLJIV NOĆU - ZA NOĆ SE UZIMAJU POČETNI ELEMENTI. SLUŽI ZA OPRERIVANJE I ZA UZIMANJE RAZLIKE PRI PONOVNOM ZAPOSERANJU VP.

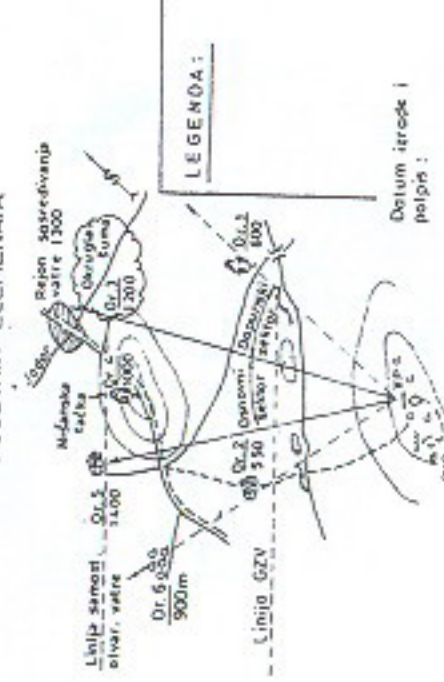
PGN OHG
t. 119

ČADJANJE NEPOVETLJENIH ČILJEVA

Priloga danju

PROCENTI VEROVATNE
REJONE POĐAVE GRUPNIH I
POVRŠINSKIH ČILJEVA

ŠEMA VATRE ZA TENK I TABLICA
POČETNIH ELEMENATA

REDNI BR.	NAZIV MEŠNIH OBJEKATA	DALJINA	DALJINAR ZA TOP	PRIME - DGA ZA MF
1	Or. 1 - Usamljeno drvo na polju	600	0-06	0-06
2	Or. 3 - Grupa drveća na polju	1200	0-08	
3	Or. 4 - Usamljeno drvo na polju	300	0-09	
4	Or. 5 - Usamljeno drvo na polju	1000	0-06	30-10
5	Or. 6 - Kuća na polju	550	0-03	0-06
6	Or. 7 - Grupa drveća na polju	900	0-05	0-11
7	Or. 8 - Usamljeno drvo na polju	1000	0-10	

KOMANDA

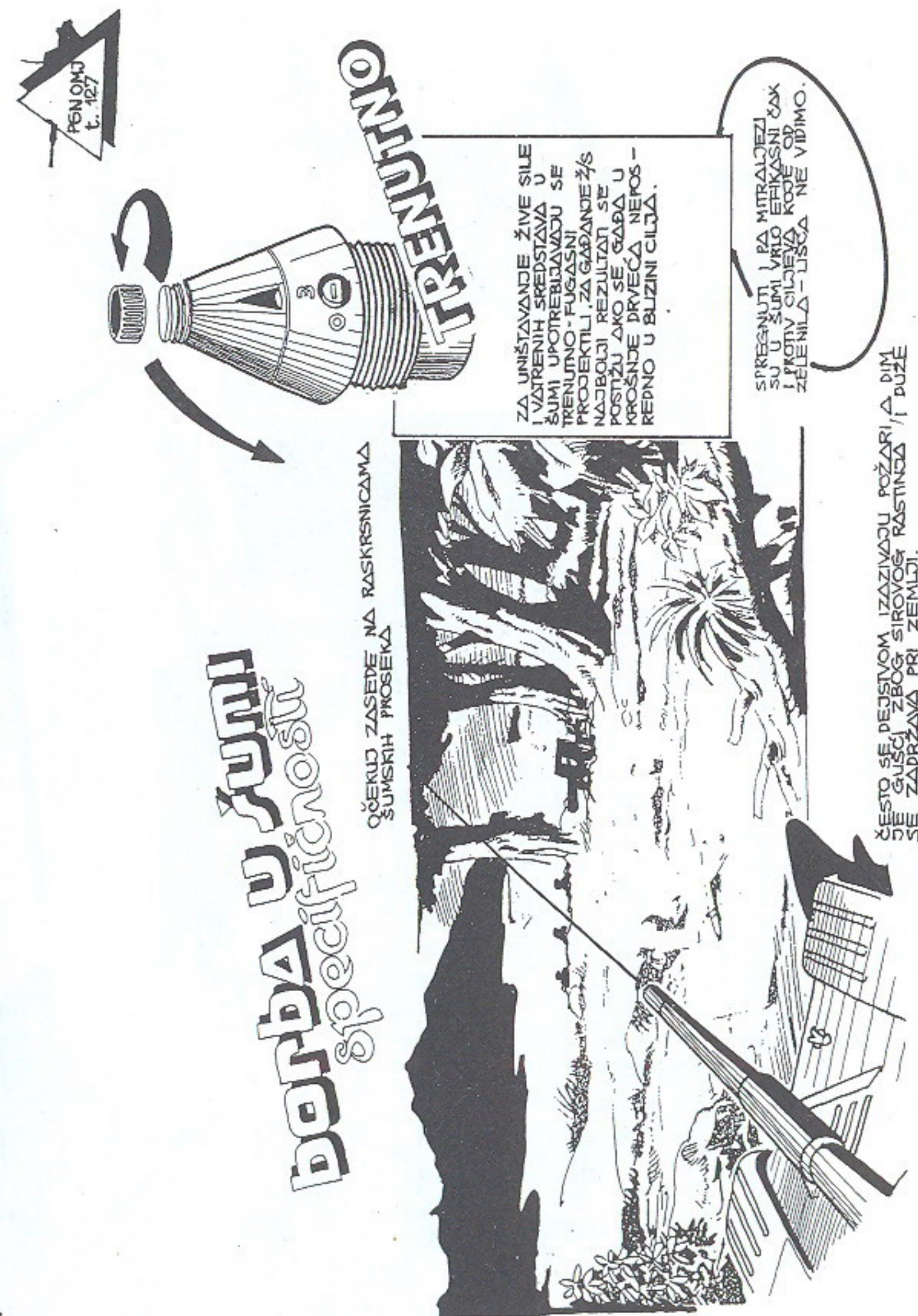
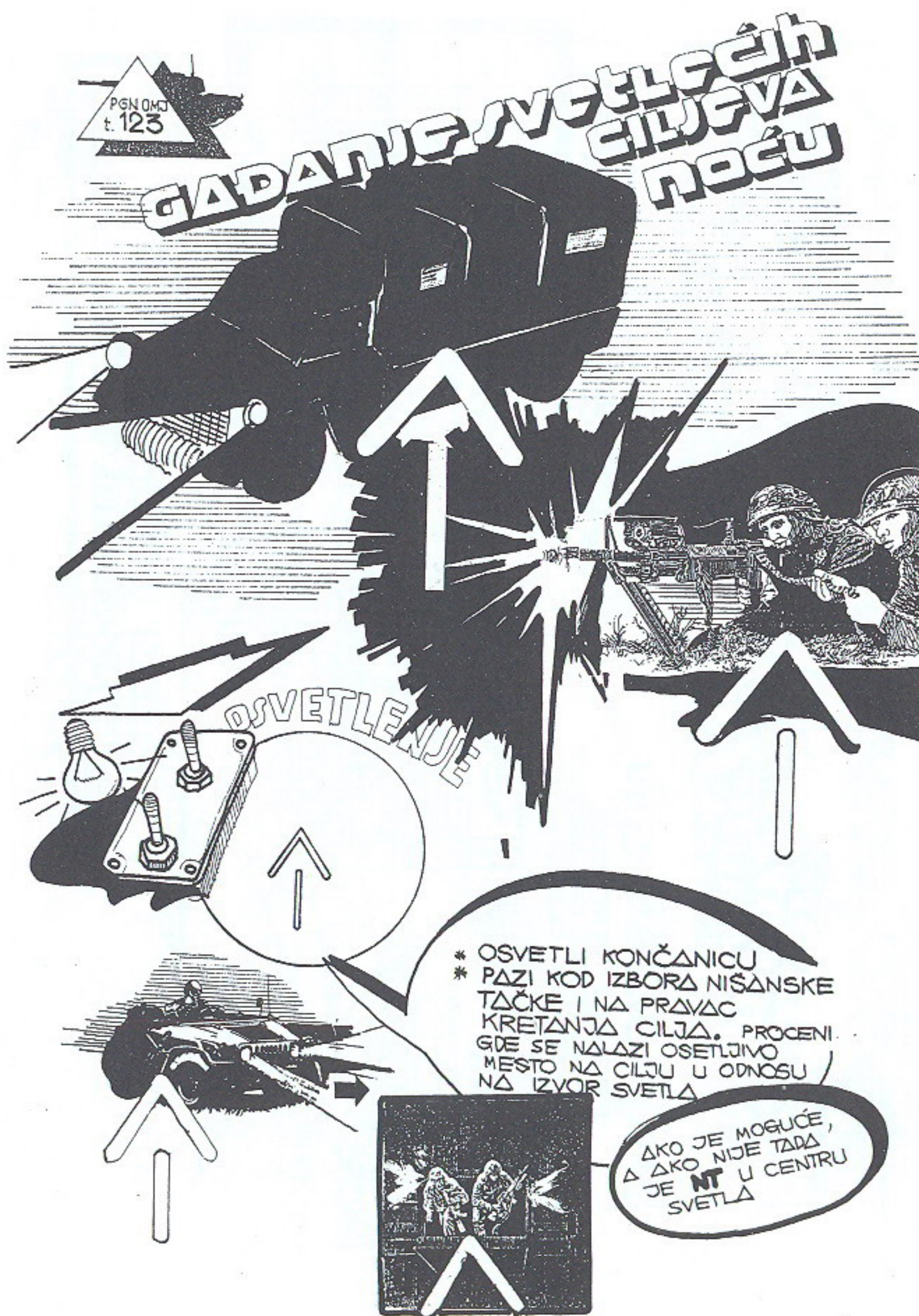
POZIV	NIŠANDŽIJA
VRSTA PROJEKTILA	TRENUTNIM ILI MITRALJEZOM
UGLOMER	UGLOMER 31-30
DALJINAR	DALJINAR 0-10
PALI	PALI

Realizacija noću

- ZAUZMI UGLOMER
- ZAUZMI DALJINAR
- MEH. ZA DAVANJE NAGIBA TOPU-NAVRHUNI LIBELU DALJINARA

**GAĐATI ISKLJUČIVO TF
PROJEKTILIMA I MITRALJEZOM**

qadadanje

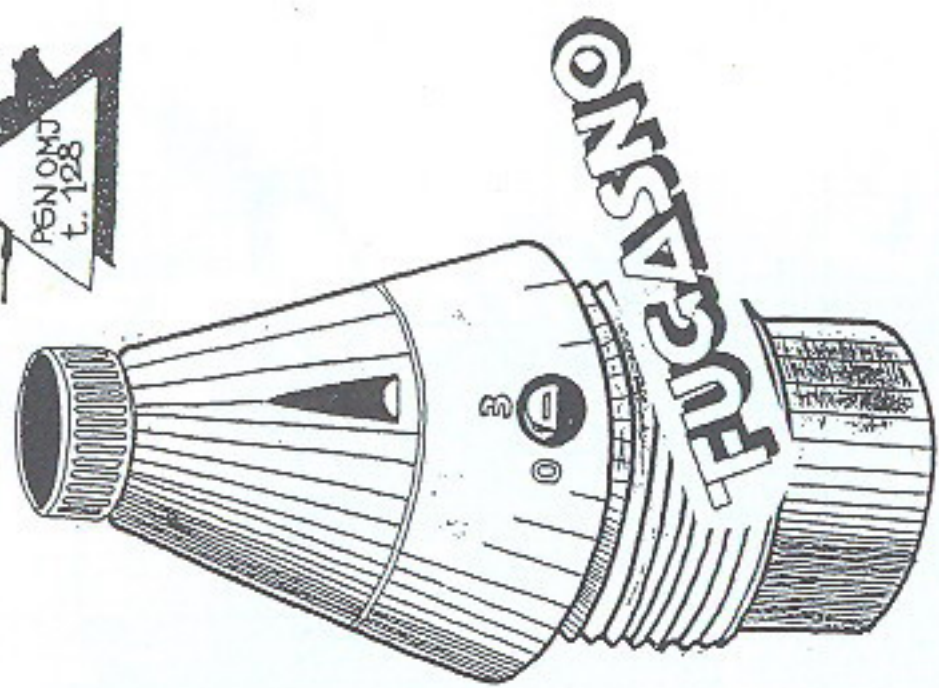
u nezelenim mestima

- ZATVORITI POKLOPCE NA b/v
- PODACAJ OSMATRANJE
- BEZ POTREBE NE ONARADJ POKLOPCE
- BUDI SPREMAN DA SPREGNUTIM MITRALJEZOM GAĐAŠ ŽIVE CILJEVE PROTIVNIKA KOJI SE PENJU NA SUŠEDNO b/v
- NE PRILAZI SUŠEDNOM b/v ISPOD GRANICE NETUČENOG / MRTVOG / PROSTORA.

OČEKUJ ZASEDE I PO SREDSTVA NA SUPROTNOJ STRANI TRGA I MINOBACAČE NA TRGOVIMA I U PARKOVIMA

NAJBOLJI UČINCI SE POSTIŽU KADA SE GAĐANJE IZVOI TRENUTNO-FUGASNIM PROJEKTILIMA POVEŠENIM NA FUGASNO DEJSTVO.

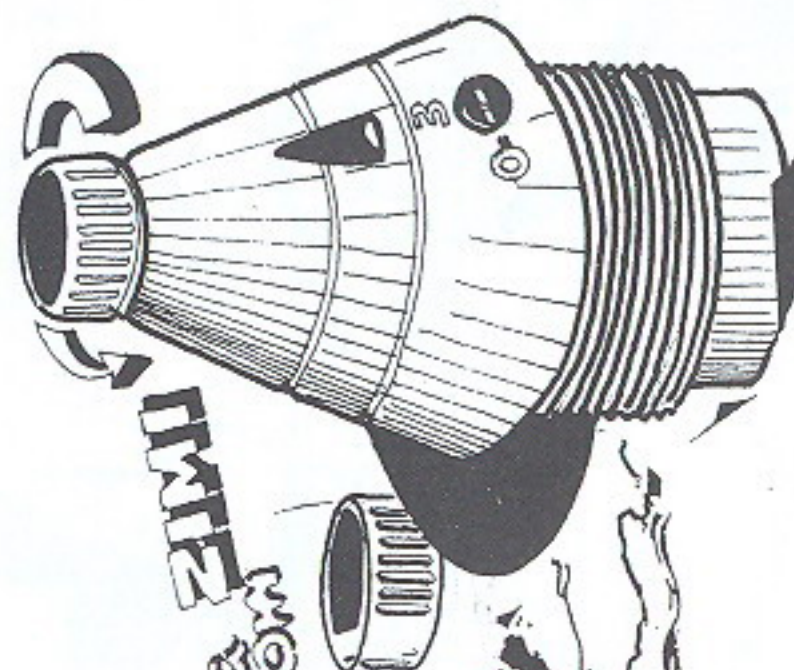

PA (TEŠKI MITRALJEZI) SU NA KROVOVIMA I TERASAMA, PUKONTROLJEZI SU NA PRIZEMNIM BALKONIMA I POBRUMSKIM PROZORIMA

PAZI!

SAVREMENI PROTIVOKLOPI RAKETNI BACAČI MOGU DEJSTVOVATI I IZ ZATVORENIH PROSTORA

(ARMBRUST)

qadadanje
z/s i vedrenik medstava zim
na zemljano

TREBA IMATI U VIDU DA SNEG I BLATO UMANTUJU DEJSTVO PARČADI PROJEKTILA. OVU VRSTU CILJEVA POTREBNO JE GAĐATI TRENUTNO-FUGASNIM PROJEKTILIMA POVEŠENIM ZA TRENUTNO DEJSTVO.

SKINUTI KAPICU

qadanjje

ciljeva na vodi

qadanjje na vodi-kopnu

sa vode

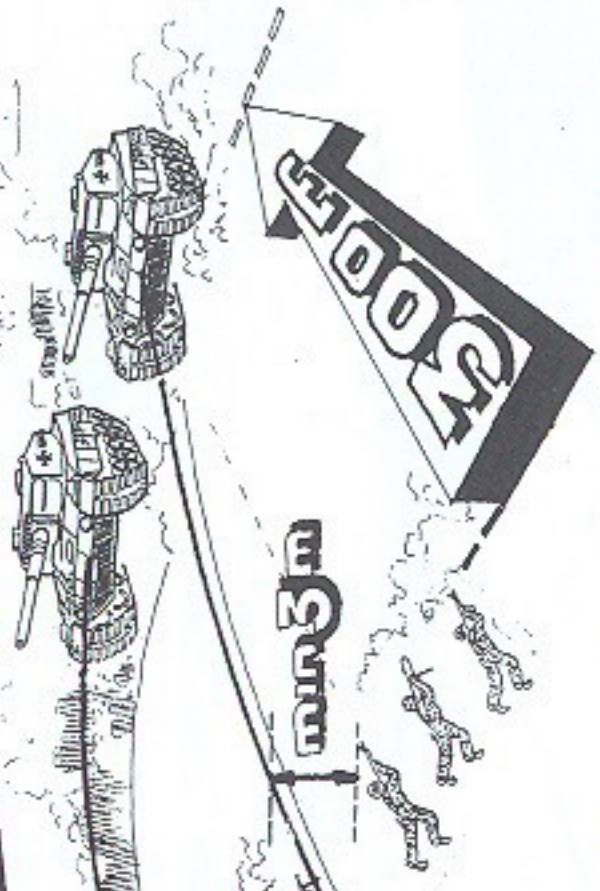

KADA SE CILJEVI NA VODI ILI KOPNU GABAJU
IZ PLOVILA SA VOJNE POSTOJE MOGUĆNOST IZASICA
ZAPLOUSKANJA VOJNE U CJEV POKRETNOSTI GADANJE!

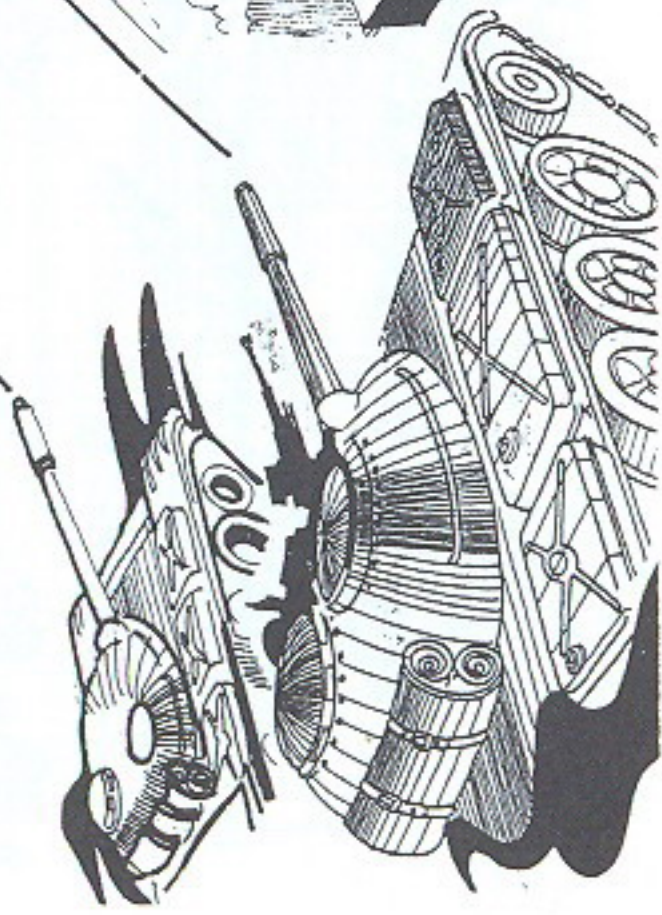

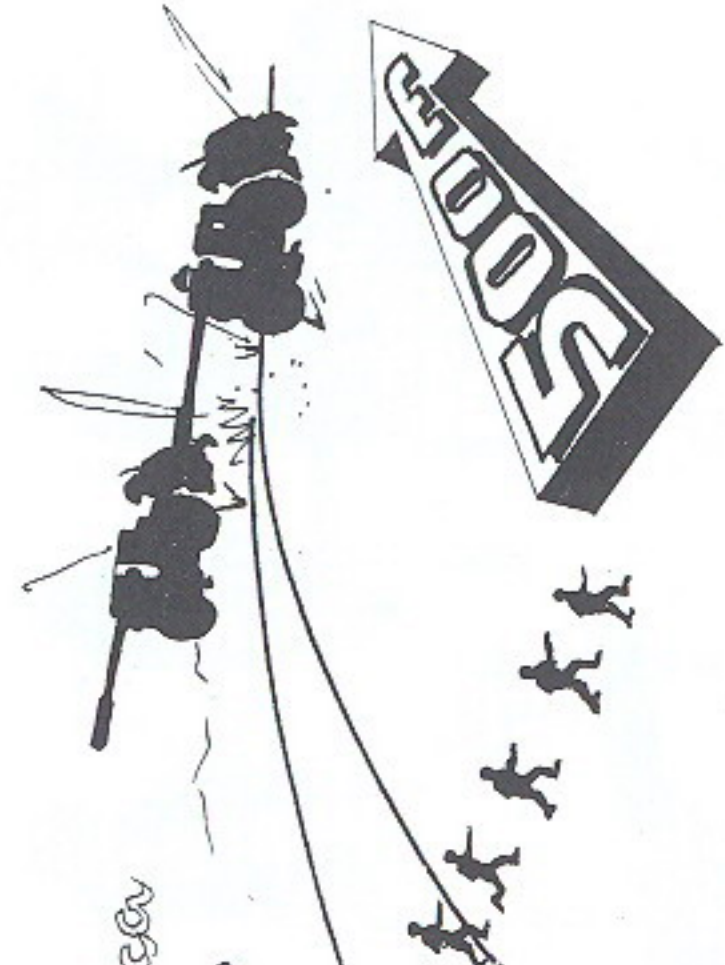
QADAJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA ISPRESICANO ZEMLJISTO

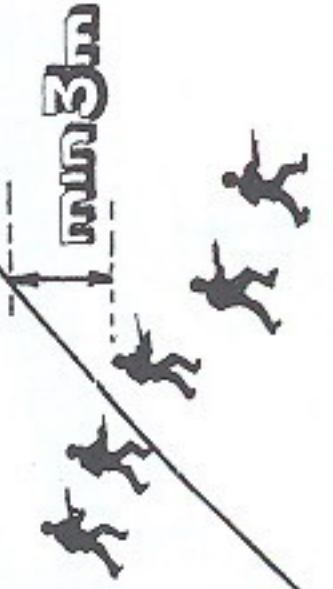
NAPOMENA:
POR I MITRALJEZIMA
(OSIM SPREGNUTOG) ZABRANJENO
JE GAĐANJE PREKO GLAVA
SOPSTVENIH JEDINICA

QADAJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA RAVNO ZEMLJISTO

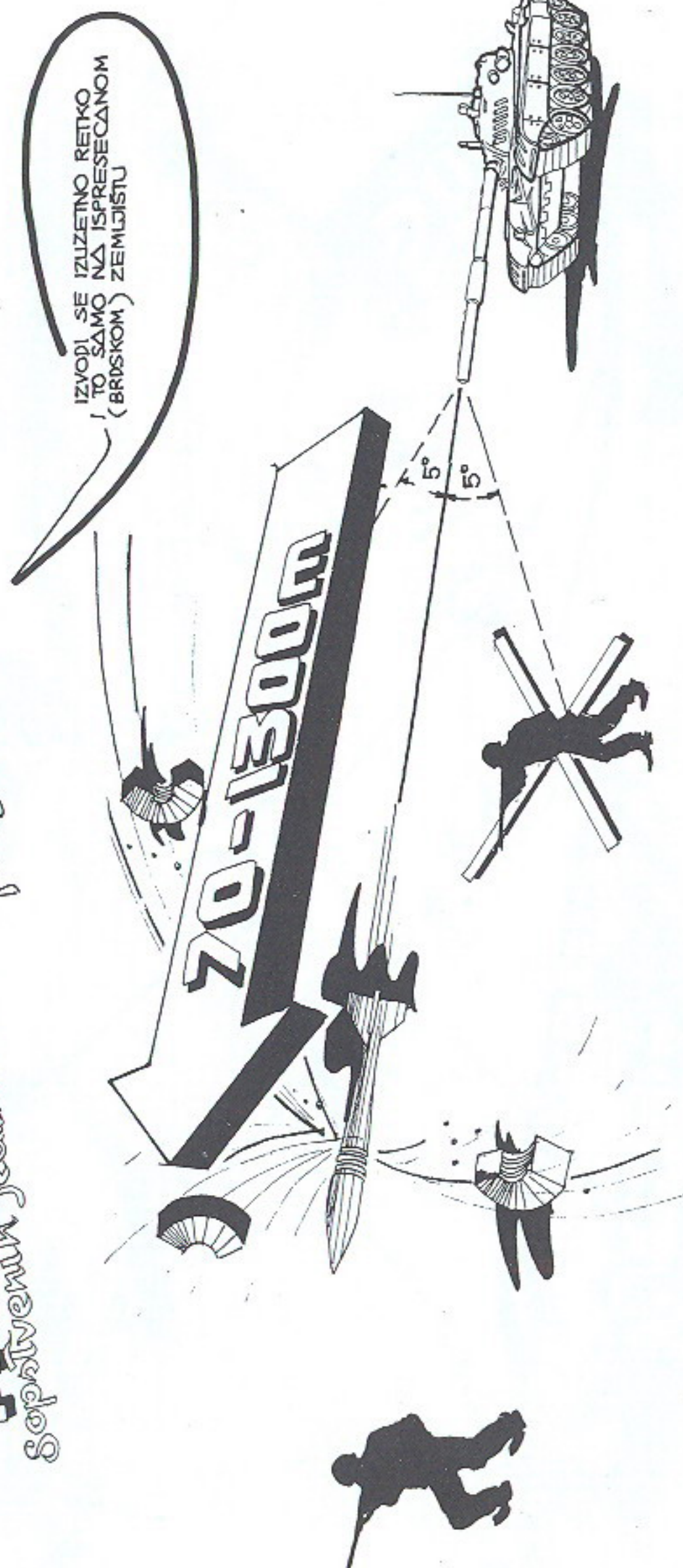
NAPOMENA:
POR I MITRALJEZIMA
(OSIM SPREGNUTOG) ZABRANJENO
JE GAĐANJE PREKO GLAVA
SOPSTVENIH JEDINICA

GAĐANJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA POTKALIBERNIM PROJEKTILOM

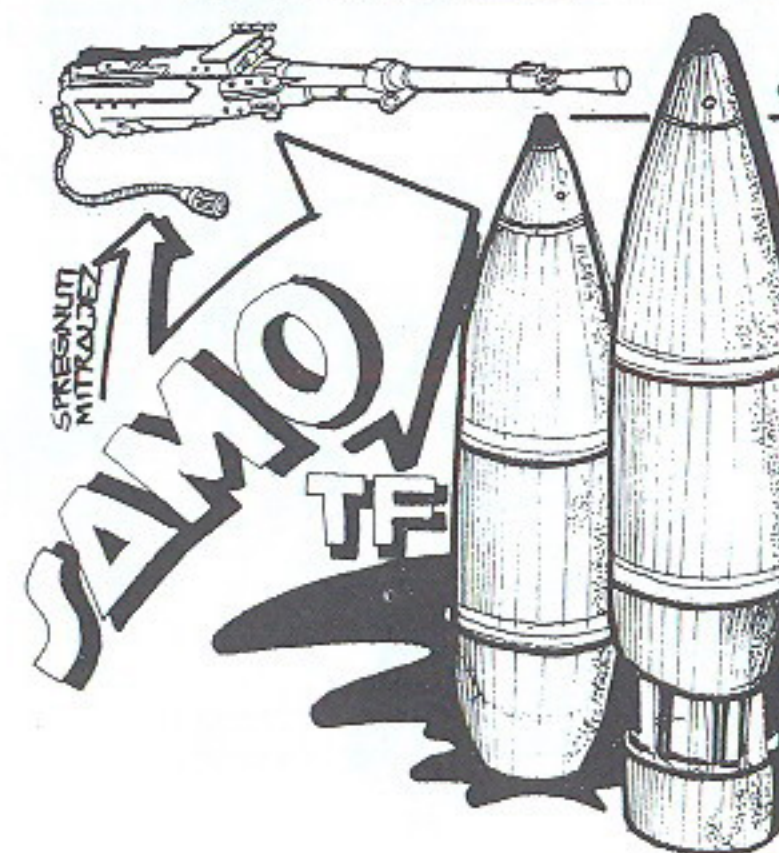
NAPOMENA:

ZBOG POLOŽENOSTI PUTANJE PROJEKTILA
GAĐANJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA
SE IZVODI VRLO RETKO JER JE TEŠKO
OBEZBEDITI UGAO BEZBEDNOSTI.

UGAO BEZBEDNOSTI GAĐANJE PREKO SOPSTVENIH TRUPA

	M-84	1300 m
	T-55	1600 m
	T-34	1200 m
	PT-76	800 m
	BVP/PAT	1000 m
	SM	1100 m

UGAO BEZBEDNOSTI SE
ODREĐUJE TAKO ŠTO SE IZ
TABLICA GAĐANJA ZA
ODREĐENU VRSTU PROJEKTILA
PRONAĐE NAJMANJA DALJINA
KOJA ODGOVARA TABLIČNOM
UGLU OD 0-10 (ZA TOP)
0-15 HILJADITIH (ZA MITRALJEZ)

UZ UGAO BEZBEDNOSTI IPAK
MORA BITI ZADOVOLJEN JOS I USLOV
DA NAŠE JEDINICE SMJU BITI
NAJMANJE 300 m OD b/v.

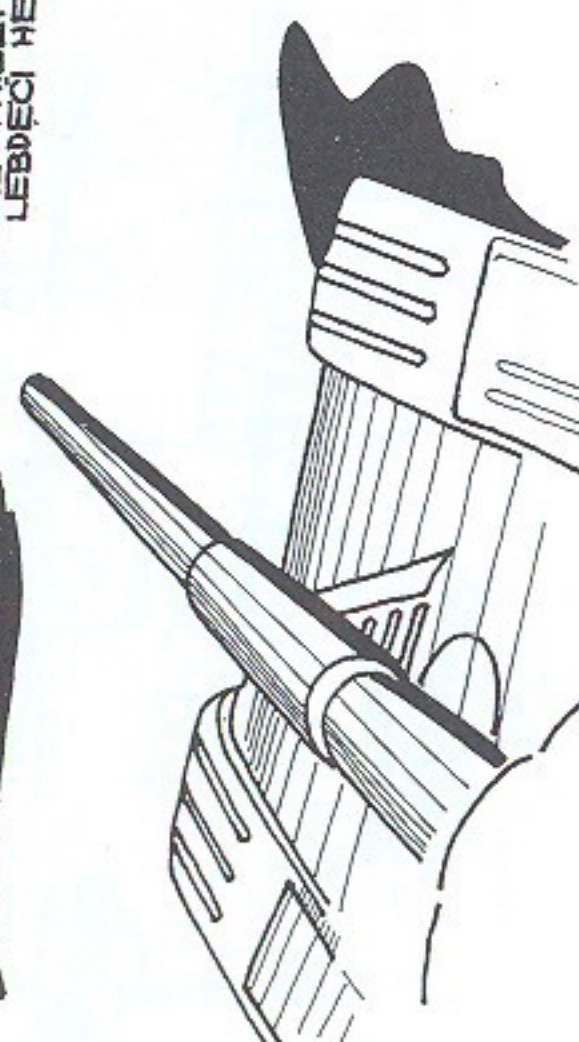
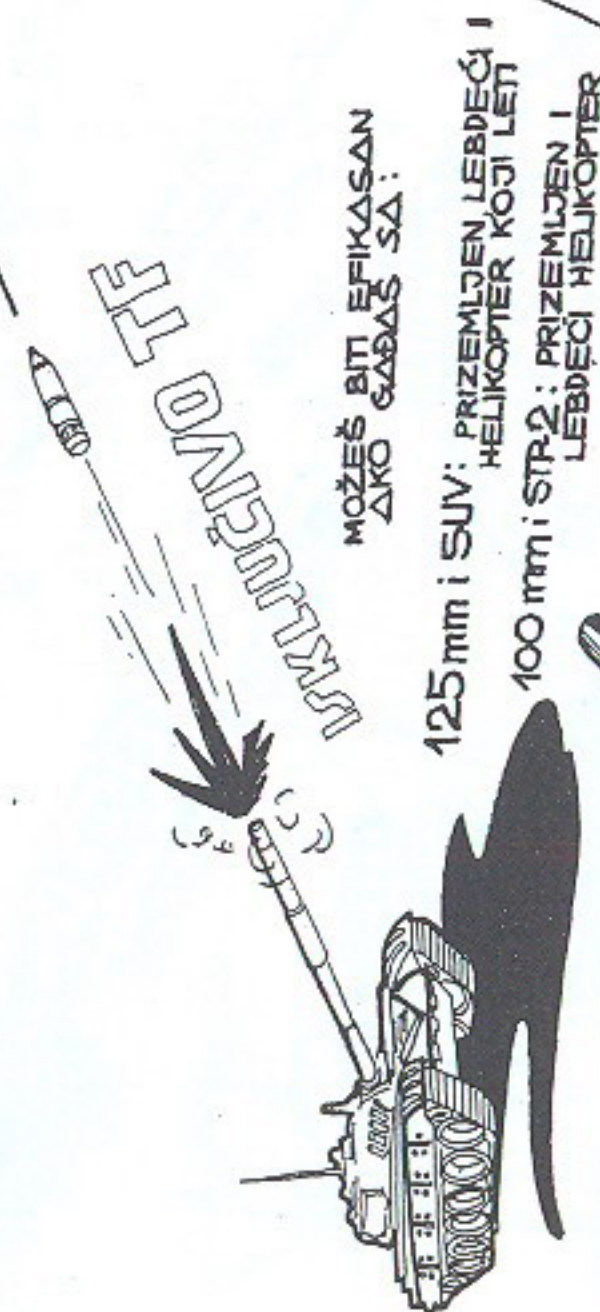
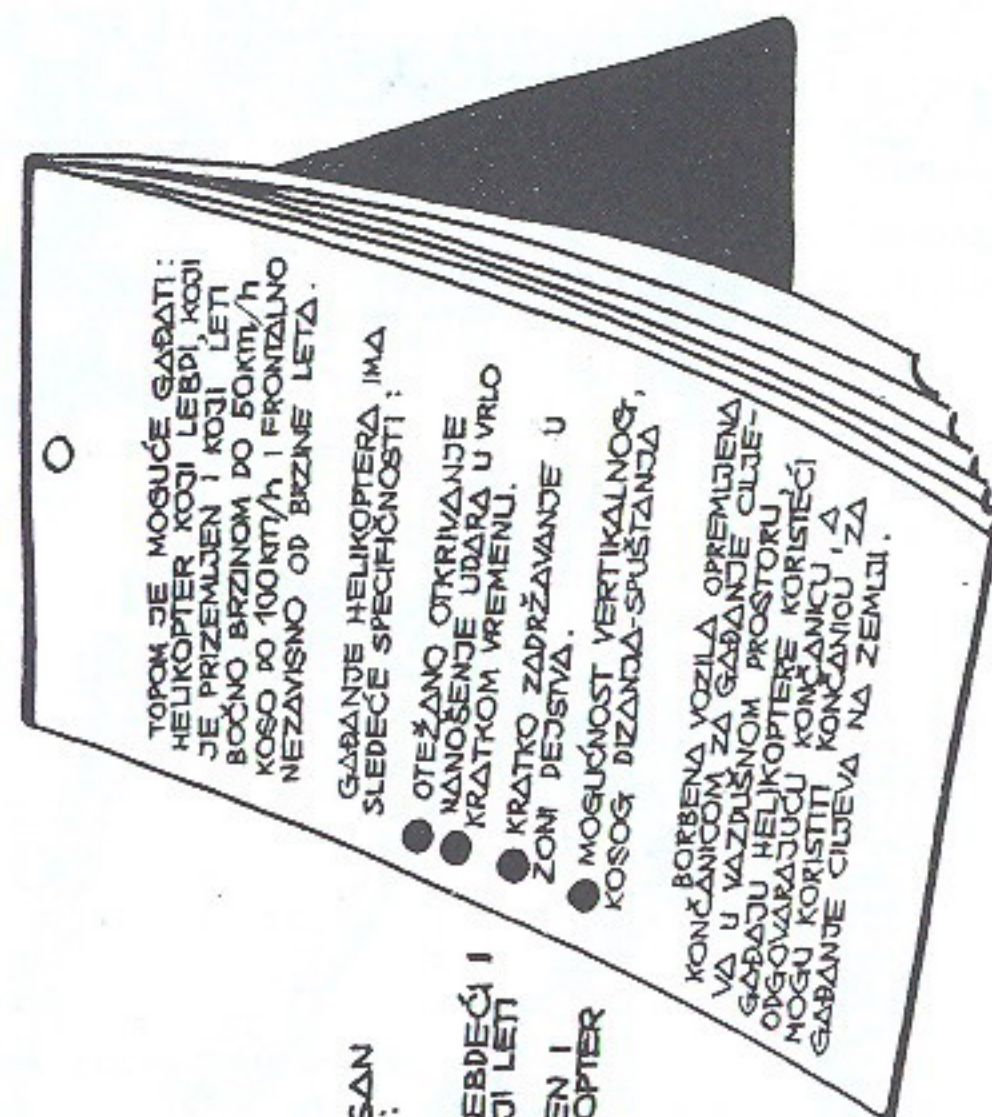

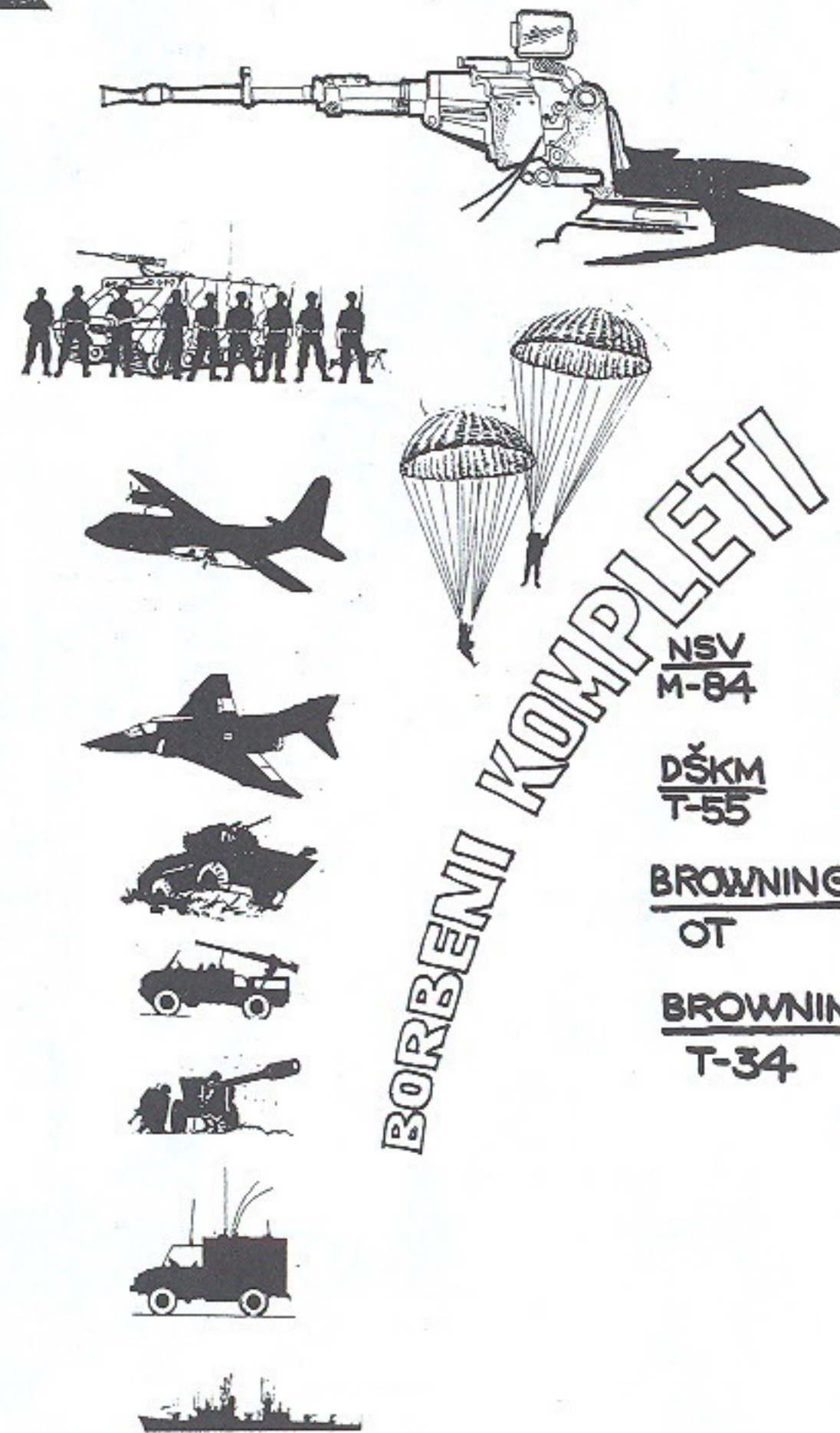

GAĐANJE HELIKOPTERA TOPOM

specijalnim
mitraljezom

PAM-om se gađaju

BORBENI KOMPLETI

NSV M-84	300 KOM.
DŠKM T-55	250
BROWNING OT	1200
BROWNING T-34	735

SAMO KADA b/v NICE
ANGAŽOVANO U BORBI SA
CILJEVIMA NA ZEMLJI

KOLIMATION
K-10 T

SA MO KADA DVA NIDE
ANGAZOVANO U BORBI SA
CILJEVIMA NA ZEMLJI

PAZI NA UTROJAN 2000 1500 1000 500 0

Crajinja 000-150000
dla jinye

top
draping
500m
500m
500m

ONSI

00

VRSTE CILJA
BRZINE CILJA
VISINE LETA
USLOVA OSMATRA
BROJA NAŠIH PZ

PRAKTIČNA BRZINA
GAZANJA

(DŠKM 80-100

100 METAKA U
BORBI ISPALI ZA:

60-75

60-75^{SEC.}

40 sec.

VRSTA VÄTRE

PRATEČA VATA

VATRENA ZAVESA

150 МЕДКА У МИНАЈТИ

40 sec.

qadanjc PA
vatrenim zavetama

MITRALJEZIMA

DŠKM... 250

NSV... 300

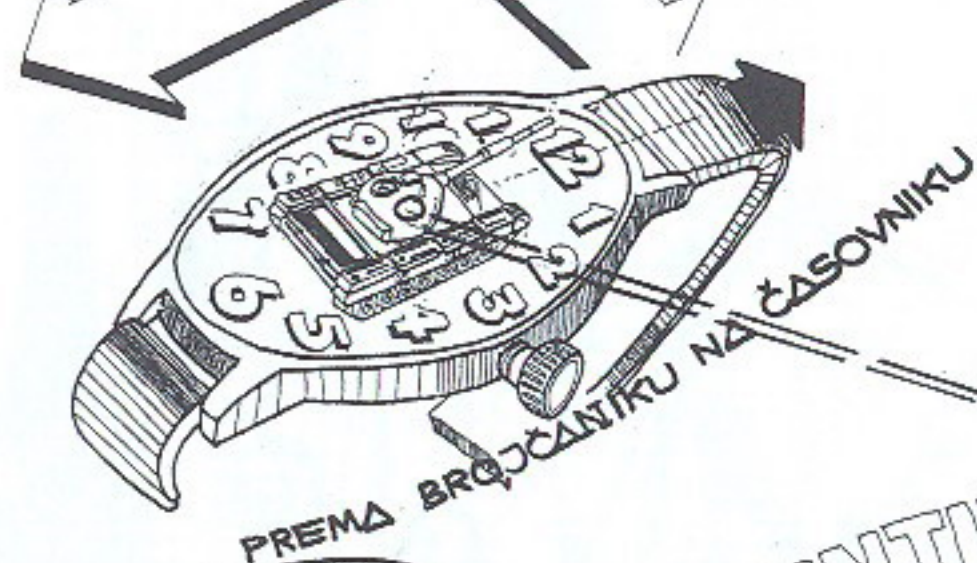
IZVODI SE JEJINICOM (VODOM - JEJINOM) NA SVIM DALJINAMA USPEŠNOG DEJSTVA. PRILIKOM GADANJA VATRENOM ZAVEŠOM POTREBNO JE ZAUZETI TOLIKO PREČANEA DA PUTANJE PROJEKTILA PROLAZE IŠPRED CILJA NA PRAVCU LETA KROZ VATRENU ZAVEŠU

NAPOMENA:
PRIMENA PROŠKOG
UTROŠAKA BK
OGRAĐENOG
VELIKOG
ZBOG
TAVANJE
-CE

OSNOVNI NAČINI pokazivanja cilja u vazдушnom prostoru

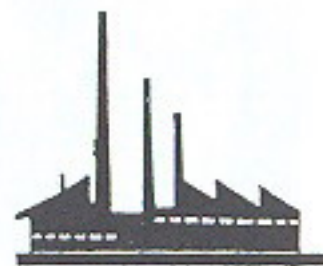
ZAPAMTI:
VISINA CILJA U VAZDUŠNOM
PROSTORU ODREĐUJE SE
TAKO ŠTO SE OSMOTREN CILJ
VIDI **NISKO** AKO JE NA
VISINI DO 250m, I
VISOKO AKO JE NA
VISINI PREKO 250m.

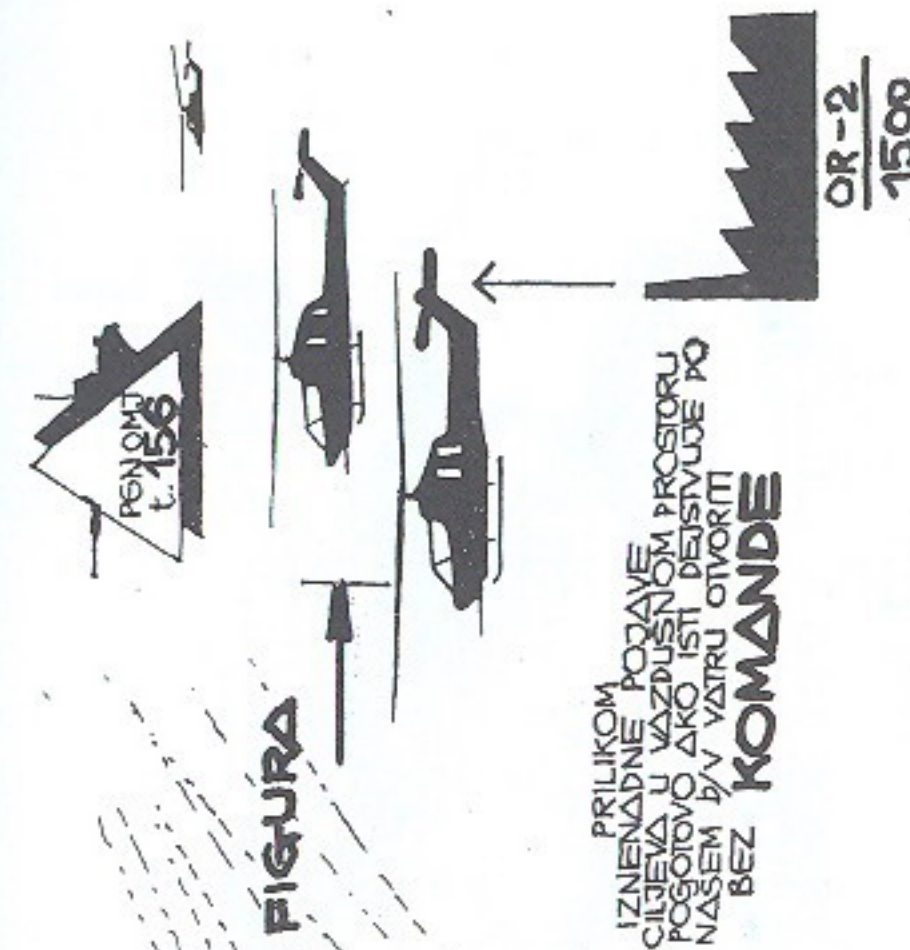
PRIMER:
PRAVAC DVA
HELIKOPTER
NISKO
1500

PRIMER:
- ORJENTIR - 3
HELIKOPTER
NISKO
1500

OR-3
1500

PODAVANJE CILJEVA U VAZDUŠNOM PROSTORU KOMANDA

ELEMENTI KOMANDE	PRIMER
POZIV	ŠOKO 21
POKAZIVANJE CILJA	ORJENTIR - 2 HELIKOPTER NISKO 1500
PRETICANJE U PRETICANOC BRZINI ILI	200 ILI 10 FIGURA
FIGURA MA	PRATEĆOM
VRSTA VATRE	SREDNJI
DUŽINA RAZALA	
VREME OTVARANJA VATRE	PALI

BRZINA LETA	Daljina gađanja			
	500 m	1000 m	1500 m	
200 km/h	3-4	6-7	9-11	
300 km/h	5-6	8-10	13-17	
400 km/h	6-7	11-14	18-20	
500 km/h	8-9	17-20		
600 km/h	11-12			
700 km/h	11-12			
800 km/h	12-14			

BAČANJE RUČNIH BOMBA IZ BVP

POSTUPAK :

- UČEŠI POKAZANI ČILJ
- UZMAI BOMBU IZ TORBICE
- OTVORI POKLOPAČ NA KUPOLI
- BRZO OPREDI MESTO I PRAVAČ BACANJA
- POJNI SE NA SEDIŠTE

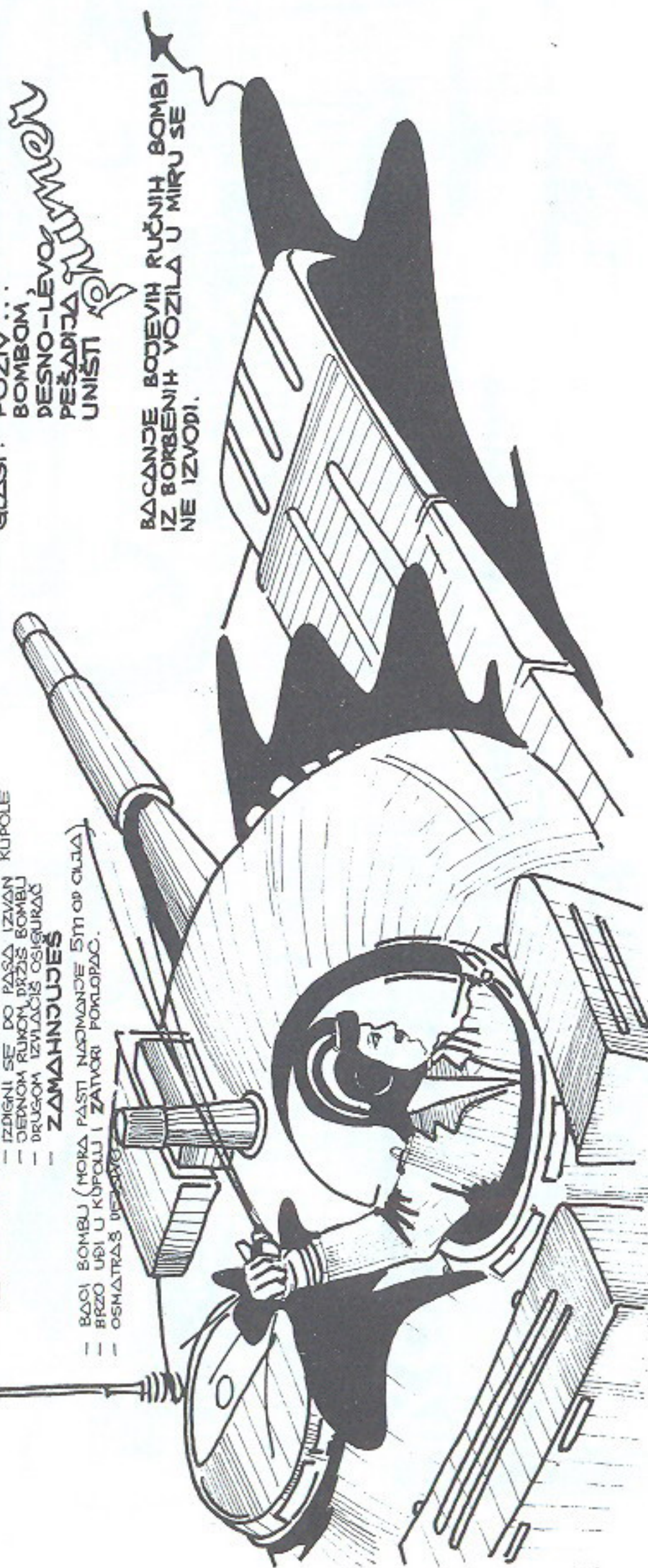
JEDNOVREMENO

- IZDIGNI SE DO RASA IZVAN KUPOLE
- ODRŽAVAJ RUKOM PRIZIS BOMBU
- DRUGOM RUKOM IZVLAČIŠ OSIGURAK
- ZAMAHNUJES

- BACI BOMBU (MOKA PASTI NADOMAK 5m OD ČILJA)
- BRZO UBI U KUPOLI I ZATVORI POKLOPAČ
- OSMATRAŠ DESNO

KOMANDA ZA BACANJE RUČNE BOMBE
GLASI: POZIV...
BOMBOM,
DEŠNO-LÉVO...
PEŠADICA...
UNIŠTI KONVOJ

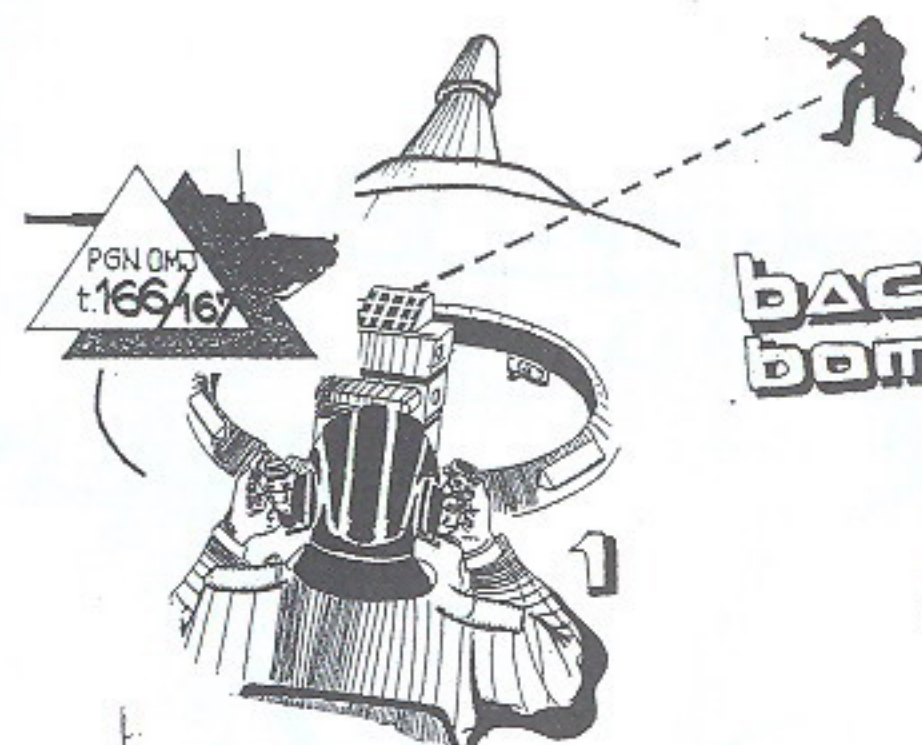
BAČANJE BODEVIH RUČNIH BOMBI
IZ BORBENIH VOZILA U MIRU SE
NE IZVODI.

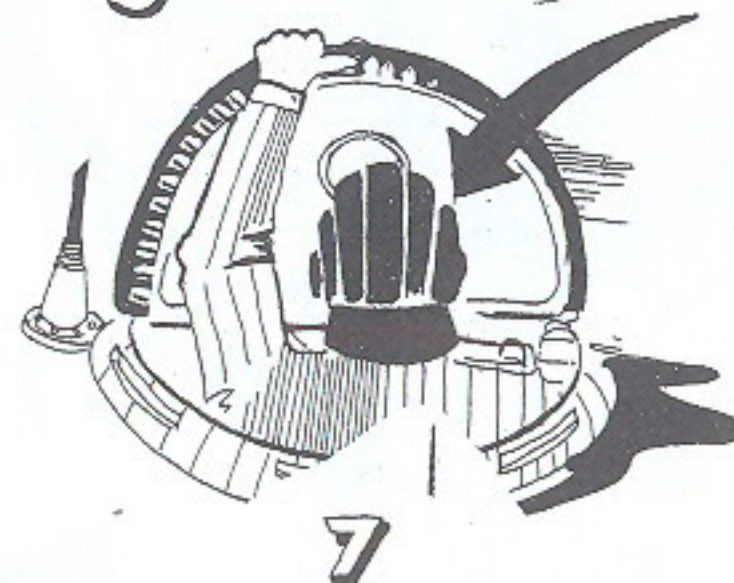
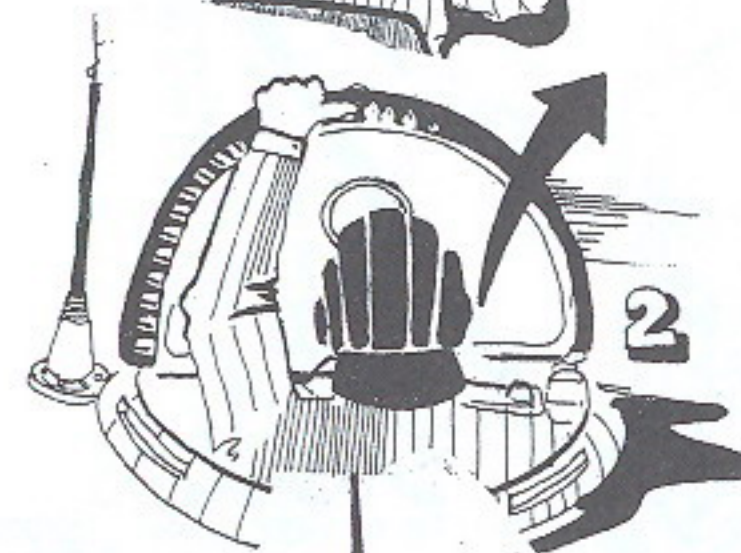
BOMBU IZ BORBENOG VOZILA MOGU
BAČATI KOMANDIR I NEKO OD ČLANOVA
POSADJE - OPELJENJA ILI SAMO KOMANDIR
KOD NEKIH OBV. (M-84, BVP).

NAČELNO, VOZAČ BOMBU NE BACA.

PRIJUKOM BACANJA RUČNIH BOMBI IZ
BORBENIH VOZILA MOKA SE OBEZBEDITI
POTPUNA BEZBEDNOST ČLANOVA POSADJE -
OPELJENJA I SORSTVENIH JEDINICA KAO
I BEZBEDNOST B.V.

BAČANJE BOMBE IZ TENKA

VEROVATNOĆA POGAĐANJA SA POR

zavisi od:

OBLIK I DEBLJINA
OKLOPA

GABARITI

USLOVI OPAZIVANJA

DALJINA

9M14M

VOĐENI DOMET MIN: 500
MAX: 3000

NAJBOLJI REZULTATI 1800 DO
2200 m.

PROBIVA POD 90° 400mm

KARAKTERISTIKE
I KVALITET POR-POLK-POLU

IZ BVP SA POLU
LANSIRATI

SAMO

- * SA MESTA
- * SA ZASTANKA UZ UKOČENU
KUPOLU ILI
- * UKLJUČEN TEO-3

UTICAJ BOČNOG
NA LET RAKETE
VETRA

let rakete bez
uticaja vetra

VRH POR SE
OTKRANJA U STRA-
NU OPAKLE DUGA
VETAR

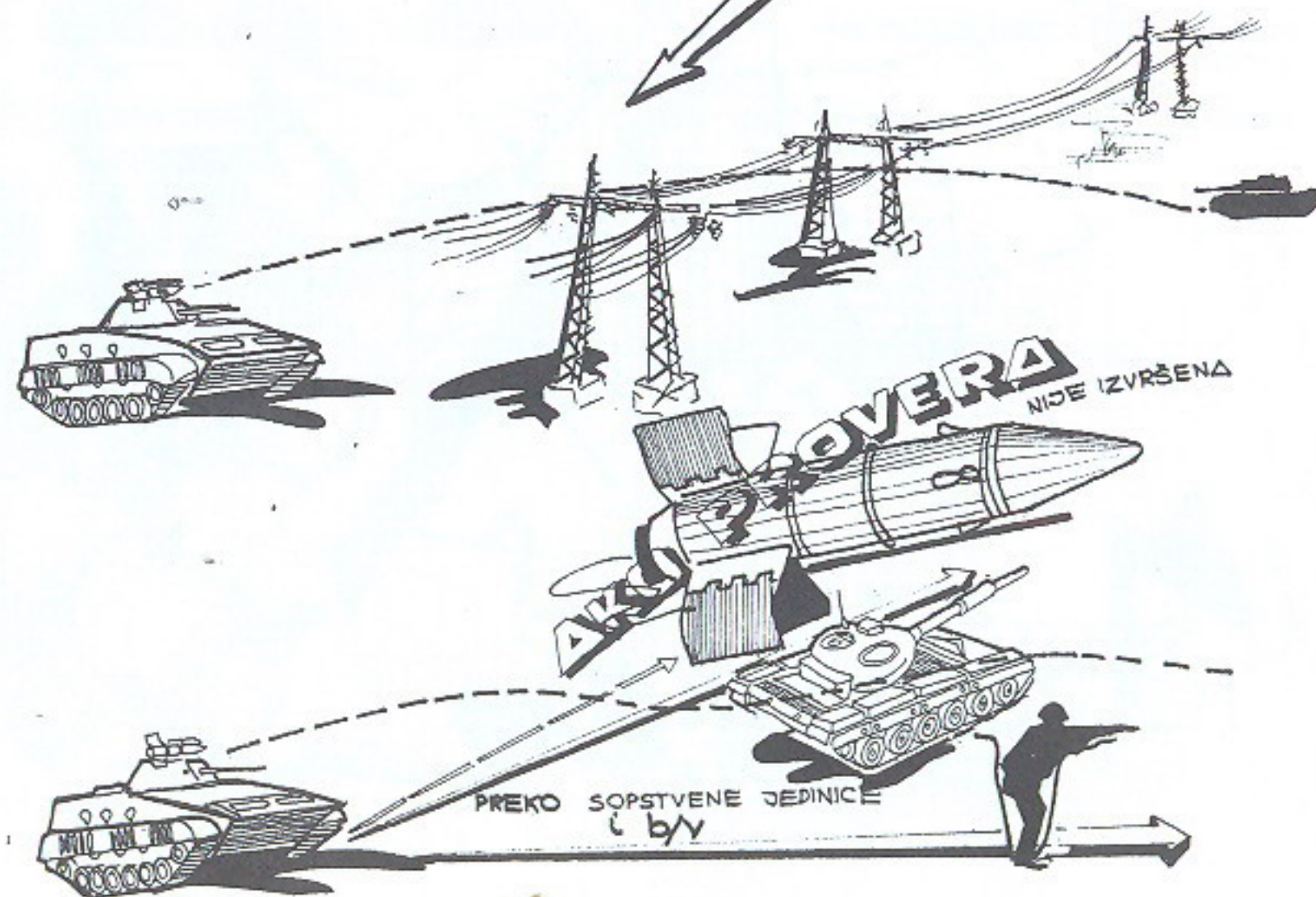
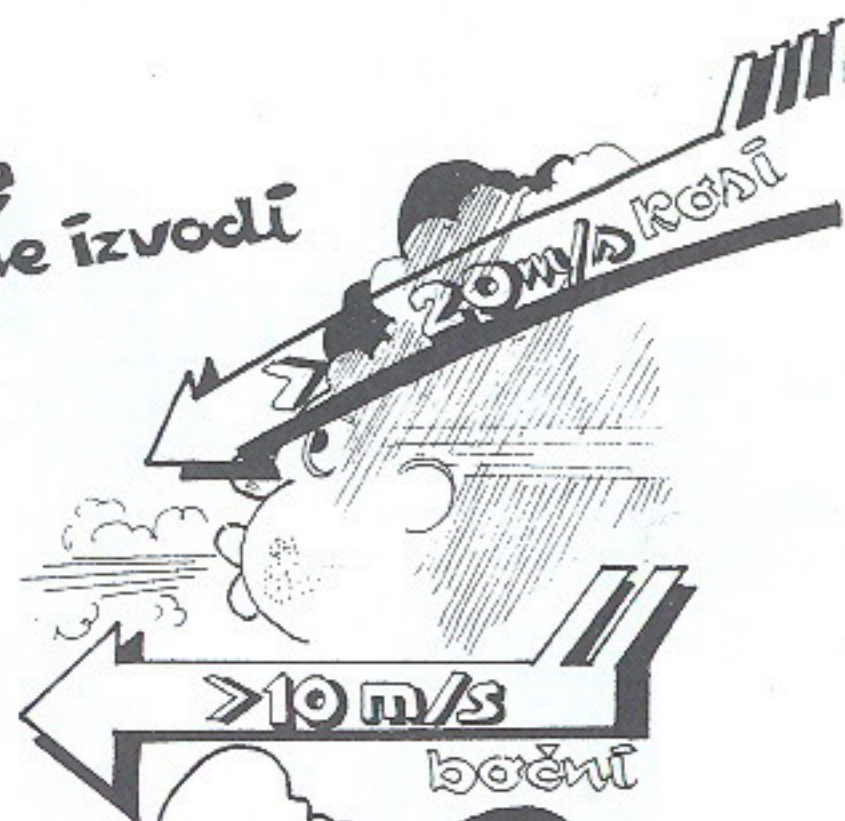
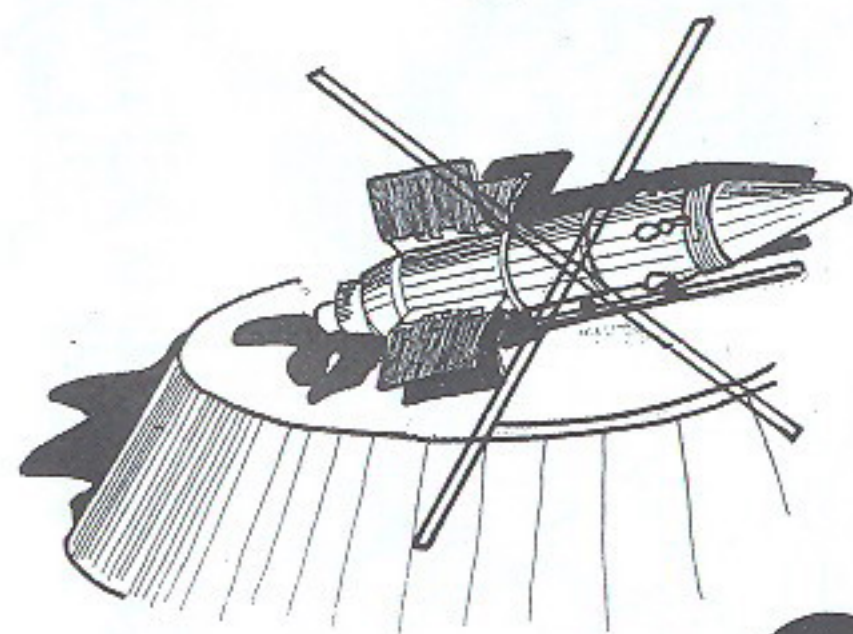
let rakete
uticajem vetra pod
bočnu > 5m/s
kon > 10m/s

pramac vetra

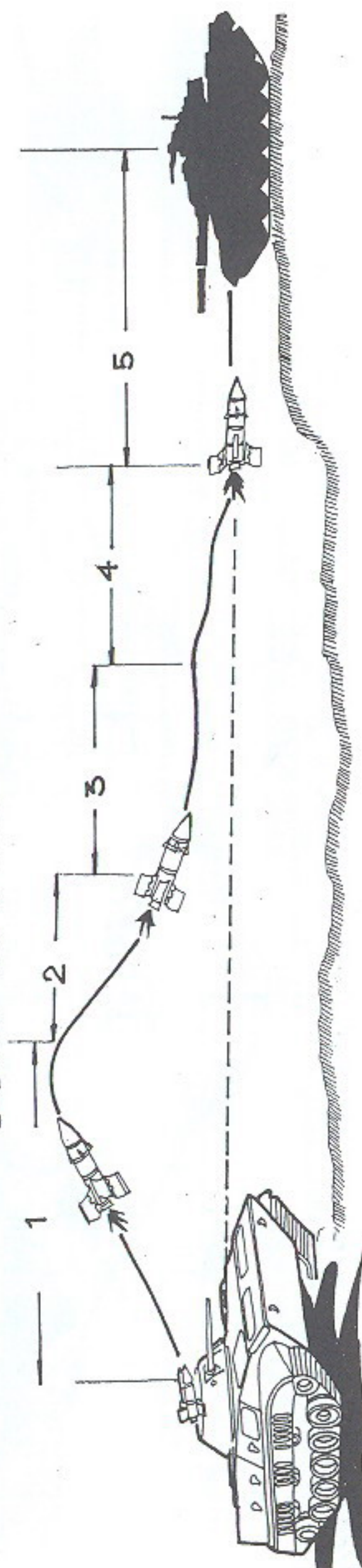
ne lansirati ako je vetar

qadanjE
POR se ne izvodi

elementni putanje
POR iz POLO (BVP na daljinama preko 1000m)

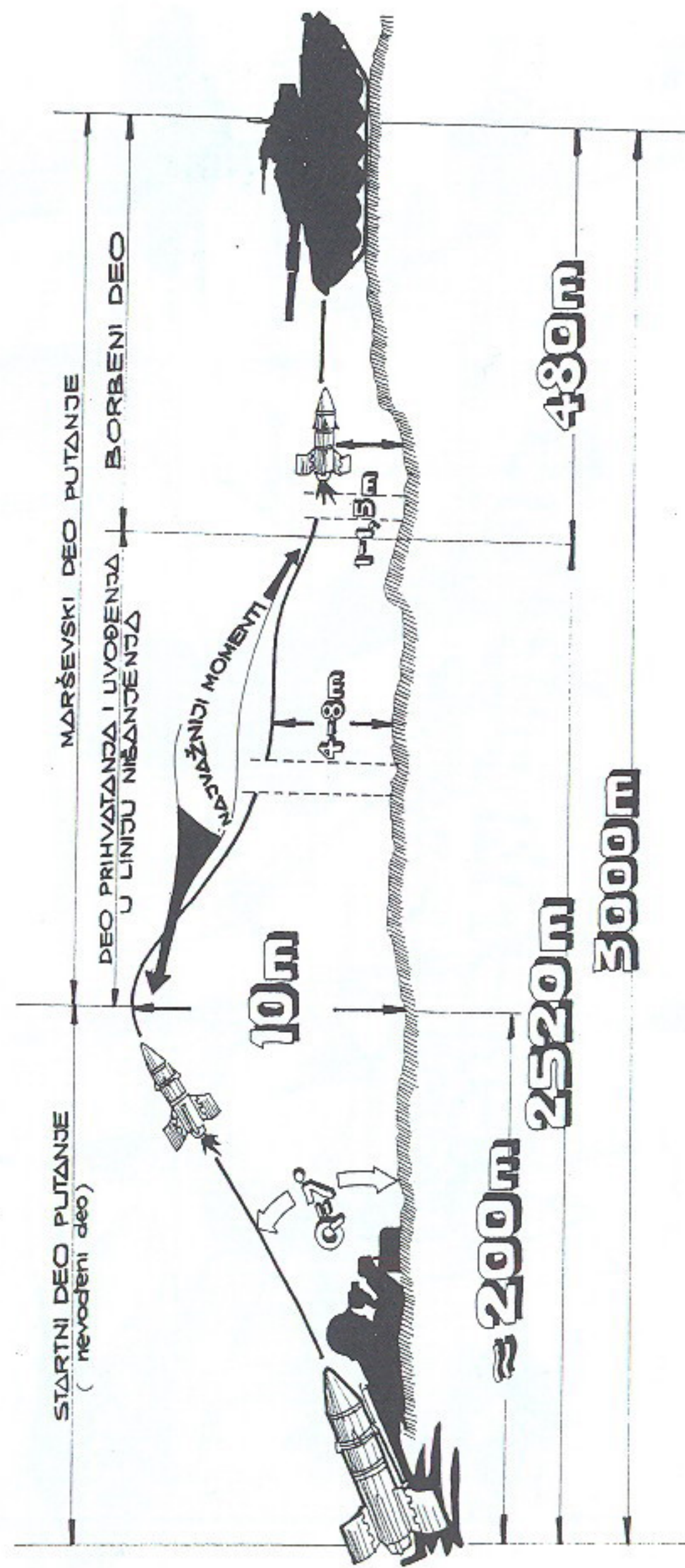
Legendas

1. STARTNI / NEVOBENI / DEO PUTANJE
2. PRIHVATANJE RAKETE I UVOBENJE U UNUTRAŠNJI KRUG KONČANICE
3. PREBACIVANJE UVELIČANJA I VOBENJE RAKETE
4. UVOBENJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA
5. ODRŽAVANJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA / BOBENI DEO

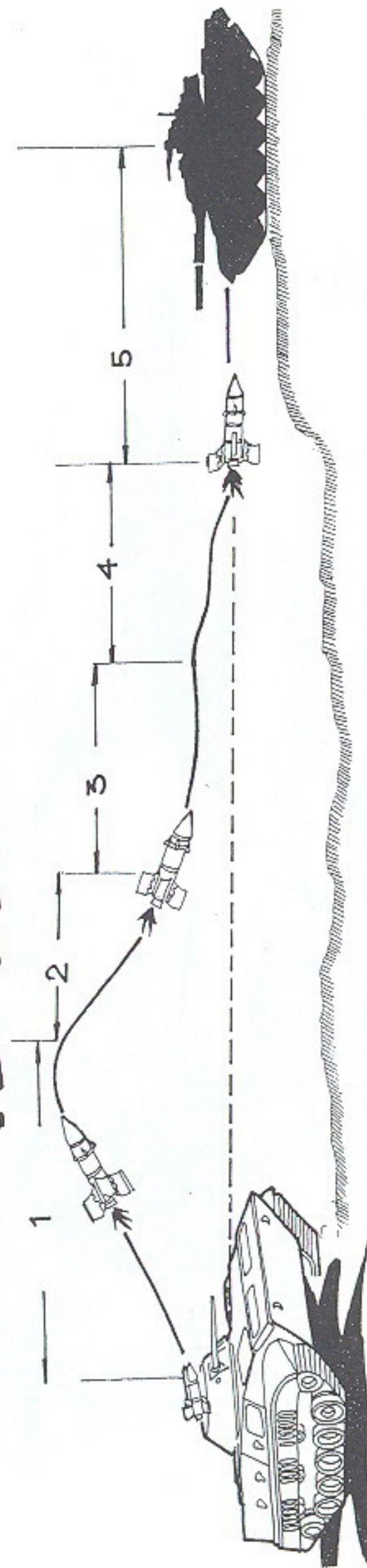

Elementni putanje por 2M14M pri godenju polk-om

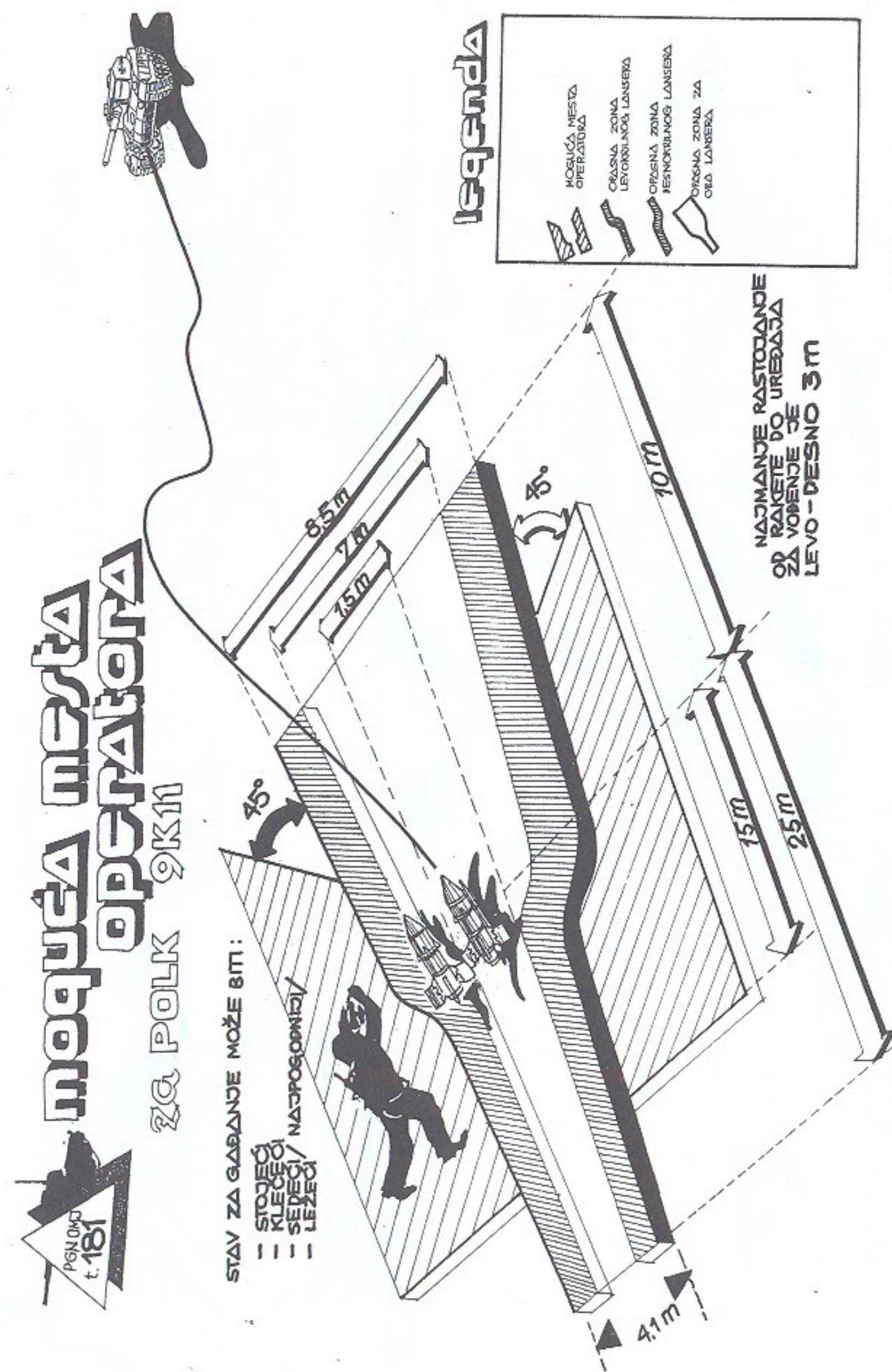
Elementni putanje por iz polo (BVP na daljinama preko 10000m)

Legenda:

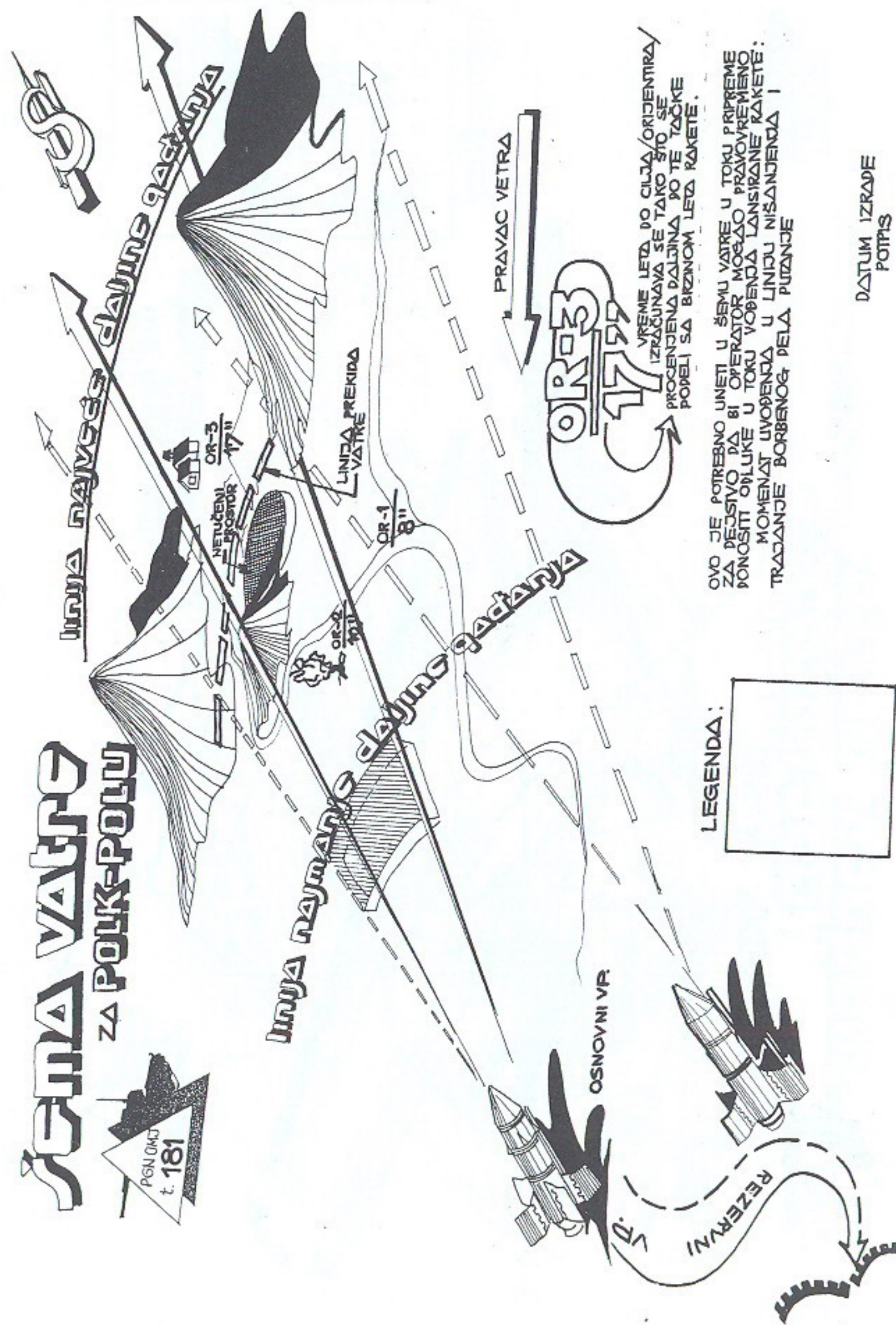
1. STARTNI / NEVOĐENI / DEO PUTANJE
2. PRIHVATANJE RAKETE I UVOĐENJE U UNUTRAŠNJI KRUG KONČANICE
3. PREBAČIVANJE UVELIČANJA I VOĐENJE RAKETE
4. UVOĐENJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA
5. ODRŽAVANJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA / BORBENI DEO

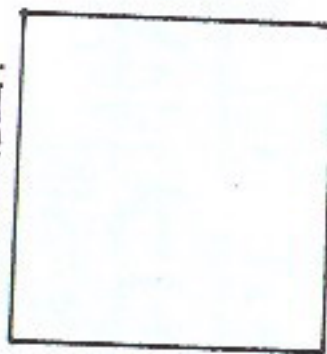

ŠEMA VATRO- ZA POLK-POLJU

LEGENDA:

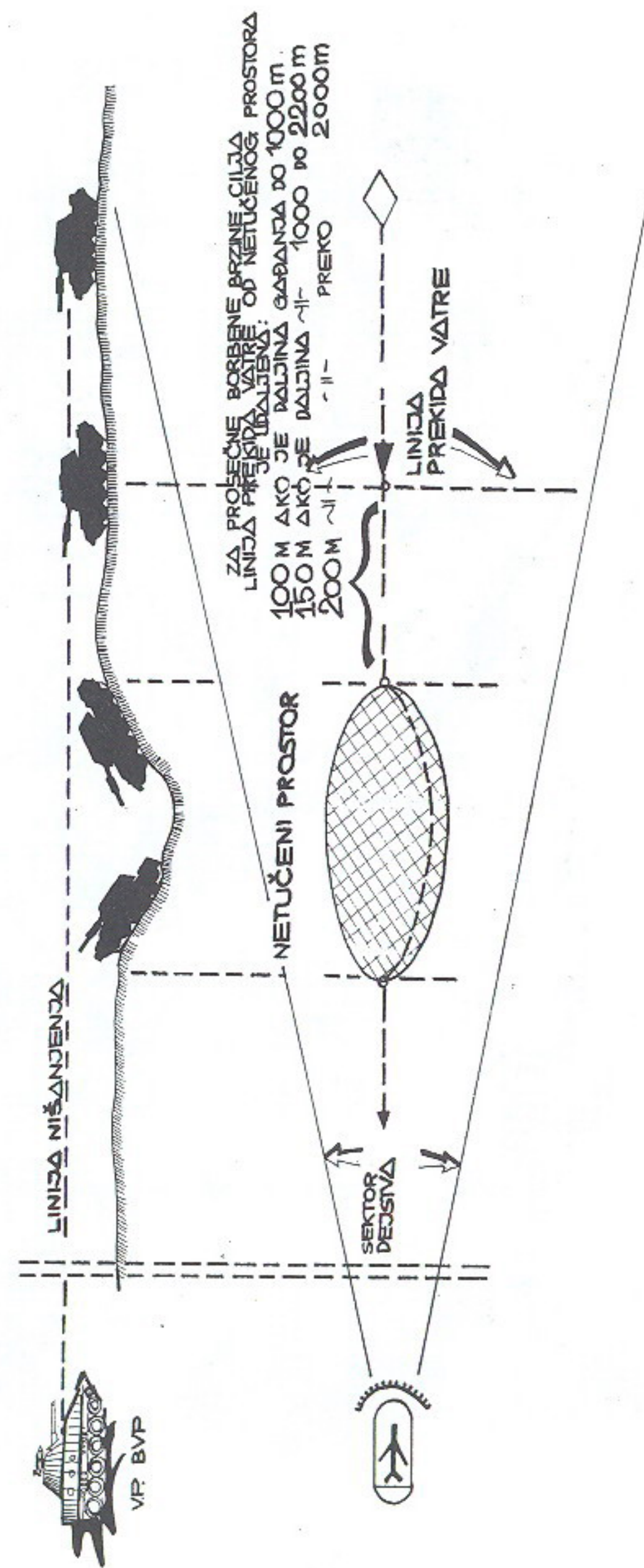

DATUM IZRADE
POTPIS

netučeni prostor i. linija prekida vatre

NETUČENI PROSTOR JE DEO
ZEMLJIŠTA U SEKTORU DEJSTVA GDE
NIJE MOGUĆE OSMATRANJE I GABANJE
CILJA ZBOG ZAKLONJENOSTI I NERA-
VNIJA ZEMLJIŠTA I NANOŠI SE NA
ŠEMU VATRE

ZA PROSEČNE BORBENE BRZINE CILJA
LINIJA PREKIDA VATRE OD NETUČENOG PROSTORA
100 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 1000 M
150 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 2000 M
200 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 3000 M
PREKO 2000 M

LINIJA
PREKIDA VATRE

VR BVP

LINIJA NIŠANJENJA

NETUČENI PROSTOR

SEKTOR DEJSTVA

KOD GAĐANJA IZ POLKA PORED
USMERAVANJA DUBINA MORAJU I LANSEKI
DA BUDU USMERENI PRIBLIŽNO U SREDINU
SEKTORA DEJSTVA.

priprema ciljnata za gađanje sa por

ELEMENTE ZA GAĐANJE ODREĐUJE OPERATOR POSLE
DOBIJANJA KOMANDE ZA GAĐANJE (POKAZANOI CILJ),
ODNOSNO POSLE ODLUKE DA GAĐA ODREĐENI CILJ (AKO
SAM ODLUČUJE O GAĐANJU CILJA).

u elemente spadaju:

PAJINA DO CILJA U METRIMA, VREME LETA RAKETE
I MOMENT UVOĐENJA U UNIJU NIŠANJENJA.

PRIBLIŽAN PRAVAC I BRZINA KRETANJA CILJA I NA
OSNOVU TOGA TAČKA ZA USMERAVANJE NS DUBINA.

TAČKA NIŠANJENJA

MOMENT LANSIKANJA.

izdavanje komande za gađanje

IZVOĐE KOMANDIRI VOĐOVA, ODELJENJA, ČETE KADA
RUKUJU VASTROM. IZUZETNO, KOMANDIRI MOGU SAMO
POKAZATI CILJ OPERATORU ILI MU PREPUSTITI DA
SAMOSTALNO ODLUČUJE O GAĐANJU CILJA.

KOMANDA ZA GAĐANJE SADRŽI

- POZIV
- POKAZIVANJE CILJA
- NAČIN GAĐANJA (AKO SE GAĐANJE IZVOĐI SA ZASTANKA)
- LANSIKAO

PRIMER ZA BVP

OPERATOR
ORJENTIR 3, TENK 2000
SA ZASTANKA
LANSIKAO

ZA POLK

POSUGA POLK
ORJENTIR 3 DESNO 1-00
TENK 1800
LANSIKAO

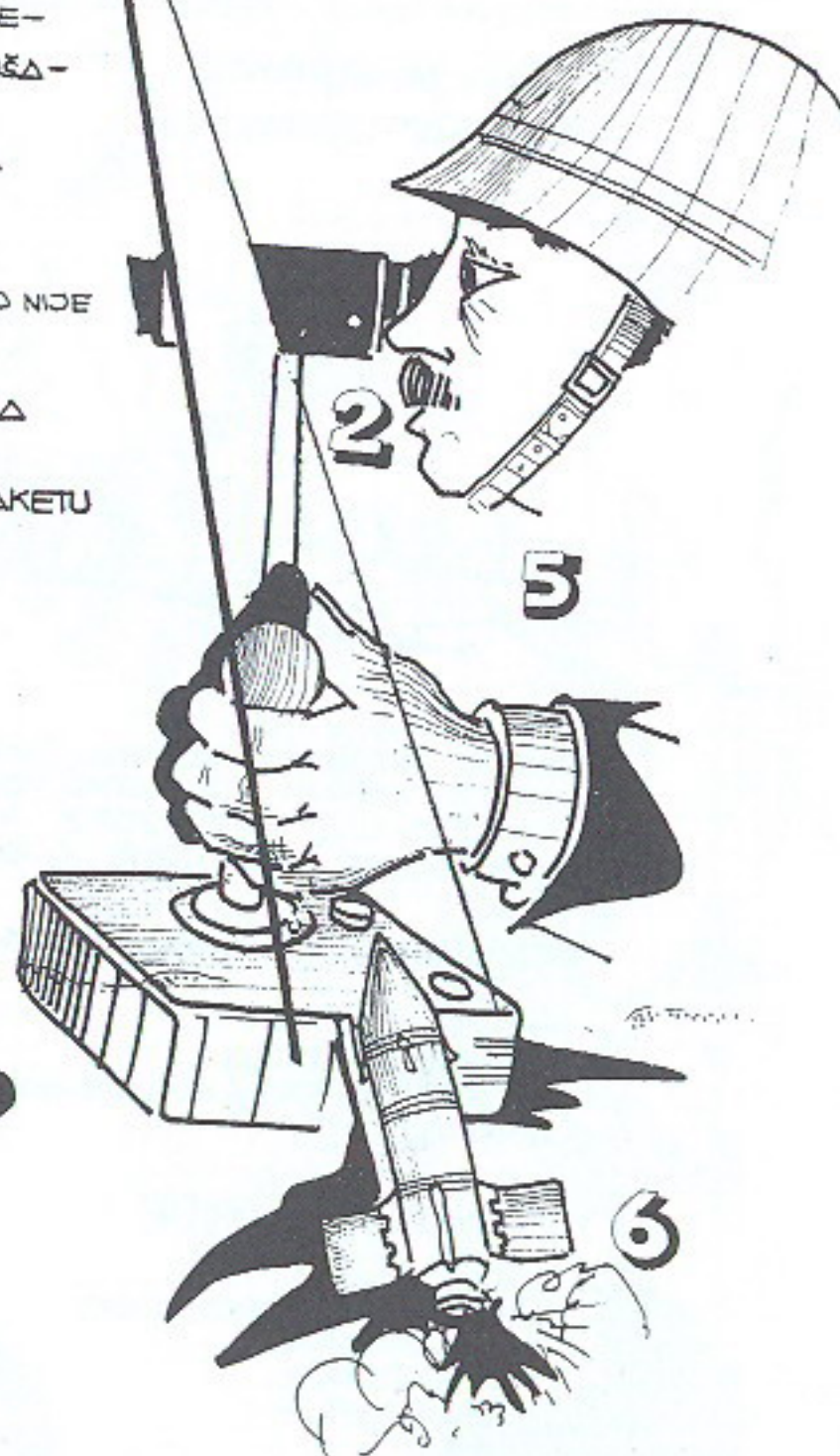
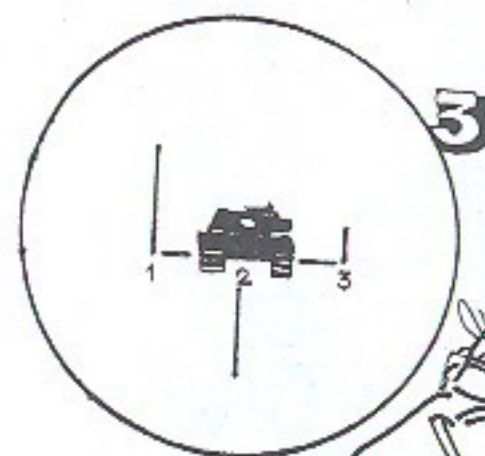

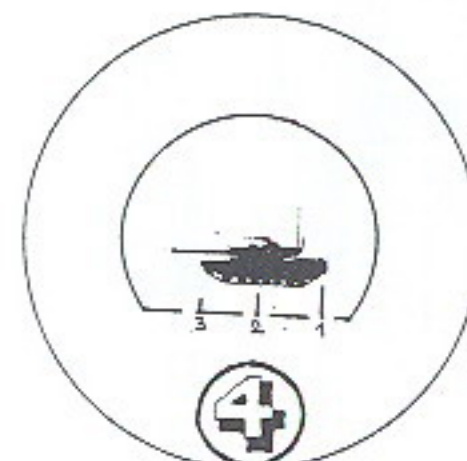
lansiranje POR rad operatora POLK

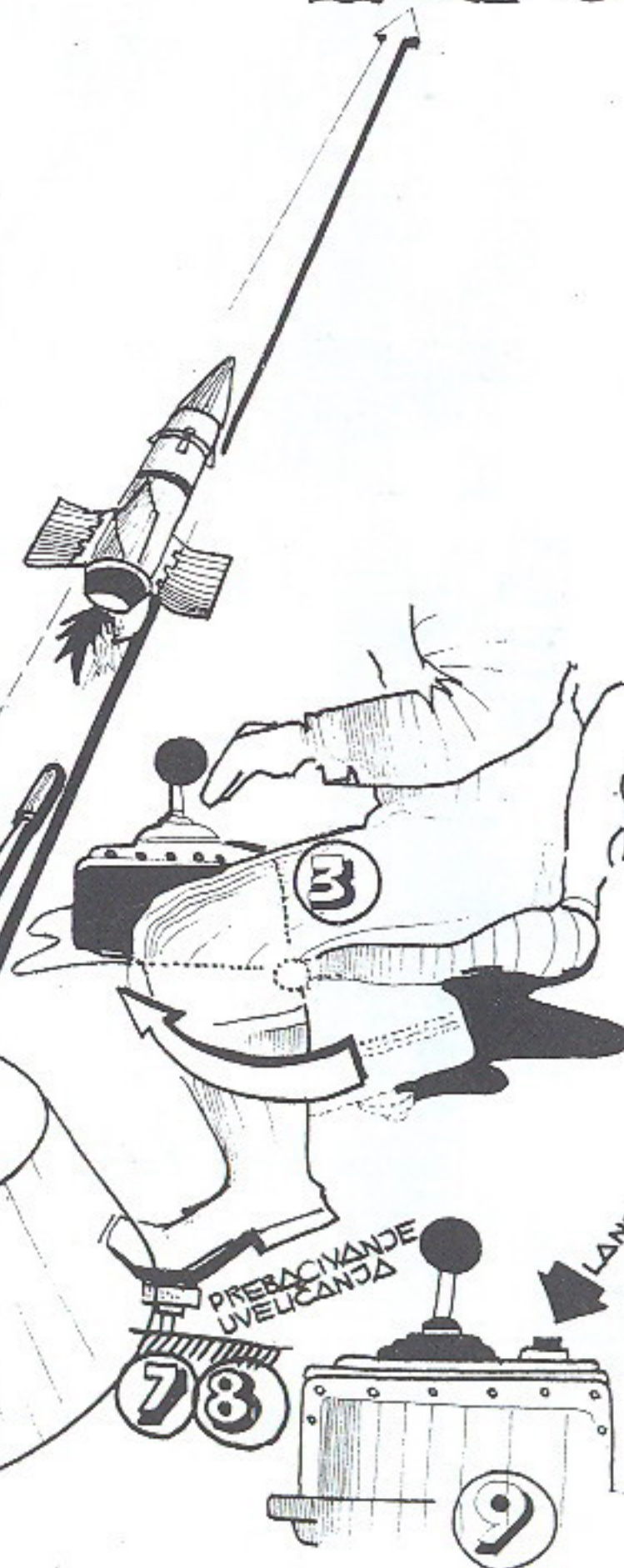
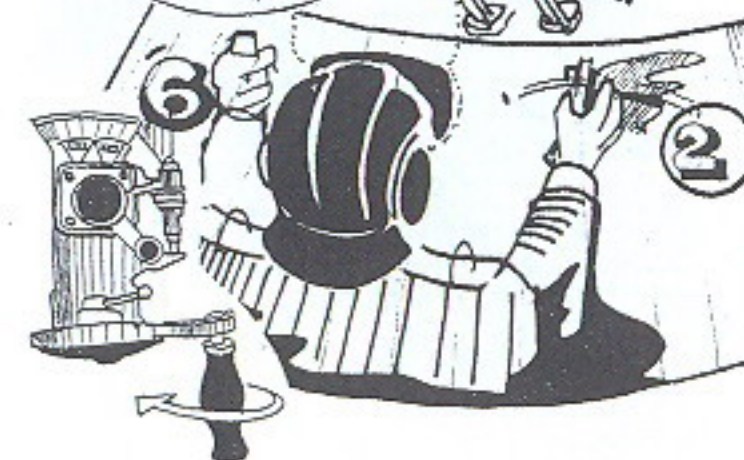
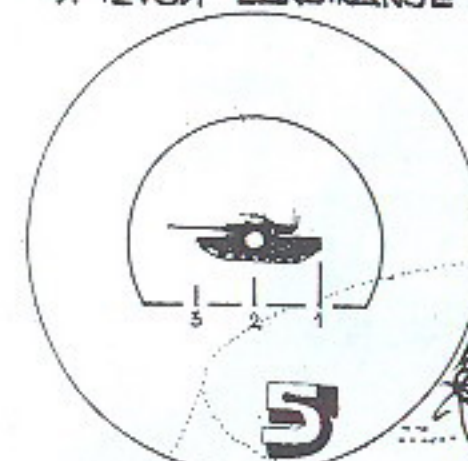
- 1 UOČAVA POKAZANI CILJ NA OSNOVU DALJINE DO CILJA ODREĐUJE VREME LETA RAKETE I MOMENTAT UVOĐENJA U LINIJU NIŠANJENJA.
- 2 USMERAVA DURBIN U TAČKU ZA USMERAVANJE DURBINA.
- 3 BIRA TAČKU NIŠANJENJA
- 4 ZAUZIMA STAV ZA VOĐENJE (AKO NIJE RANDE ZAUZEĆ)
- 5 KONCENTRIŠE SE I PRIPREMA ZA LANSIRANJE I.
- 6 IZVODI LANSIRANJE I VODI RAKETU

lansiranje POR rad operatora BVP do 1000 m

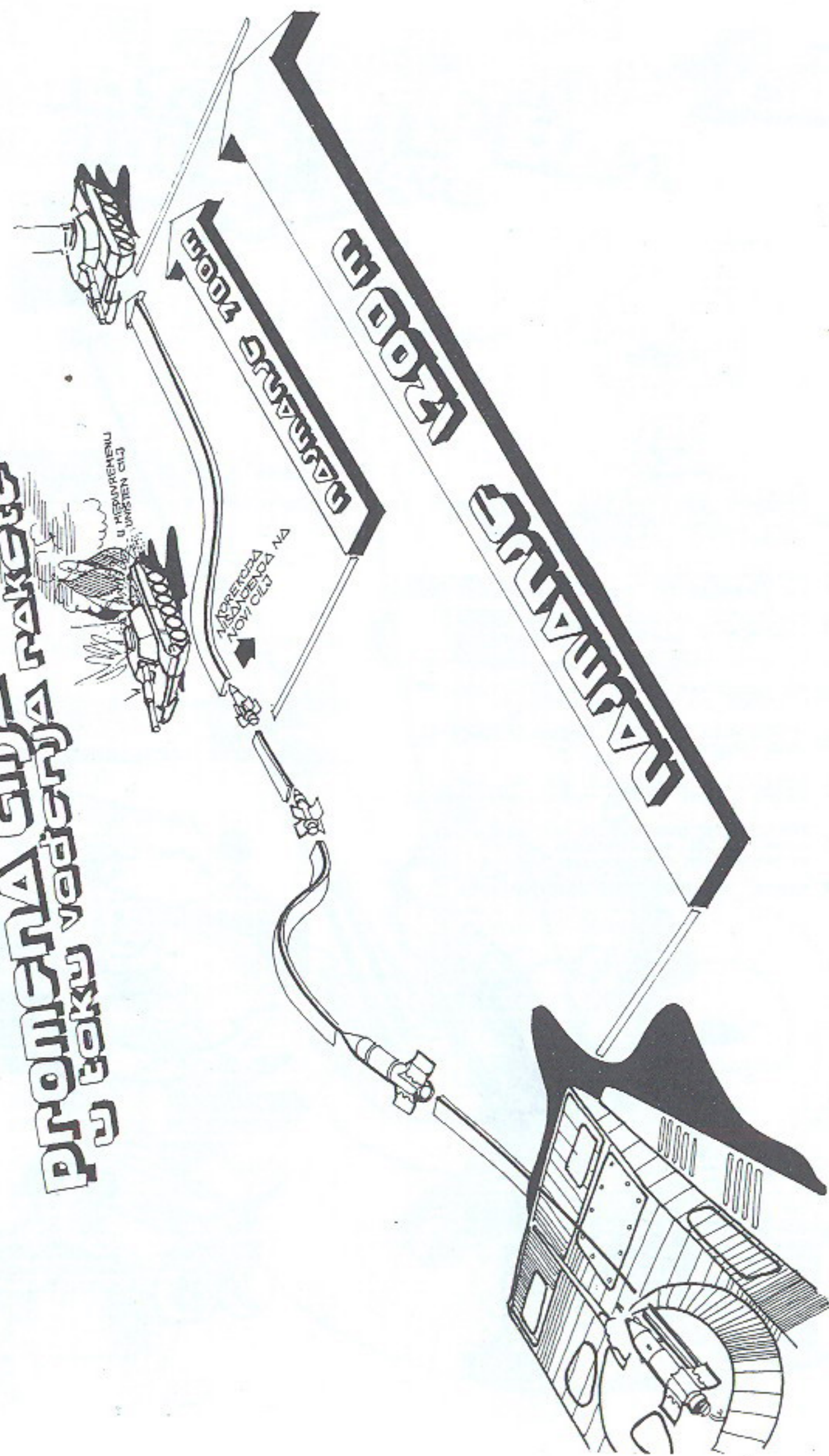
- 1 UOČAVA POKAZANI CILJ NA OSNOVU DALJINE DO CILJA ODREĐUJE VREME LETA RAKETE (8 s) I MOMENTAT UVOĐENJA U LINIJU NIŠANJENJA.
- 2 SPREŽE USMERAČE (LANSERE) SA UREĐAJEM ZA OKRETANJE KUPOLE I PAVANJE NAGIBA.
- 3 POSTAVLJA UREĐAJ ZA LANSIRANJE I VOĐENJE U BORBENI POLOŽAJ.
- 4 ODABIRA KONČANICU ZA GAĐANJE POR.
- 5 PO ZAUSTAVLJANJU BVP USMERAVA NS U TAČKU ZA USMERAVANJE NS.
- 6 KOČI KUPOLU AKO UREĐAJ TEO-3 NE RADI.
- 7 PREBAČUJE UVEĆANJE NS NA USKO VIDNO POLJE I BIRA TAČKU NIŠANJENJA.
- 8 PREBAČUJE UVEĆANJE NS NA ŠIROKO VIDNO POLJE, KONCENTRIŠE SE I PRIPREMA ZA LANSIRANJE.
- 9 IZVODI LANSIRANJE I VODI RAKETU.

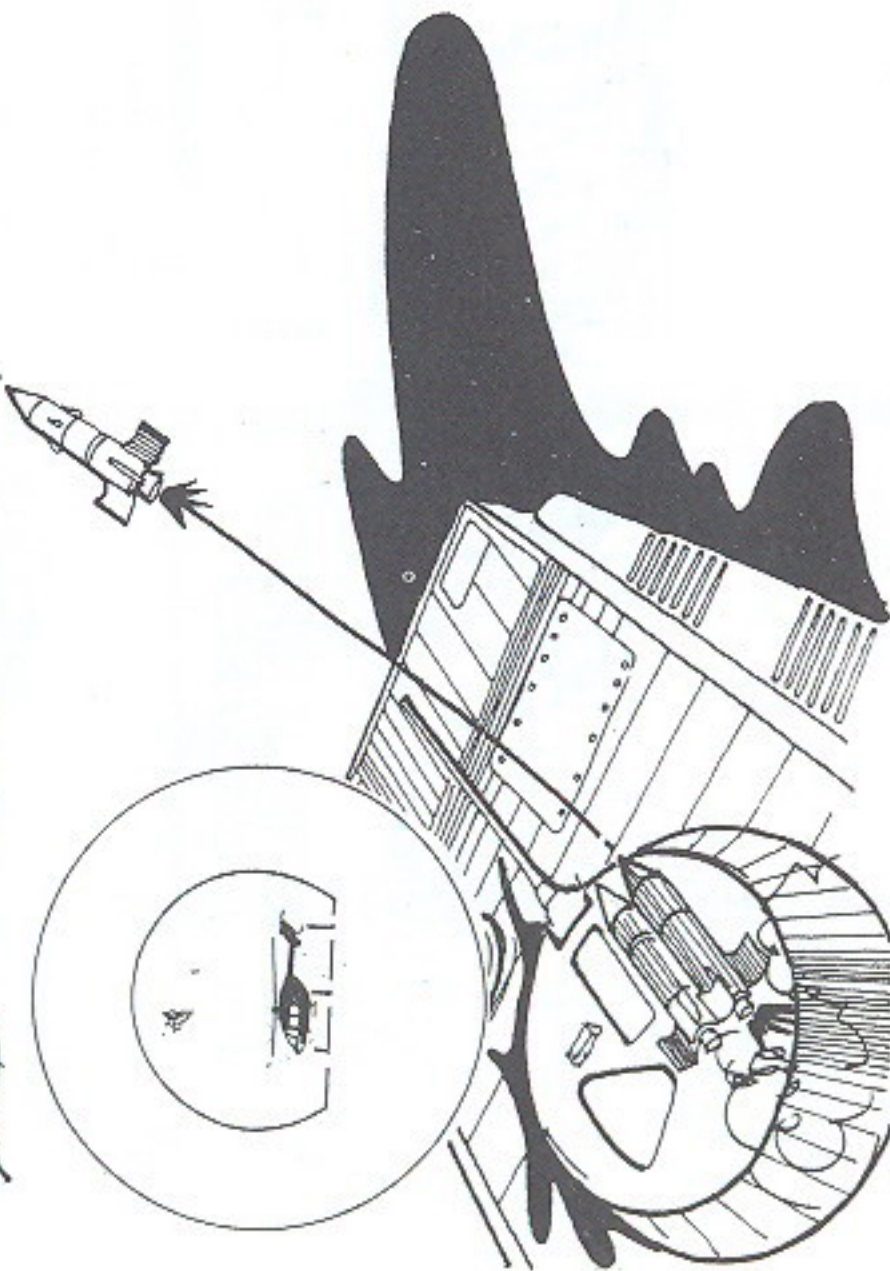
promjena cilja u toku vođenja rakete

gađanje helikoptera sa POR

- KADA JE PRIZEMLJEN
- KADA LEŽI
- KADA LETI BOČNO BRZINOM DO 50 km/h
- KADA LETI KOSO BRZINOM DO 100 km/h
- KADA LETI FRONTALNO

SA POR SE MOGU GAĐATI
HELIKOPTERI, I TO ISKLJUČIVO
ONI KOJI SE ZAPRŽAVAJU
DUŽE VREME U SEKTORU
DEJSTVA KOLIKO JE
POTREBNO ZA PRIPREMU
ELEMENTARNA ZA GAĐANJE
I LET RAKETE DO CILJA.

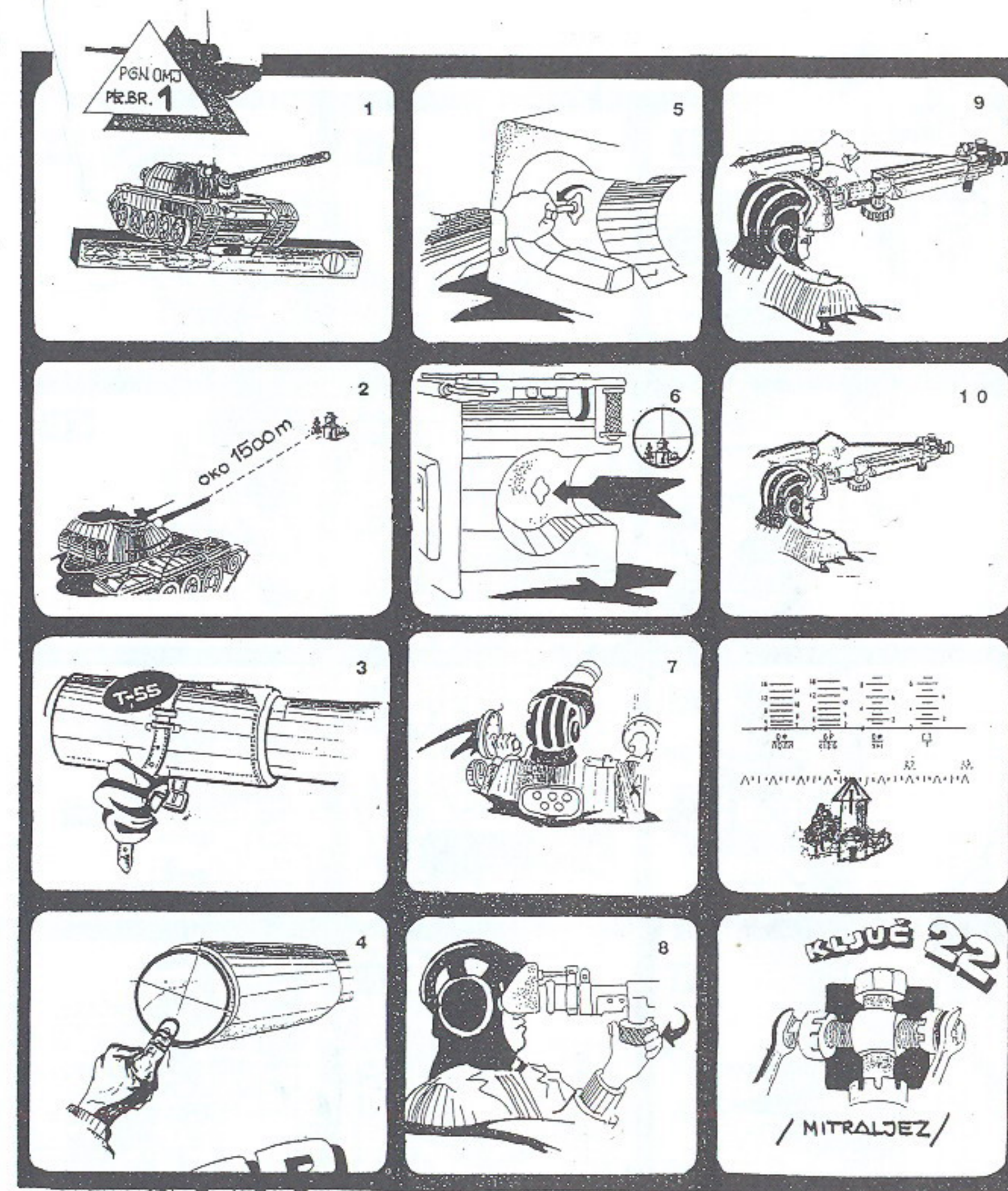
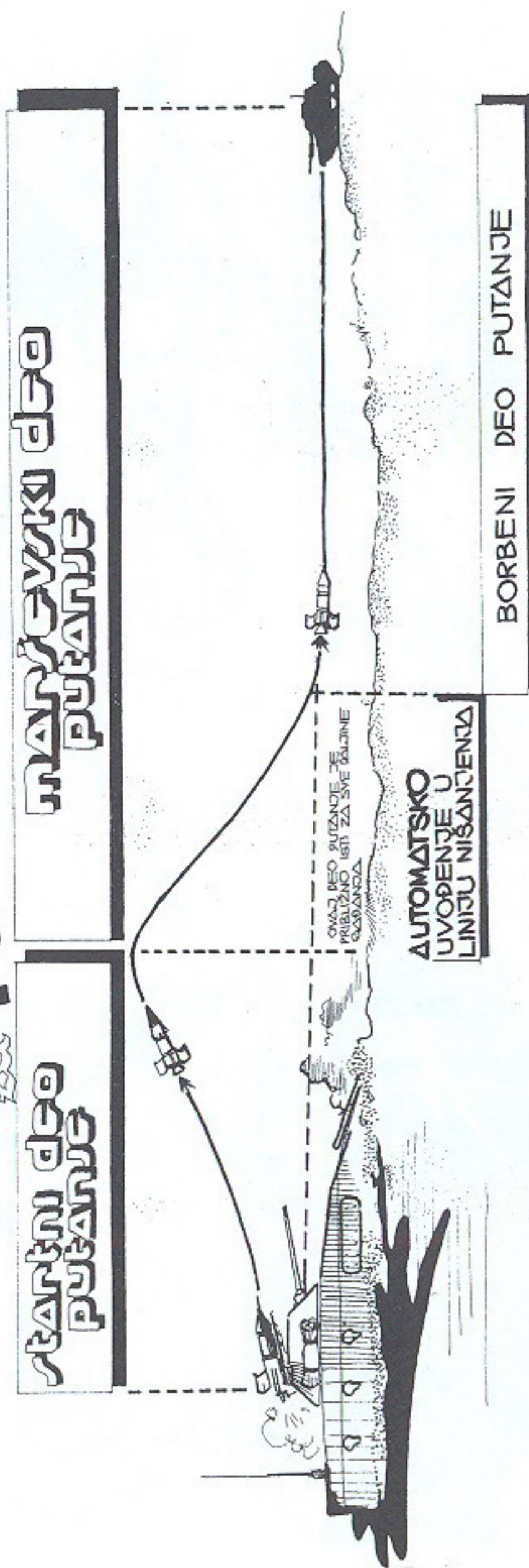
OVAKVO GAĐANJE VRŠITI
PRVENSTVENO SA BVP, Δ
REDE SA POLK.

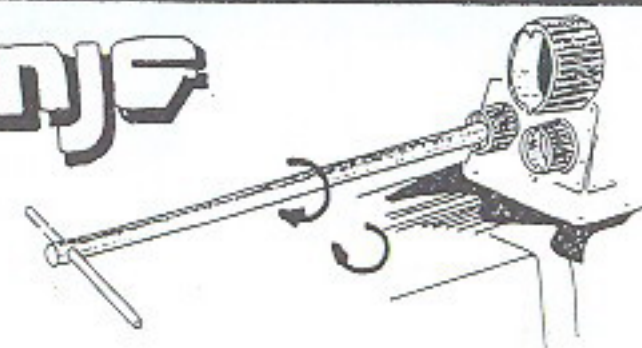
Elementi putanje

PGN OMJ t.219

70a POR na poluautomatskom vođenjem

TOP
PODEŠAVANJE
NS **T-55**

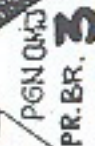

ZA PROVERU I
PODEŠAVANJE SAMO
TE NIŠANSKE SPRAVE

PROVERA I PODEŠAVANJE **NS** MOŽE SE VRŠITI POMOĆU UDALJENE **NT** KOJA JE UDALJENA ZA TOP 1000 I ZA MITRALJEZ 400m

BVP

86m/

Δακλόν ΖΑ W-84

$D = 10-12$ m
 $\delta = 5.5$ m
 $DUBINA = 0.9$ m
 0.5 m

DUBIN $\Delta = 0.9$ m ISOP +
0.5 m VERBA Δ CUPORAND

ULAZNA RAMP 18°
POTRZASOWANIE 0,5m

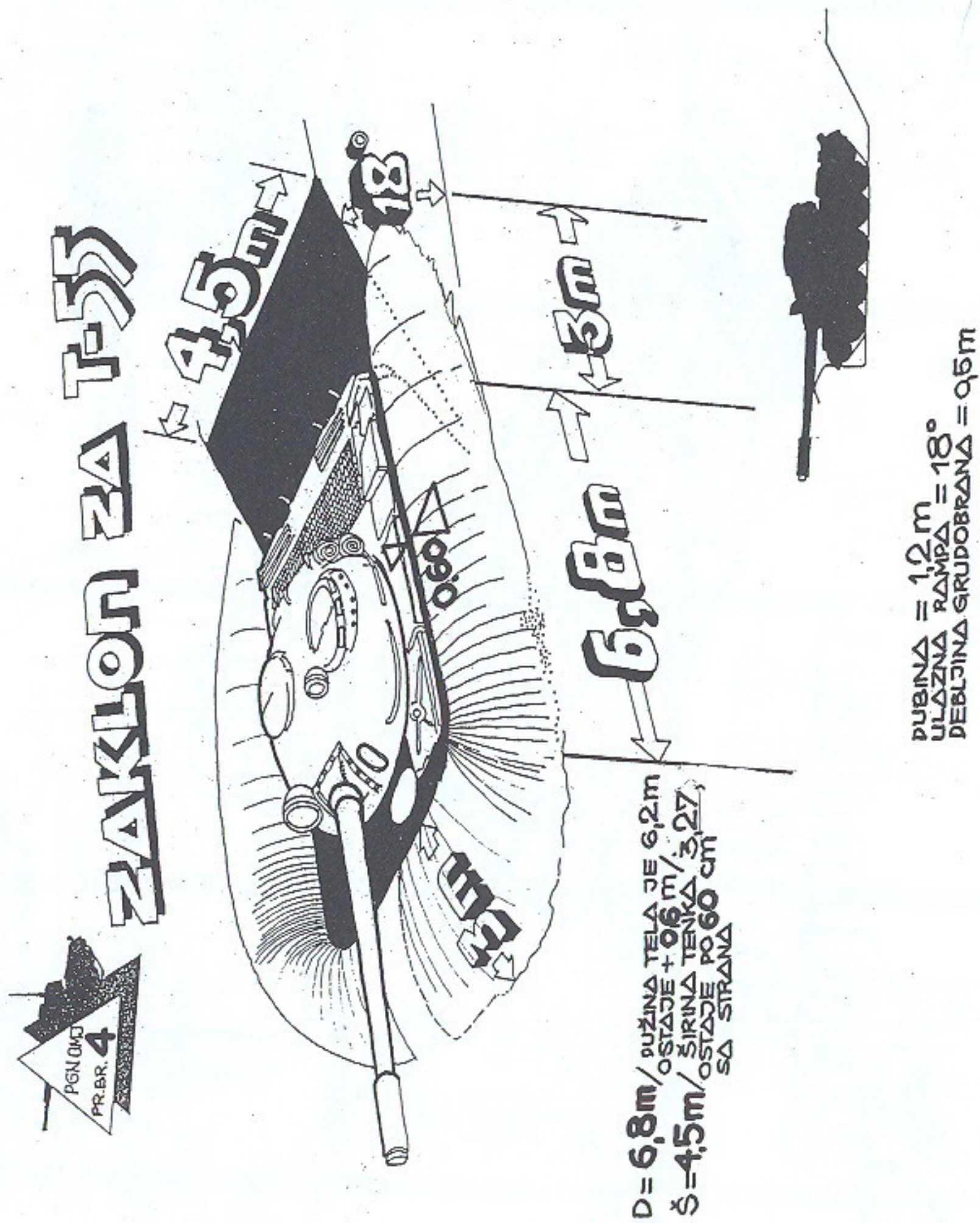

a) NA MEKOM ZEMJIŠTU KOJE SE OČIJA (PESAK, BLAGO)
- POČENA BUŽINA ISKOPA 10-12 m, POSLE ISKOPA
1/2 ZAKLONA JO 0,7 m POVEĆANA SE NA 10-14 m

⑥ NA TVRDOM ZEMELIŠTU KOJE SE NE OSIRA
POČETNA ŠIRINA 5-5,5 CM, SA POVEĆAVANJEM
DUBINE SVAKODNE SE DO 430 NA KUBINI ZAKLONA

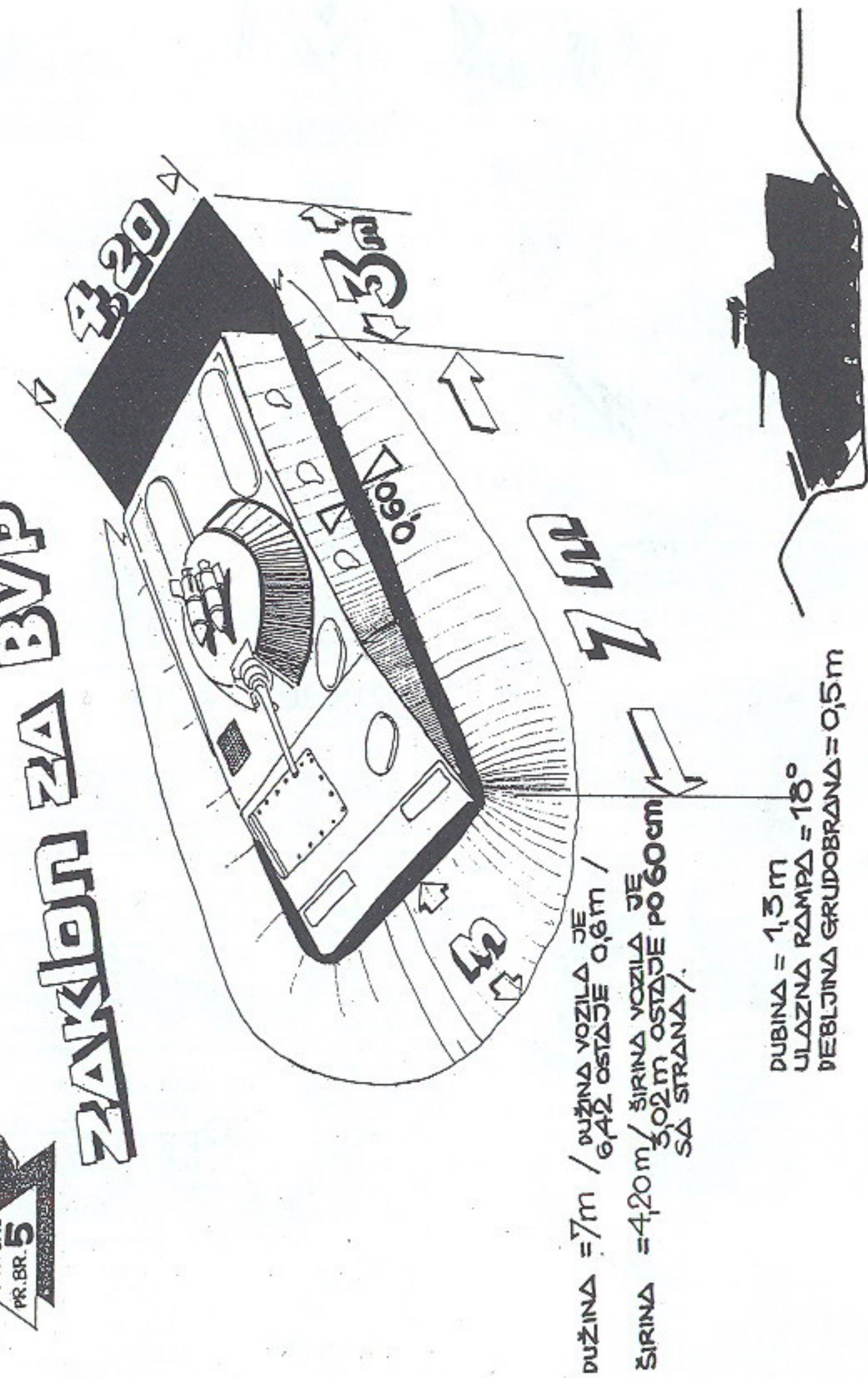
MAKSIMALNA VISINA ISKOPANE ZEMLJE DO 1 m
SPRED TENKA.
PUŽNJA GRUDOBANA SA PRECNE STRANE 8-12 m.
DEBLJINE 0,5 m.

**PGN OKG
PR. BR. 5**

ZAKLON ZA BVP

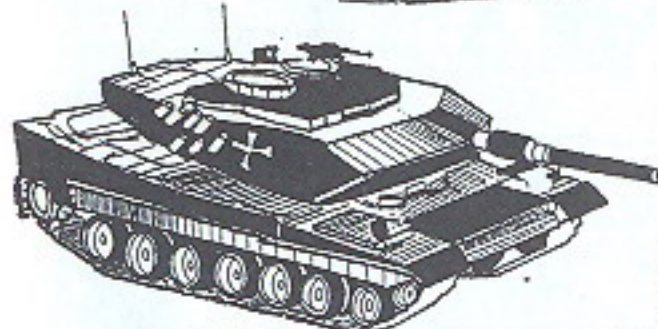

- DUŽINA 9770 mm
- ŠIRINA 3650 mm
- VISINA 2370 mm
- MASA 50 t
- DAJINA MOTORA 1104 kW
- BRZINA 72 km/h
- RADIUS DEISTVA 500 km
- SENZIV OKLOP

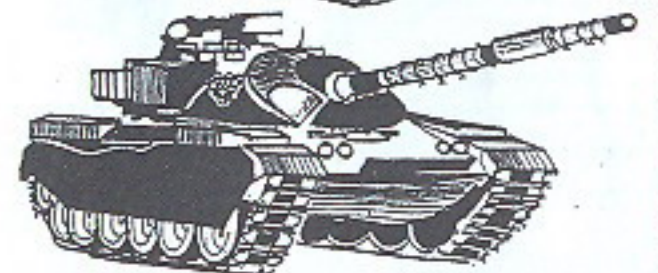
- NAORUŽANJE:
- TOP 105 ili 120 mm
- MITRALJEZI 2 x 7,62 i 1 x 12,7 mm
- BORBENI KOMPL. 55/40 METAKA
- ZA 120 mm 1000 METAKA
- ZA MITRALJEZE 7,62 - 11.400 METAKA

- DUŽINA 7613 mm
- ŠIRINA 3780 mm
- VISINA 2480 mm
- MASA 55 t
- DAJINA MOTORA 1104 kW
- BRZINA 72 km/h
- RADIUS DEISTVA 500 km

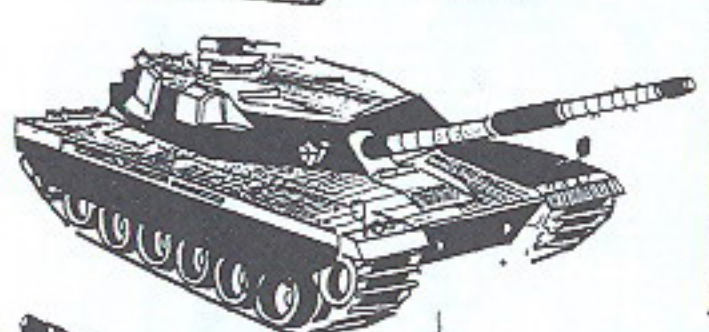
- NAORUŽANJE:
- TOP 120 mm
- MITRALJEZI 2 x 7,62 mm
- B/K - 42 METKA

- DUŽINA 10800 mm
- ŠIRINA 3510 mm
- VISINA 2480 mm
- MASA 50 t
- DAJINA MOTORA 670 kW
- BRZINA 48 km/h
- RADIUS DEISTVA 400-500

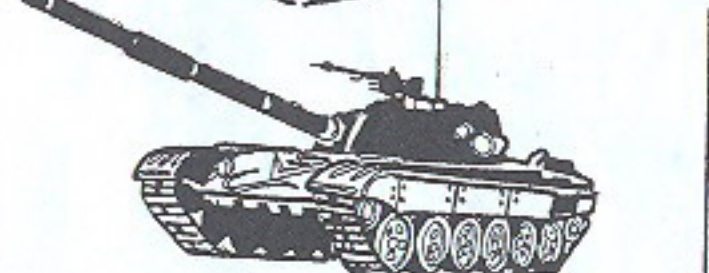
- NAORUŽANJE:
- TOP 105 ili 120 mm
- MITRALJEZI 2 x 7,62 mm
- B/K 53 METKA

- DUŽINA 10796 mm
- ŠIRINA 3510 mm
- VISINA 2480 mm
- MASA 50 t
- DAJINA MOTORA 655 kW
- BRZINA 60 km/h
- RADIUS DEISTVA

- NAORUŽANJE:
- TOP 120 mm
- MITRALJEZI 7,62 mm/2000 METAKA
- B/K 12,2 mm (7,62 mm)

- DUŽINA 9530 mm
- ŠIRINA 3480 mm
- VISINA 2190 mm
- MASA 41 t
- MOTOR 650
- BRZINA 70 km/h
- RADIUS DEISTVA
- SENZIV OKLOP

- NAORUŽANJE:
- TOP 125 mm
- MITRALJEZI 1 x 7,62 mm/2000 METAKA
- PAM 12,7 mm (300 METAKA)
- B/K 44 METKA

- DUŽINA 9530 mm
- ŠIRINA 3480 mm
- VISINA 2190 mm
- MASA 41 t
- MOTOR 1000 KS/736 kW
- BRZINA 70 km/h
- RADIUS DEISTVA
- SENZIV OKLOP

- NAORUŽANJE:
- TOP 125 mm
- MITRALJEZI 1 x 7,62 mm
- PAM 12,7 mm
- B/K 40 METKA

- DUŽINA 9530 mm
- ŠIRINA 3480 mm
- VISINA 2190 mm
- MASA 41 t
- MOTOR 1000 KS/736 kW
- BRZINA 70 km/h
- RADIUS DEISTVA
- SENZIV OKLOP
- SUV

- NAORUŽANJE:
- TOP 125 mm
- MITRALJEZI 1 x 7,62 mm
- PAM 12,7 mm
- B/K 42 METKA

PRIOG BR. 7

- LAKI BORBENI HELIKOPTER ZA POB I IZVIBANJE.
- PROIZVODI GA FIRMA „AUGUSTA“ OKLOP OTPORAN NA POŠTOSKE OD STRELAČKOG NAORUŽANJA PO KALIBRU 12,7 mm.
- MAX. POL. TEŽINA 3850 kg
- MAX. BRZINA 270 km/h
- KRISTARICA BRZINA 250 km/h
- VRHUNAC LETA 5000 m
- POLET 650 m
- NOSIVOST (kg/120s) 1100/2

- DUŽINA TRUPA 12,27 m
- VISINA 2,65 m
- NAORUŽANJE
- 2 MITRALJEZE 12,7 mm
- 8 POR. TOP. ILI HELPIRE
- 52 NZR 68 mm ILI KOMBINACIJA

- SAVREMENI VIŠERAMENSKI BORBENI HELIKOPTER ZA DEJSTVO U SVIM METEO USLOVIMA. OSIGURENA NAMENI NA MU JE POB.
- MAX. TEŽINA 5000 kg
- MAX. BRZINA 378 km/h
- KRISTARICA BRZINA 305 km/h
- VRHUNAC LETA 6200 m
- POLET 708 m
- NOSIVOST (kg/120s) 3000/2

- DUŽINA TRUPA 14,27 m
- VISINA 4,22 m
- NAORUŽANJE
- 16 HELPIRE ILI 16 NZR 68 mm ILI KOMBINACIJA
- 12 ILI 24 NZR 68 mm ILI 8 HELPIRE ILI 28 NZR 68 mm ILI KOMBINACIJA

- HELIKOPTER OPŠTE NAMENE. PROIZVODI GA FIRMA „AUGUSTA“.
- POSADA SE SASTOJI OD 4 ILI 2 ČLANA.
- MAX. POL. TEŽINA 2600 kg
- MAX. BRZINA 311 km/h
- KRISTARICA BRZINA 287 km/h
- VRHUNAC LETA 5100 m
- POLET 575 m
- NOSIVOST (kg/120s) 900/2+6

- DUŽINA TRUPA 10,7 m
- VISINA 3,8 m
- NAORUŽANJE
- 1 ILI 2 MITRALJEZE 7,62 ILI 12,7 mm
- U KONTEJNERIMA 1000 ZARNO
- 4 ILI 8 POR. TOP. ILI 8 HELPIRE
- 12 ILI 24 NZR 68 mm ILI 8 HELPIRE ILI 28 NZR 68 mm ILI KOMBINACIJA

- BORBENI HELIKOPTER NAMENJEN ZA NEPOSREDNU PODRSKU TRUPA NA BOJIŠTU. PROIZVODI GA FIRMA „BELL“.
- MAX. TEŽINA 4300 kg
- MAX. BRZINA 382 km/h
- KRISTARICA BRZINA 260 km/h
- VRHUNAC LETA 3475 m
- POLET 574 m
- NOSIVOST (kg/120s) 1100/2

- DUŽINA TRUPA 13,59 m
- VISINA 4,12 m
- NAORUŽANJE
- 8 POR. TOP. ILI 8 HELPIRE
- 78 NZR 68 mm ILI 8 HELPIRE ILI STRELAČKO NAORUŽANJE U KONTEJNERIMA

- BORBENI DURIŠNI HELIKOPTER KOV S.A.D.
- MAX. TEŽINA 9180 kg
- MAX. BRZINA 361 km/h
- KRISTARICA BRZINA 289 km/h
- VRHUNAC LETA 5475 m
- POLET 2500 m
- NOSIVOST (kg/120s) 3600/3+1

- DUŽINA TRUPA 15,26 m
- VISINA 3,96 m
- NAORUŽANJE
- 16 HELPIRE
- 2 MITRALJEZE 7,62 ILI 12,7 mm
- 16 NZR 68 mm
- VARIJANTA SA MINAMA I KONFIGURACIJA

- BORBENI HELIKOPTER ZA TRANSPORT I NEPOSREDNU PODRSKU TRUPA.
- MAX. POL. TEŽINA 4100 kg
- MAX. BRZINA 315 km/h
- KRISTARICA BRZINA 271 km/h
- VRHUNAC LETA 5000 m
- POLET 820 m
- NOSIVOST (kg/120s) 1600/1+10-12

- DUŽINA TRUPA 11,68 m
- VISINA 3,99 m
- NAORUŽANJE
- 2 MITRALJEZE 7,62 mm ILI 12,7 mm
- 2 TOR. 68 mm ILI 20 mm ZA 180 ZARNO
- 8 POR. TOP. ILI 8 HELPIRE
- NZR 68 mm

- DURIŠNI HELIKOPTER 2 ČLANA POSADE I 12-14 VOJNIKA.
- MAX. POL. TEŽINA 19500 kg
- MAX. BRZINA 375 km/h
- KRISTARICA BRZINA 275 km/h
- VRHUNAC LETA 6000 m
- POLET 820 m
- NOSIVOST (kg/120s) 5000/2+12

- DUŽINA TRUPA 19,17 m
- VISINA 4,25 m
- NAORUŽANJE
- 2 MITRALJEZE 12,7 mm. UK
- 4 PTR
- 4 BOMBE ILI 4 KANTE NIZ ILI KONTEJNERE (4x12) ZA MITRALJEZIMA